

Požic a²⁰ ²²

Zbirka literarnih
i likovnih radova učenika

**Poreča, Zaboka
i Crikvenice**

ISSN 1847-7909

Požiča 2022

Zbirka literarnih i likovnih radova učenika
Poreča, Zaboka i Crikvenice



ZABOK, 2022.

Nakladnik	Pučko otvoreno učilište Zabok
Za nakladnika	Branko Piljek
Uredništvo	Tina Marušić, glavna urednica Igor Vranješ, grafički urednik Andreja Šagud
Urednica knjige	Tina Marušić, prof.
Lektura i korektura	Tina Marušić, prof.
Grafičko oblikovanje	Igor Vranješ
Likovni rad na naslovnici	Jakov Kovačiček Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok (5. razred) Mentor: Željko Kropf, prof.
Tisk	Printer Grupa d. o. o., Sveta Nedelja
Naklada	500 primjeraka

Ljubav je u svakom trenutku sve vidjela jasnije od ostalih. Upravo zato je bila u stanju voljeti. A, čovjek? Čovjek je bio najsretniji onda kada se u njegovom srcu nalazila Ljubav. Zato što je tek tada mogao razumjeti drugoga i istinski ga voljeti.

Mirjam Trogrić

Dragi čitatelji!

S beskrajnom srećom i zadovoljstvom predstavljam vam PoZiCu 2022. koja iznova, iz godine u godinu, iz desetljeća u desetljeće, otvara svijet mnogobrojnih i raznolikih literarnih tema i likovnih radova učenika osnovnih i srednjih škola triju prijateljskih gradova – Poreča, Zaboka i Crikvenice. Dugogodišnji suradnički i prijateljski trolist uspješno i hrabro odolijeva i najizazovnijim vremenima i razdobljima sadašnjice pa smo i daljinu odlučili premostiti ljepotom pisane riječi i likovnim izrazom. Unijeti šarene boje u sivilo svakodnevice, radost i ljepotu života u naizgled mračnom vremenu, u vremenu udaljenosti, otuđenosti, briga i izazova, potreba je koju i dalje, uporno i smjelo, trebamo njegovati i kad je najteže. U doba pandemije koronavirusa, prirodnih nepogoda i novih okolnosti, kojima smo se svi morali prilagoditi, umjetnost i stvaralaštvo, uz mladenački zanos i energiju te neiscrpnu snagu mentora, koji su uvijek povoljan vjetar u leđa, ostavljaju svoj neizbrisiv trag u vremenu i prostoru. Unatoč ili usprkos svemu, učenici su i ovaj put iskazali svoja razmišljanja, maštali, zapisivali anegdote, iskustva, emocije, otvorili svoja srca i pokazali svoje talente.

Čitajući maštovite, tematski i stilski raznolike nagrađene i pohvaljene radove, gledajući i promatraljući razne likovne tehnike i stilove u likovnim radovima, iznova me oduševljavaju, iznenadjuju, vesele i potiču na razmišljanje. Oni su zrcalo duše, tajanstvenoga svijeta unutrašnjosti pojedinca, skrivenih i ponekad samozatajnih ljepota i čarolija, bogatoga svijeta autora, mladoga čovjeka koji traži svoje mjesto i pripadnost u svijetu. Kako biti svoj, biti prihvaćen, a ne izdati sebe i svoju osobnost; kako se nositi sa stereotipima i predrasudama; kako njegovati prijateljstva i međuljudske odnose; djelovati i pobuniti se; izraziti sebe i ponosno biti drugačiji; uhvatiti vrijeme – teme su koje okupiraju misli i emocije mladih autora. Također, često tragaju za srećom i istinskim emocijama, propituju u čemu se nalaze sreća i ljubav, kritički se osvrću na današnje doba (pandemija, potresi, digitalna tehnologija), izražavaju potrebu za buntom i revolucijom koji bi mogli promijeniti svijet i učiniti ga boljim. Zbirka se

obogaćuje i lirskim crticama o prirodi i njezinim ljepotama, utočištu i miru, potrebi za očuvanjem prirode i planeta; duhovitim anegdota-ma iz djetinjstva. Njegujući dijalektalni kajkavski i čakavski izričaj u pojedinim radovima, pišući na hrvatskom standardnom jeziku ili na talijanskom jeziku, učenici pokazuju da je u različitosti i originalno-sti prava ljepota. Ona koju i dalje trebamo čuvati kao škrinjicu jezič-noga, književnoga, likovnoga, kulturnoškoga, nacionalnoga blaga. Korina Starčević u svom radu zaključuje: *Istina je da je svatko od nas drugačiji, svi smo mi raznobojni baš poput kamenčića, ali žal čine svi kamenčići međusobno povezani i kao takvi predstavljaju ljepotu toga žala u raznolikosti boja, oblika, veličina.*

Prošle nas je godine zatekla i tužna vijest da nas je napustio gospodin Drago Orlić, novinar, pjesnik, književnik, publicist, slikar, promotor gastronomije i svestrani kulturni djelatnik, naš dragi priatelj i suradnik, jedan od osnivača PoZe i prvi urednik ove vrijedne riznice radova od 1997. godine. Odali smo mu počast minutom šutnje na prošlogodišnjoj promociji, za vječnu uspomenu i sjećanje. Gospodine Orliću, ovu PoZiCu posvećujemo upravo Vama!

Tina Marušić,
urednica knjige



Gabriel Momić

Osnovna škola Tar-Vabriga, 7. razred
Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.



Pořeč

*A moja košulja?
Postoji li ona koja
me čini sretnom?
Što svijet vidi u
mojim očima, u
mojim koracima i u
mojim riječima? Je li
moja sretna košulja
pamučna, svilena,
crna ili šarena,
ili je satkana od
trenutaka sreće?*

Lucija Geržinić

Biti svoj

Ja sam djevojčica. Često se pitam tko je odlučio da je ružičasta za djevojčice, a plava za dječake. Kao i jednorozni i vojnici. Voljela bih da svi imaju slobodu voljeti ono što žele i to bez osuđivanja je li to za djevojčice ili dječake.

Ja sam Jana i nisam poput ostalih djevojčica. Jednostavno, ja sam Ja i nitko me ne može promijeniti. Idem u 5. razred osnovne škole, ako niste znali, to je osuđivačko doba. Pod odmorom ja se ne igram s ostalim djevojčicama, nego s dječacima igram košarku i oni me prihvataju takvu kakva jesam. U slobodno vrijeme ja se vani vozim na skejtu i baš uživam u tome. Ne nosim ružičasto, ništa svjetlucavo i ništa od onoga što je uobičajeno za djevojčice. Nije da me drugi zbog toga odbacuju, jednostavno me ignoriraju. Svi smo drugačiji, na svoj poseban način i neki to ne znaju prihvatići. Istina, voljela bih imati nekoga u školi tko me razumije, ali to je vrlo rijetko. Često su svi skloni tome da sve djevojčice strpaju u ladicu na kojoj piše „djevojčice“. Pa onda podrazumijevati da su sve djevojčice iste, vole se igrati lutkama, vole šminkanje i prepoznatljivu odjeću za djevojčice. Zamislite kako se onda ja snalazim u toj ladici. Pokušajte zamisliti kako je kada idete u trgovinu po odjeću, a prodavačice vam nude stotinu šljokičastih i ružičastih majica, a vi ne znate kako reći da vam se to ne sviđa i da vam pokaže nešto drugo. Ili kada za rođendan, po stoti put, dobijete narukvice ili lutke. E, pa tako se ja osjećam svaki put. Da smo svi isti i da svi volimo iste stvari, to uopće ne bi bilo dobro. Zamislite što bi se dogodilo kada bi svi ljudi željeli biti glazbenici, a tko bi bio zubar, tko bi nam popravljao zube?! Što ako se igramo skrivača i svi se skrivamo, dok nitko ne broji. Ili što ako smo svi mehaničari, čiji bi automobil popravljali?! Poželjno je ipak biti drugačiji, tako imamo i zubare, i mehaničare, i glazbenike, i kuhače, i vatrogasce i doktore koji nam čine život ljepšim, lakšim, sigurnijim i raznolikijim. Pa kada već prihvaćamo toliku raznolikost u tome čime se ljudi bave i što vole raditi, zašto bi ikome smetale moje maskirne hlače i moja ljubav prema skejtu i prema košarci. Isto tako meni uopće ne smeta njihov način igranja, odijevanja ili interesa.

Kada razmislim, puno je bolje biti drugačiji, ali biti svoj. Ponašna sam na sebe što sam svoja i ne dopuštam da me itko zbog toga

sputava. Ako saznate tko je smislio sva ta pravila za djevojčice i dječake, molim vas da mi obavezno javite. Voljela bih s njime malo o tome popričati.

Katja Mihoković

Osnovna škola Tar-Vabriga, 5. razred

Mentorica: Gordana Poropat-Alihodžić, prof.

Nagrada Laurus nobilis, kategorija: osnovna škola – hrvatski jezik



Chiara Mačinić

Osnovna škola Tar-Vabriga, 7. razred

Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

Treba suditi po djelima, a ne po riječima

Puše jak vjetar. Hladno je. Prosinac je na svom putu. Gradska sat je samo prije par minuta otkucao 14 sati. Ulice se polako prazne. Ljudi su nakon posla krenuli svojim kućama na ručak. Ulazeći u tople domove, stresli su svoja ramena kako bi im popadale preostale pahu-lje s kaputa.

Svi su polako ulazili, samo je jedan čovjek izlazio bijesno iz svoje kuće, zapravo stana koji se nalazio u kući s nekoliko stanova. Upravo je izbačen iz svog nedavno kupljenog stana u novom gradu. U rukama drži psića omotanog u dekicu. Razmišlja što će sad. Prekasno je razbijati glavu kako je došlo do toga. Ljudi zbog problema često zaborave na obaveze i ne znaju kako izaći na kraj s teretom koji su sami sebi stvorili.

Čovjek razmišlja što će sad. Prva osoba koja mu je pala na pamet je susjed kojeg naziva „bezobraznik“. U zadnje je vrijeme često ljude sudio na prvi pogled, a u novoj okolini nije se baš imao pohvaliti novim poznanstvima, a kamoli prijateljstvima. Otkad mu je žena umrla, zatvorio se u sebe, samo nije ni svjestan koliko si radi nažao. Zato se i odselio iz zajedničke kuće u kojoj nije mogao živjeti s uspomenama. Bezobraznik je bio susjed kojeg je često viđao, ali mu taj bezobraznik nikada nije uzvratio pozdrav. Možda bi mu i bio dao priliku da ga upozna, ali znao je da na njegova vrata ne mora pokucati i tražiti pomoć. Pokušavao se sjetiti koga je još upoznao u tom gradiću. Sjetio se mlade gospođe kojoj je pomogao zamijeniti gumu na automobilu. Tada je rekla da mu je dužna i da ne zna kako da mu se zahvali. Sjetio se nje, ne zbog duga, već zbog toga što nije imao drugog izbora. Zaputio se na drugu stranu trga na kojoj je ona živjela. Pokucao je na vrata. Prsti su mu već bili tako hladni da su ga pokucavši zaboljeli. Nedugo nakon toga otvorila su se vrata. Mlada je gospođa stajala na vratima, a na licu se lako mogla raspoznati grimasa koju je napravila. Bila je neugodno iznenađena čovjekovim dolaskom. „Dobar dan! Ne znam sjećate li me se. Nedavno sam vam pomogao zamijeniti gumu na automobilu. Znate, ostao sam bez svog stana“, reče čovjek drhtavim glasom. Bilo je očito da mu je neugodno, ali



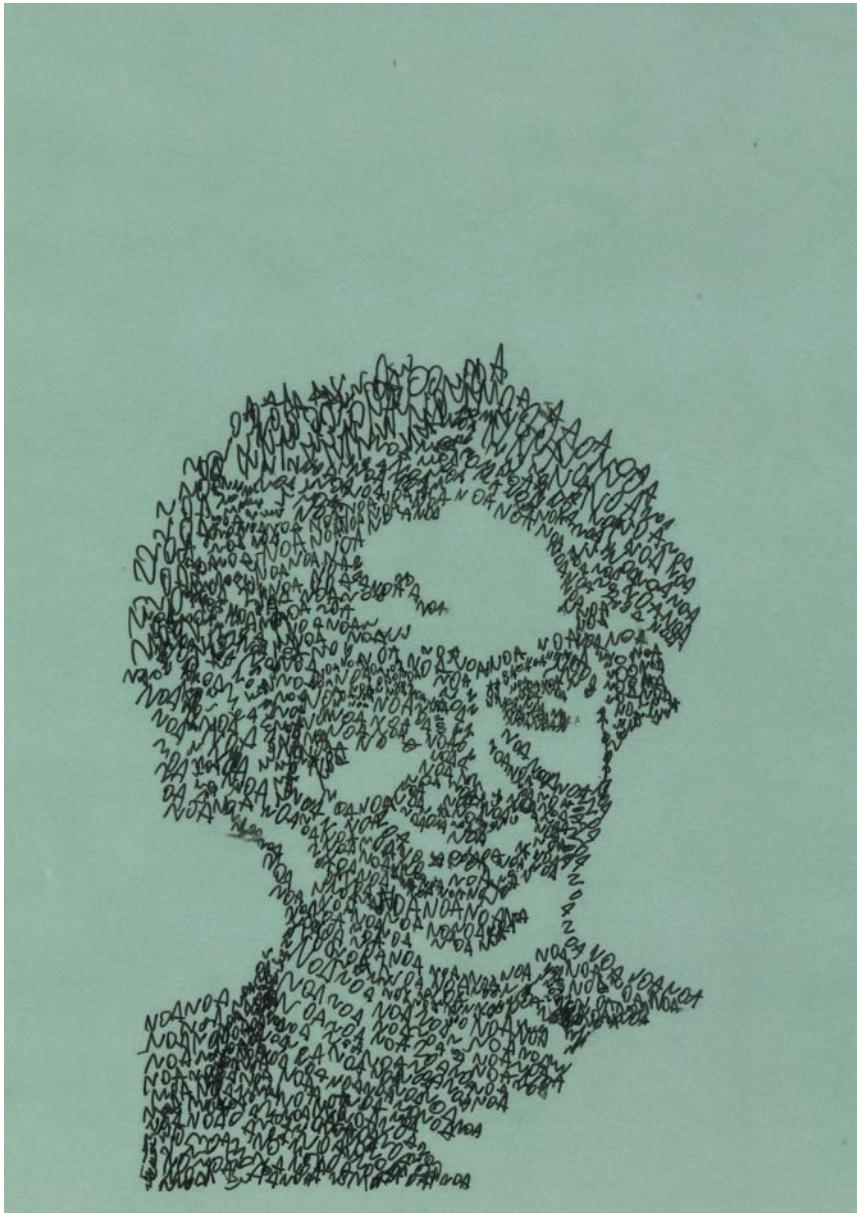
Tereza Čehić

Osnovna škola Joakima Rakovca, Sveti Lovreč Pazenatički, 8. razred
Mentorica: Eni Blašković, prof.

nije imao izbora. Mlada gospođa ga je gledala i napokon progovorila: „Gospodine, niti vas se sjećam, niti vas mislim pustiti u svoju kuću. I ne samo to, molim vas da se što prije udaljite odavde jer ču zvati policiju.“ „Ali, gospođo...“, tiho je rekao čovjek ne dovršivši rečenicu. Gospođa je već zalupila vratima dajući do znanja da je razgovor završio. Ostao je sleden ovim postupkom. Nije mu se činila takvom dok joj je pokušavao pomoći. Bila je fina i ljubazna.

Što će sada? Kuda li će poći po ovoj zimi. Psić je već cvilio od zime. Tješio ga je govoreći mu kako će ubrzo biti na toplome. U tom se trenutku sjetio jednog starca koji živi u susjednoj zgradbi, u velikom prostranom stanu. Čovjek to zna jer mu je nedavno pomogao vući kolica s namirnicama užbrdo. Čak mu je pomogao i odnijeti ih u stan. Crvenih obraza popeo se na drugi kat te zgrade i pozvonio starcu na vrata. Čuo je kako se koraci približavaju vratima, a njegovo je uzbudjenje raslo. Otvorivši vrata, starac začuđeno pogleda čovjeka. „Dobar dan! Kako ste? Ja sam... Neki dan sam vam pomogao s namirnicama“, kaže čovjek, a u glasu mu se moglo osjetiti uzbudjenje jer je mislio da će uskoro biti na toplome. „Ne sjećam se“, kaže starac izbezumljeno, „i nikad u svom životu vas nisam vidio!“ U taj tren zatvorili vrata. Starac je bio zaista zaboravan za razliku od mlade gospođe, ali unatoč tome, čovjek je i dalje ostao prepušten sam sebi.

Zamišljeno je gledao u svoj stari ručni sat koji je već pokazivao 17 sati. Nad gradić se već spustila zimska tama. Bilo je još hladnije. Čovjek je bio očajan. Psić je zavijao, od zime i od gladi. Nesigurno je krenuo prema svome stanu, iako je znao da tamo ne smije ući dok ne otplati dugove. Uzeli su mu i većinu stvari iz njega. Stajao je ispred stana, sam i smrznut. Pogledavši svog psića, prasnuo je u plać. Bio je to plać čovjeka koji je već dugo potiskivao svoje osjećaje, sjećanja, uspomene... Odjednom mu se učinilo kao da je ugledao neku svjetlost, no oči su mu bile toliko mutne od suza da nije odmah video što je to. Bila je to neka starica koja je u ruci nosila svjetiljku. Nije ju nikad prije video. Na tren je pomislio da umišlja. Starica mu je prišla i upitala mirnim glasom treba li pomoći. Naravno da je pristao. Otišao je za njom nekoliko ulaza dalje. Ušli su u njen stan. Stan je bio ugrijan i čovjek je osjetio kako mu krv opet kola žilama. Psić je veselo iskočio iz njegovih ruku i otrčao u kuhinju. Misleći da će nešto srušiti, čovjek ode za njim. Odjednom se začudi i stane. Ugledao je izneđujući prizor. Bezobraznik, susjed kojeg je izbjegavao do te mjere



Noa Stojnić

Osnovna škola Tar-Vabriga, 6. razred

Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

da ga nije htio pitati pomoć ni u ovoj najtežoj situaciji, sjedio je za stolom i glio jabuku. Uto dolazi starica i upita ga hoće li popiti vrući čaj. Odmah nakon toga je nastavila: „Oprostite, nisam vam predstavila svog supruga. Znate, on je gluh, sada više uopće ne čuje, a ne želi nositi slušni aparat.“ Čovjeku je sve sjelo na svoje mjesto, mogao je on vikati „dobar dan“ do sutra kad ga starac nije mogao čuti. Starac se u tom trenu okrene, mahne rukom i nasmije se čovjeku dajući mu do znanja da ga već poznaje. U tom trenutku, čovjek je shvatio da nikad nisi prestar kako bi naučio životnu lekciju. Ne treba suditi onima koje ne poznaš, ne treba ni vjerovati svima za koje misliš da poznaš. Ne treba se prepustiti životu i sodbini. Treba se boriti koliko god da je teško.

Dani su prolazili. Starac je uz pomoć svojih prijatelja otplatio dio duga za stan. Odlučio je poduzeti sve što je mogao kako bi se borio i išao naprijed. Shvatio je da patnja koju osjeća zbog gubitka supruge nije razlog da se prepusti i prestane boriti jer život je pred njega stavlja još puno izazova, lijepih trenutaka, prijateljstava, druženja...

Mirišu cvjetovi trešanja. Toplo je. Proljeće je unijelo šarenilo u mali gradić koji krije puno priča, sanja nove nade, slavi života. Nasred trga, jedan čovjek sa svojim psićem udiše miris novog života, osmijehom pozdravlja prolaznike, pomažući i dalje kome god treba.

Nina Radetić

Osnovna škola Vladimira Nazora, Vrsar, 8. razred

Mentorica: Stjepana Čumigaš Krivačić, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: osnovna škola – hrvatski jezik

Ta glazba vjetra

Živio jedan seljak sam u svom starom i oronulom mlinu. Seljak je imao sedamdeset godina. Volio je svirati flautu koju je naslijedio kao dijete od svog oca. Imao je i mandolinu koju mu je kupila žena Merida. Nažalost, preminula je prije nekoliko godina, a starac je otad sam. Jako je volio svoju ženu, a sjećanja je pretočio u glazbu. Seljak je imao i dvije koze. Oko njegova mлина, s jedne se strane nalazila predivna zelena livada, a s druge dva velika bora. Borovi su svojim dugim bogatim granama štitili mlin od jakih vrućina.

Seljak je svakoga jutra odlazio na ispašu sa svojim kozama. Čak im je dao i imena. Jedna je bila Slava, a druga Muka. Često bi odmorio ispod jednog hrasta pokraj kojeg se nalazila klupica, stara, popučala, s puno priča koje mudro čuva. Seljak je onamo odlazio sa svojom ženom i svirao joj. Njihove najdraže pjesme orile su se vodama, livadama i šumarcima. I sada svakoga jutra na klupici svira, zatvorenih očiju, ne bi li se prisjetio kako je to nekad bilo.

Unatoč tome, neprestano je osjećao da mora još nešto učiniti u životu, da mu nešto nedostaje. Bio je to njegov sin. Jako je volio svog sina koji je morao otići budući da mlin i taj opustošeni kraj nije ulijevao mnogo nade u bolji život. Sin je živio daleko i koliko god da je brinuo, životne obaveze nisu mu dozvoljavale da često posjeti oca.

Jednog popodneva seljak je odlučio prodati koze. Novcem je kupio kartu za vlak i otišao u posjet sinu. Sa sobom je ponio tek komad kruha i sira te flautu i mandolinu. Starčev sin bio je skroman i dobrodušan. Imao je predivne sinove, blizance. Blizanci, dva predivna starčeva unuka, imali su šest godina. Vidio ih je tek nekoliko puta jer ne žive blizu. Voljeli su slušati djeda kako svira, a kasnije im je i poklonio flautu i mandolinu. Htio je da se njegova glazba i osjećaji koji su iz nje proizlazili nastave dijeliti. Proveo je predivnih nekoliko dana sa svojim sinom i unucima. Bio je zadovoljan i ispunjen. Štoviše, osjećao se nekako potpuno.

Nedugo nakon toga seljak se vratio u stari mlin. U miru kakvog samo on poznaje, sanjao je svoje mlade dane. Čuo je ponekad kako ga voljena zove, smijeh djece, buku kamenog kotača koji je drobio žito...

Živio jedan seljak, sam u svom starom i oronulom mlinu. Tek ponekad, iz daleka, dopire glazba do klupice stare, uđe u krošnje hrasta, čuju se samo flauta i stara mandolina.

Maria Leni Defar

Osnovna škola Vladimira Nazora, Vrsar, 6. razred

Mentorica: Stjepana Čumigaš Krivačić, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: osnovna škola – hrvatski jezik



Natali Laković

Osnovna škola Joakima Rakovca, Sveti Lovreč Pazenatički, 6. razred

Mentorica: Eni Blašković, prof.

La primavera

Con il ventunesimo giorno del mese di marzo comincia una stagione bellissima piena di colori, sorrisi, e divertimento. Si chiama primavera ed è la mia stagione preferita. Il tempo in primavera è spettacolare perché non fa né troppo freddo né troppo caldo. Ci possono essere anche delle giornate di pioggia ma anche se ci sono alla fine c'è sempre un pochino di sole.

Quando esci di casa non sai mai cosa ti aspetta. La maggior parte delle volte ti aspetta una bellissima giornata solare ma quando è nuvoloso meglio che ti porti l'ombrellino per essere sicuro. Con così tanto sole e un pochino di pioggia i fiori primaverili non vedono l'ora di sbucciare. I primi fiori bellissimi che arrivano sono i bucaneve. Dal loro nome si percepisce che arrivano subito dopo il freddo d'inverno. Somigliano a una campana, sono bianchi e non si possono raccogliere perché sono protetti. Gli altri fiori che sbocciano sono pieni di colori, narcisi che sono gialli come il sole, le violette che prendono il nome dal loro proprio colore, tulipani che possono essere gialli, rossi, bianchi, e le margherite che imbiancano il prato verde. Anche sugli alberi sbocciano i fiori di mandorle, ciliegie e le mimose che decorano la natura dall'alto.

In primavera ci sono tanti lavori nell'orto perché è la stagione in quale si pianta e semina tanta frutta e verdura. Le verdure che si seminano e piantano di più sono le carote, le patate, le cipolle, i piselli, i fagiolini, l'insalata, i pomodori e le zucchine, però io preferisco la frutta perché ci sono le fragole, le ciliegie, i meloni, le albicocche. Passeggiando fra i boschi si possono raccogliere anche gli asparagi, ma bisogna fare attenzione agli animali che si risvegliano dal sonno invernale. I serpenti escono dalle tane e di loro devi essere molto attento. Si svegliano anche gli orsi, gli scoiattoli e i ricci. Però quando vedi uno scoiattolo non ti devi spaventare perché loro non ti fanno niente e sono carinissimi quando si arrampicano e saltano da un albero all'altro.

Quando le giornate si allungano tutti vogliono stare di più all'aria aperta. Ci sono tanti bambini che amano giocare nel parco giochi, sui prati a nascondino, con i palloni. Tutti vanno in bicicletta, i roller e con lo skate. Qualcuno pratica il ciclismo come sport professionale

e va a tante gare. I ciclisti spesso vanno in piccole cittadine per visitarle. Nei campi da gioco si possono vedere anche gli adulti che giocano a pallacanestro, calcio e pallavolo.

La parte migliore della primavera è la Pasqua. È la festa cristiana in cui ci sono tante tradizioni. Si dipingono le uova, si mangia la "pinza" che è un dolce specifico del mio paese, il prosciutto cotto e le cipolle giovani. Per il grande pranzo si riunisce tutta la famiglia e si mangia insieme. La tavola è piena di cibo buonissimo che di solito preparano le nonne. Si mangia il porcellino, l'agnello, le salsicce e le patate al forno. Finita la Pasqua qui da noi che siamo un paese turistico iniziano le preparazioni per l'estate. Gli hotel iniziano a pulire tutte le stanze e fuori imbelliscono la natura. Piantano i fiori, raccolgono le foglie e i rami secchi. I ristoranti e i locali riaprono. Le persone migliorano le case che danno in affitto. Vengono i primi turisti e così cominciano anche le gite sul mare con le barche. Anche le persone iniziano a pulire la loro casa e fanno il cambio d'armadio, le giacche e i maglioni caldi sostituiscono con le magliette corte e sottili.

Anche se la primavera è la mia stagione preferita non sono così triste quando finisce perché so che presto arriverà l'estate piena di mare, sole e felicità. La primavera finisce il ventuno di giugno e con lei finisce anche l'anno scolastico. Penso che sia bello ricordarsi la primavera con l'ultimo giorno di scuola e con il divertimento e la fatica che abbiamo vissuto durante tutto questo anno.

Nina Vošten

Osnovna škola Finida, Poreč, 8. razred

Mentorica: Manuela Mihelić, prof.

Nagrada Laurus nobilis, kategorija: osnovna škola – talijanski jezik



Ella Vrzić

Osnovna škola Joakima Rakovca, Sveti Lovreč Pazenatički, 8. razred
Mentorica: Eni Blašković, prof.



Tena Pavković

Osnovna škola Tar-Vabriga, 6. razred
Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

Dal diario della nonna

Correva l'anno 1941. Era autunno, e già da qualche giorno si vedevano nuovi colori sulle foglie cadenti. Era un giorno importante nella nostra scuola. Si sentiva nell'aria che qualcosa stava cambiando. Nella nostra classe arrivò una nuova alunna. Non ci sarebbe stato niente di strano se non fosse che si trattava di lei, Margherita, che avrebbe segnato la mia vita.

Margherita era una ragazza che si sentiva misteriosamente affascinata dagli esseri umani e passava il tempo ad osservare, di tanto in tanto, la vita di qualcuno di noi. A inizio lezioni si sedeva sempre negli ultimi banchi della classe, sola soletta. Non salutava e non parlava molto, né con noi né con gli insegnanti. Sembrava a suo agio, assorta nei suoi pensieri. Ogni tanto la osservavo di nascosto, come quando un bambino sbircia dietro la porta. Lei mi guardava brevemente e sorrideva. Osservandola di sottecchi mi accorgevo che bastava guardarla e diventava meno difficile credere che restava qualcosa di buono e decente in quei giorni di guerra. Da giorni si parlava di quella guerra non voluta, dei profughi, delle battaglie già perse sui campi da guerra. Era una guerra spaventosa ed era difficile credere che fosse arrivata vicino a noi.

Margherita viveva in un paesino vicino al mio e spesso di mattina la vedevo camminare da sola. Noi ragazze eravamo un gruppo affiatato, ci conoscevamo sin da piccole e ci capivamo al volo. Camminando verso scuola parlavamo di lei, di come per lei fosse difficile cambiare vita, amici e scuola. Margherita e la sua famiglia erano profughi arrivati da una città lontana. Non sapevo di quale città si trattasse ma una sera sentii i miei genitori dire sottovoce che la loro vecchia casa era stata rasa al suolo. Povera Margherita, pensai. Non la invidiavo affatto. Adesso aveva una nuova casa, una nuova scuola, degli amici che non erano ancora amici. Non mi immaginavo proprio al suo posto.

Una notte la sognai. Era lì che mi parlava ma io non la sentivo. Lei mi porgeva la mano ma io non la potevo afferrare. Le correvo incontro però non la raggiungevo. Mi svegliai sudata e preoccupata. Decisi di parlarle a scuola.

La incontrai il giorno seguente davanti al portone di scuola. Lei mi sorrise ed io rimasi lì immobile, come intontita. Non potevo aprire bocca dall'emozione, eppure era solo un'adolescente come me, era strana questa cosa. Ero imbarazzatissima. Margherita intuì tutto. Mi porse la mano per prima ed io la strinsi mormorando il mio nome.

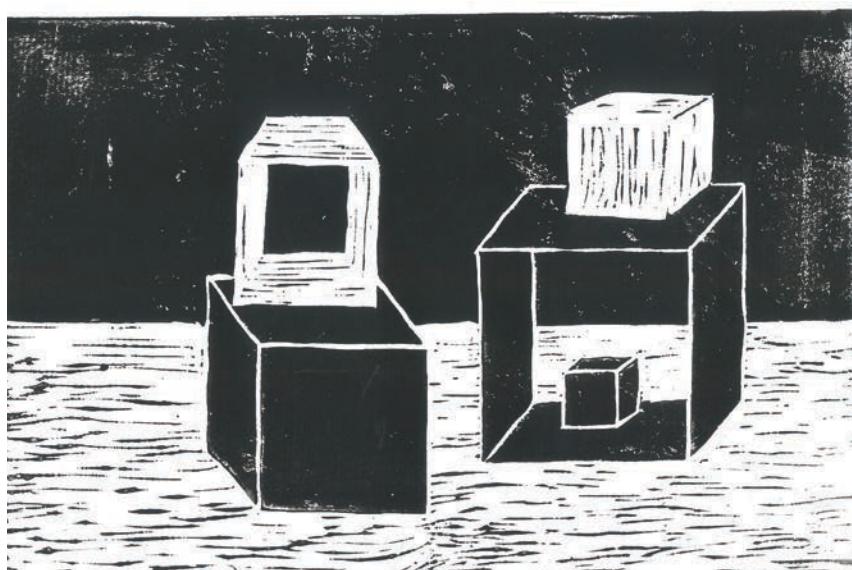
Da quel giorno sono passati parecchi anni. La guerra finì, la scuola anche, amori e nuove amicizie passarono per la nostra vita. Ognuna ha la propria vita, bella o brutta che sia, ma Margherita ed io siamo sempre lì, amiche per sempre.

Naja Jugovac

TOŠ-SEI „Bernardo Parentin“, Poreč – Parenzo, 6. razred

Mentorica: Ester Grubica, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: osnovna škola – talijanski jezik



Gabriel Momić

Osnovna škola Tar-Vabriga, 7. razred

Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.

La linea sottile tra vittima e bullo

Dicono che non esistono bambini cattivi, forse perché negli occhi degli adulti i bambini sono piccoli e innocenti, come dei cani, e se un cane si comporta male si presume la colpa sia del padrone. Ma io sono certa che i bambini possono essere cattivi e possono comprendere quando stanno facendo qualcosa di sbagliato, ma farlo comunque.

Mi ricordo di un mio compagno di classe alle inferiori, un bambino robusto e chiassoso, che però è stato preso di mira dalla classe. Si arrabbiava molto facilmente e non sapeva gestire la rabbia; perciò, per qualche motivo è stato considerato lui un bullo. I ragazzi della classe si divertivano a prenderlo in giro, e lui capiva che arrabbiandosi, gridando e spaccando cose, era l'unico modo di aver l'attenzione dei compagni. Non mi divertivo vedendolo perdere la testa, ma non eravamo amici. Anche se aveva un aspetto che intimidiva, si poteva capire facilmente che era solamente un bambino incompreso. Aveva dei capelli scuri e corti, gli occhi castani e un corpo robusto, era fra i più alti della classe, ma non era mai stato atletico. Non andava male a scuola, e le maestre sapevano che era intelligente, ma non si impegnava mai abbastanza da distinguersi dal resto della classe.

Solitamente non parlavo o giocavo con lui, ma un giorno, per un motivo a me sconosciuto mi ha preso di mira e ha continuato a infastidirmi per un giorno intero. Così infastidita, spinta dalla rabbia ho fatto una cosa della quale mi sono vergognata per molti anni a venire. L'unica complice che avevo era la mia amica Paola. Paola era veramente una ragazza gentile e educata, ma anche molto intelligente. Volevo veramente far capire a quel bambino presuntuoso dai capelli scuri che non doveva prendermi in giro. Ero troppo codarda per dirglielo in faccia, quindi ho aperto il suo quaderno di croato e ci ho disegnato dentro una sua caricatura irrispettosa, per farlo stare male. Il mio piano era perfetto, io e Paola eravamo sole in classe, e l'ora dopo avevamo croato. Nessuno avrebbe mai sospettato di me. Quando il riposo finì e tutti si sedettero successe qualcosa di inaspettato, qualcosa che mi colpì profondamente, lui, quel ragazzino così grande e grosso, quando vide il disegno, scoppiò a piangere. Ha continuato a piangere per cinque minuti finché la psicologa non è venuta in classe.

Paola non ha detto niente, io però capii che non era orgogliosa della mia azione, ma non lo ero nemmeno io.

Dopo anni ho scoperto che l'unico motivo per il quale anni prima il mio compagno mi prendeva in giro, era perché si era preso una cotta per me. Non gli ho mai detto che ero stata io, ma mi sono ripromessa di non far mai più niente del genere a nessuno.

Iskra Ivaničić

TOŠ-SEI „Bernardo Parentin“, Poreč – Parenzo, 7. razred

Mentorica: Ester Grubica, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: osnovna škola – talijanski jezik



Ella Vrzić

Osnovna škola Joakima Rakovca, Sveti Lovreč Pazenatički, 8. razred

Mentorica: Eni Blašković, prof.

Ono što nam je zajedničko

Ljudi često nemaju razumijevanja jedni za druge. Također, sigurno ste čuli kako svaki čovjek istu situaciju može doživjeti na drugačiji način. Zašto je to tako? Kaže se: „Svi su različiti.“ Dakle, tajna mora biti u tome. Ono što je u nama uvelike ima utjecaj na način na koji vidimo stvari koje nas okružuju. Ono što je u nama, ono je što nas čini različitim. Ovo je priča upravo o tome. O onome s čime sam se susrela kada sam jednoga dana krenula na putovanje i zavirila u srce čovjeka.

Prvo sam susrela Nadu. Ona je sve držala na životu. „Gdje ima nade ima i života“, kažu. Potom sam upoznala Tugu. Tuga je često plakala, a ostali su je bezuspješno pokušavali utješiti. Mogla sam je razumjeti, no ponekad je pretjerivala. S druge strane, Ljutnju nitko nije volio. Kada bi je ugledali, svi bi se sklanjali. Ponekad je poput Bijesa bila brza na jeziku i gruba na riječima. Bila je takva jer je često zatvarala oči, a otvarala usta. Jednako kao što sam izbjegavala sresti Ljutnju, nisam voljela gledati ni Bol. Imala je puno rana, ali kaže kako su je, više od tjelesnih, pekle one rane koje nitko nije mogao vidjeti. Ona, Patrija i Trpljenje bili su vrlo slični. Često nevidljivi i sakriveni iza one čuvene rečenice: „Dobro sam.“ Potom je stigla i Mržnja. Mržnja je često šutjela i sve govorila pogledom. Njezin je pogled ubijao. Ponos se nije volio ispričavati. Smatrao je kako bi time samo priznao kako nije bio u pravu te je to smatrao porazom. Jednako tako, nije volio ni praštati. Zato nikada nije mogao biti istinski sretan. S druge strane, Poniznost mi se jako svijđela. Nije joj bilo teško ni ispričati se, a ni oprostiti. Nerijetko su joj govorili da je jaka. Kažu da slabi nikada ne mogu oprostiti. To je odlika jakih. Susrela sam i Samopoštovanje. Ono je uvijek bilo zadovoljno jer je cijenilo i poštivalo sebe na zdrav način. Tražeći dalje, ugledala sam Brigu. Nije djelovala baš opušteno te je uvijek imala sto stvari na pameti. Upoznala sam i Oprez. On se nikada nije usudio riskirati. Sumnja, pak, nikada nije vjerovala svemu što čuje. Mudrost i Razboritost sam jako cijenila, kao i Poštenje i Pravednost. Oni su uvijek bili ugodno društvo. Kraj njih se čovjek nikada nije osjećao loše. Nesigurnost i Sramežljivost hodali su zajedno. Imali su slična razmišljanja i puno toga zajedničkog. Sramežljivost se ponekad znala smanjiti i biti poput makova zrna. Nisam mogla razumjeti zbog čega se nije mogla ugledati na Samouvjerenost. Nedugo zatim, susrela sam Bahatost koja

me upoznala s Umišljenošću. Umišljenost se često nazivala Samouvjereničkom premda joj uopće nije sličila. Tako hodajući, našla sam se oči u oči sa Strahom. Djelovao je pomalo ukočeno. Nije se mogao opustiti. Bio je ogroman i rekao mi je da se protiv njega malo njih moglo boriti. Većinom je on pobjedivao. Zanimljivo je kako su se svi barem jednom upoznali s njim, ali samo rijetki su se pokušali boriti protiv njega. Neki su iz te borbe izašli kao kukavice, a drugi kao junaci. Znatiželja je stajala pokraj nas i slušala. Uvijek je vrebala nove informacije te ih je upijala poput spužve. Malo kasnije, pokraj mene je projurio Entuzijazam. On nije samo jurio, već bi često i letio. Vrlo brzo bi se počeo radovati, no ubrzo bi promijenio raspoloženje. Zatim sam upoznala Zavist. Ona se često preraščavala u Dobronamjernost. Ne znam zašto je to činila. Možda se voljela maskirati. No, nije baš uvjerljivo znala odigrati tu ulogu. Uz to, uvijek je bila u sjeni Uspjeha. Mislim kako mu se, zapravo, potajno divila. Do mene je došla i Velikodušnost noseći mi kolače za dobrodošlicu. Odmah mi se svidjela. Na njoj i Darežljivosti vidjelo se kako su zadovoljne u životu. Iako su sve dijelile s drugima, nikada im ništa nije nedostajalo. To je bilo zanimljivo s obzirom na to da je Pohlepa uvijek čuvala sve samo za sebe i najviše je imala, ali je, unatoč tomu, uvijek tražila više i više. Upoznala sam i Nepravdu koja je uvijek druge povrjeđivala, ali bi na kraju i ona sama bila povrijeđena. Šiba kojom bi udarala druge uvijek bi se kad-tad vratila njoj samoj. Nedugo zatim, ugledala sam i Lukavost. Išla je rukom pod ruku s Domišljatošću. Njima, kao i Laži, ideja nikada nije nedostajala. Laž je uvijek govorila ono što nikada nije Istina. Njoj nisi mogao vjerovati. Vječito je skrivala Istину od drugih tako da je ne mogu pronaći. Ali, nikada nije uspjela u tome jer su je na kraju uvijek svi pronašli. Kada sam se već umorila i sjela na prvu klupu, do mene se došuljala Suosjećajnost. Bila je potpuno drugačija od Ravnodušnosti. Njih dvije se nikada nisu mogle razumjeti. Razum je često govorio kako su one u potpunoj suprotnosti. Zavoljela sam Razum, no Ludost se nije slagala s njim. Ona nikada nije mogla poslušati ono što joj je on govorio. Zato je uvijek bježala od njega. Stigla je i Ljepota. Svih je zasjenila. Bila je poput nježnog cvijeta. Često bi joj govorili kako nije baš najpametnija jer Pamet i Ljepota ne idu zajedno. Nisam se složila s njima, premda njih dvoje zaista nisam često vidala zajedno. Zaljubljenost se zagleđala u Ljepotu. Često je osjećala leptiriće u trbuhu. Uvijek je bila na sedmom nebu. Na klupici je sjedila i zijevala Dosada, dok je pokraj nje

ležala Lijenost. Ponekad se ponašala poput Podrugljivosti te je dobačivala posprdne komentare Marljivosti na račun toga što je ona uvijek obavljala svoje dužnosti. Okolo njih je trčkaroao Zaborav koji se trudio dosjetiti se nečega, ali mu nije išlo od ruke. Također, ne smijem zaboraviti na Vjernost. Istina, teško sam je pronašla među onom gomilom. Ali, kada sam je pronašla, nije me napuštala. S druge strane, Povjerenje sam upoznala nedugo nakon Vjernosti, no njega sam lako izgubila, iako je reklo da će me pratiti cijelim putem. „Djela govore glasnije od riječi”, kažu. Šutnja nije bila od puno riječi. No, često je upravo ona najviše govorila. Oh, da. Nisam vam spomenula kako sam upoznala Sreću. Ali, nažalost, ne onu pravu. Rekli su mi kako Prava Sreća dolazi zajedno s Ljubavlju. Jedino Ljubav nisam uspjela upoznati jer je bila na nekakvom putovanju. Ali, ne brinite, svi ostali su mi ispričali o njoj pa ču vam reći što sam saznaš. Kažu da je većinom stajala postrance. Ona nije bila nametljiva. Mržnja je pak uvijek izazivala svađu, dok je Ljubav pokrivala sve pogreške. Samo je voljela. Voljela je bezuvjetno. Nadilazila je sve ostale osjećaje i životne vrijednosti. Bila je svjesna toga. Točno je znala kako se svatko od njih osjeća. Bila je u stanju razumjeti ih dok oni nisu bili u stanju razumjeti nju. Između ostalog, nisu je mogli razumjeti onda kada je ona voljela čak i kada joj ljubav nije bila uzvraćena. „Ljubav je slijepa”, kažu. Zapravo, nije. Ljubav je u svakom trenutku sve vidjela jasnije od ostalih. Upravo zato je bila u stanju voljeti. A, čovjek? Čovjek je bio najsretniji onda kada se u njegovom srcu nalazila Ljubav. Zato što je tek tada mogao razumjeti drugoga i istinski ga voljeti. Ljubav mi se svidjela najviše od svih. Jedva sam čekala da se vrati s putovanja kako bih je upoznala. Zatim sam se pozdravila sa svima i otišla.

Tog dana na čovjeku sam vidjela kako nije bio sretan. On nije znao zbog čega je cijeli dan bio loše volje, ali ja jesam. Unjemu je nedostajalo malo Ljubavi. Dugo vremena mi je trebalo da shvatim kako ona zapravo nije otišla na putovanje i napustila čovjeka, već je on napustio nju. Ražalostila sam se kada sam spoznala to, no duboko u sebi nadala sam se da će joj kad-tad opet otvoriti vrata svoga srca.

Mirjam Trogrlić

Srednja škola Mate Balote Poreč, 4. razred jezične gimnazije

Mentorica: Anči Ritossa Blažević, prof.

Nagrada Laurus nobilis, kategorija: srednja škola – hrvatski jezik

Crveni kišobran i kriška kruha

Sretan čovjek nije imao košulju. Njegova sreća nije bila skrojena od pamučne tkanine. Njegovu su sreću činili trenutci. Nije on trčao kroz život tražeći sreću. Njega je sreća dotala kroz trenutke.

Ma ki je vidija kad u životu lumbriju? Nikad je nis imala, a tako san je stila kupit i pojti š njon na Cimare. I znaš, vre san imala 25 lit kad mi je tvoj nono kupija. Bila je crvena na kafelaste štrike. Je bija marač. Nisan vidila ure da pade daž i da gren napravit đir do Joakima Rakovca. Pasa je marač, doša je april, a dažja ni za medežiju. Početkon maja je počeja padat, ma padat, hitale su šajete. San obula jedine lipe postole ki san imala, šandale, bile z doprtin prstima, debeli tak su imale, i san pola u grad. Sve noge san zmočila, ali san sa svojon lumbrijon plesala kako balerina. San bila najkuntentija ženska na svitu.

Priča je to moje *pranone* Mije koja će uskoro ući u deveto desetljeće života. Često mi je priča. Za nju je taj trenutak plesa s kišobranom na kiši trenutak koji je cijelog života podsjeća na sreću. Taj trenutak ispunjen je skromnošću i zahvalnošću. Moja je nona cijelog života zahvalna na trenutcima. Ona je i danas sretna žena, a ni prepuni ormari cipela, kao ni brojni kišobrani u kutku njezinog hodnika, ne mogu zamijeniti onaj trenutak čiste radosti u plesu na kiši.

A moja košulja? Postoji li ona koja me čini sretnom? Što svijet vidi u mojim očima, u mojim koracima i u mojim riječima? Je li moja sretna košulja pamučna, svilena, crna ili šarena, ili je satkana od trenutaka sreće?

Često se sjetim riječi mojega nonića: *E, mića moja, za mene je srića bila feta kruha z masti i cukeron.*

Danas sve imamo, sve nam je dano. Prolazim pokraj izloga, lutke u novim kolekcijama za proljeće/ljeto gledaju u mene. Sve te krpice čine nas istima, rijetki se ističu. Je li sreća uklopiti se u masu ili se iz nje uzdignuti? Otkopčavajući kapute i zimske jakne, skidajući majice i košulje, ostavljajući tenisice i cipele negdje u kutu svoje sobe, ostajemo sami sa sobom i svojim mislima.

Sretan čovjek nije imao košulju. Imao je trenutke.

Ostajem sama sa svojim trenutcima. Zatvaram oči i vidim djevojku s kišobranom kako pleše na kiši. Vidim dijete koje slasno jede

krišku kruha namazanu mašću po kojoj se sjaje zrna šećera. Kao dijamanti.

Prebirem svoje sretne trenutke. Puno ih je.

Seka, češ mi čitat priču?

Ću! I plesat čemo na kiši.

Lucija Geržinić

Srednja škola Mate Balote Poreč, 1. razred jezične gimnazije

Mentorica: Tina Horvat, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: srednja škola – hrvatski jezik



Tereza Čehić

Osnovna škola Joakima Rakovca,

Sveti Lovreč Pazenatički, 8. razred

Mentorica: Eni Blašković, prof.

Ako ti netko da papir s linijama, piši u suprotnom smjeru

Što biste prvo napravili kada bi vam netko dao papir s linijama? Vjerojatno biste počeli pisati upravo ovako kao što ja sada pišem, s lijeva na desno, od gore prema dolje. Naš je mozak od malena učen da automatski postupa upravo tako i ništa nam nije čudno ili nejasno. Što biste rekli kada biste vidjeli tekst na papiru napisan u suprotnom smjeru ili čuli čovjeka koji ga čita s desna na lijevo? Sigurna sam da biste se začudili; sigurna sam da biste se zapitali tko i zašto je napisao tekst u suprotnom smjeru ili što je u njegovoј glavi dok ga čita s desna na lijevo... Naše bih živote usporedila s ovim linijama, a ljudi sa slovima i riječima na papiru. U današnjem se svijetu život uzima „zdravo za gotovo“:

Svi moramo upisati srednju školu.

Svi moramo završiti fakultet.

Svi moramo pronaći srodnu dušu.

Svi moramo pisati tekst u točno određenom smjeru...

No što ako to ne radimo, ako želimo biti drukčiji ili čitamo knjige s kraja prema početku? Ljudi nas tada osuđuju. Komentiraju nas i izruguju jer nas ne razumiju. Ne gledaju na svijet kao osoba koja ne želi biti jedan običan tekst na papiru. Današnje generacije ne prihvataju promjene. Ne prihvataju nešto drukčije. Ako nemaš mobitel, nisi dio njih. Ako nemaš vremena za izlaske jer si posvećen drugim ciljevima, nisi njihova ekipa. Ti si tada za njih samo jedan čudan čovjek koji ne pripada njihovoj generaciji.

Svijet je postao jedna crno-bijela slika u kojoj šareni cvijet postaje tmuran i taman, stapajući se s ostatkom slike. Svaki taj cvijet ne može doći do izražaja zbog veličine tame koja ga prekriva i ruši mu samopouzdanje. Nažalost, takvih je cvjetova sve više, a slika postaje sve tamnija i tamnija. Koliko god to bilo bolno i teško za te cvjetove, za te ljudе koji ne žele biti dio ove crno-bijele slike, koliko god trnja ima na putu i koliko god im ljudi postavljali prepreke trebaju se boriti za svoje „ja“. Trebaju dokazati svima da svatko zaslužuje svoje mjesto na ovome planetu. Isti ti ljudi proći će kroz razne bitke unutar sebe i voditi ratove za koje nitko drugi neće znati, ali na kraju će izići

kao pobjednici i pokazati svima da svatko od nas treba priliku da se dokaže.

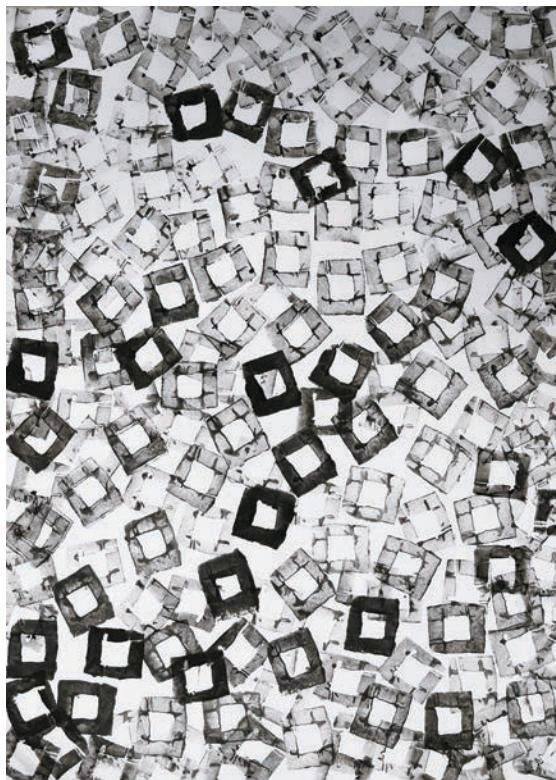
Svima koji su „drukčiji“ – ne bojte se pokazati tko ste vi zapravo. Ne mora vas biti strah otvoriti srca i reći što želite napraviti sa svojim životom. Nemojte dozvoliti da vas tuđi komentari maknu s puta kojim želite ići jer ste vi jedini autor koji ima pravo pisati po svojem papiru s linijama. Ili bez linija. Tko zna?

Eva Leona Komšić

Srednja škola Mate Balote Poreč, 2. razred jezične gimnazije

Mentorica: Tina Horvat, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: srednja škola – hrvatski jezik



Natali Laković

Osnovna škola Joakima Rakovca, Sveti Lovreč Pazenatički, 6. razred

Mentorica: Eni Blašković, prof.

Brojači vremena

Mislimo da živimo u trenutku, ali moje mišljenje je da nije zapravo tako. Živimo uglavnom u budućnosti, neki i u prošlosti, a samo rijetko sretni ljudi u sadašnjosti. Pod tim sretni ljudi ne podrazumijevam ljude koji imaju novca ni ljude koji su bogati jer novac ne smatram srećom, ni ljude koji su uspješni i ostvareni, ni ljude koji su pametni, ni ljude koji su lijepi, pa čak ni ljude koji su zdravi. Zdravi ljudi uglavnom nisu svjesni toga koliko su sretni što su zdravi. To je veliki paradoks jer oni, zapravo, ni ne razmišljaju o tome, smatraju da se to podrazumijeva, nažalost.

Tko su zapravo *sretni ljudi*? Prema mojojmu mišljenju, sretni ljudi su ljudi koji uspijevaju uživati u svakom trenutku svojega života, bilo to dobro ili loše, ne osvrćući se na prolaznost. Ja takve ljude nazivam sretnima. To su uistinu rijetki ljudi, a možda ni ne postoje. Uživati u čarima života čak i kada nam je najteže, čini se ravno nemogućim. Što god da se dogodi, mi ne smijemo stati jer život ide dalje, on neće čekati da se mi pokrenemo. On će nas pregaziti budemo li samo na tren pomislili na zaustavljanje. Život ne mari za naš gubitak, što god to bilo. Život ne pita možemo li dalje, niti će nam ponuditi kakvu pauzu. Reprizu da ni ne spominjem, nje nema, naprsto ne postoji. On jednostavno ide, teče, prolazi, ni jednog trenutka se ne zaustavlja. Od trenutka kada smo došli na ovaj svijet kreće ta štoperica, otkucava nam sekunde, minute, sate, dane, godine. Vrijeme je ono najbitnije i najvrjednije što imamo na raspolaganju. Teško je preboljeti svaki gubitak, ali moramo. Toga je bilo i bit će, jednostavno, sve je to život. Na to ne možemo utjecati jer je to ipak neka viša sila. Neki ljudi to nazivaju i sudbinom. Na to nemamo utjecaj, ali na vrijeme imamo. Budemo li ga gubili, izgubit ćemo sebe i ovaj jedan jedini život koji smo dobili na raspolaganje. Kakav je, takav je, ipak je naš.

Pogledajte na sat. To što vidite nije samo odbrojavanje koliko nam je ostalo do kraja radnog vremena, do kraja školskog sata ili današnjeg dana. Taj sat, svaki pokret te kazaljke, zapravo je jedan tren našega života koji je otisao u nepovrat. Jesmo li taj tren izgubili ili smo u tom trenu nešto dobili, to ovisi o nama samima. Ako nešto u životu ovisi o nama, točnije, ako gubitak možemo spriječiti, to je onda gubitak vremena. Svaki gubitak vremena gubitak je vlastitog

života. Zato se svakoga dana trebamo truditi da vrijeme potrošimo na ono što nas ispunjava, na ljude koje volimo. No, trebamo biti spremni i na one manje lijepе stvari koje nam život nosi. Prvenstveno se trebamo posvetiti sami sebi kako bi se osjećali bolje jer nitko to neće za nas. Nitko neće biti naš brojač vremena.

Sena Ahmetović

Srednja škola Mate Balote Poreč, 4. razred jezične gimnazije

Mentorica: Anči Ritossa Blažević, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: srednja škola – hrvatski jezik



Eva Palman

Osnovna škola Joakima Rakovca, Sveti Lovreč Pazenatički, 5. razred

Mentorica: Eni Blašković, prof.

Jezik ptica

Mokra je bila cesta te noći. Na radiju je svirao neki novi pop-singl, a po njegovoj se glavi vrtjela grozomorna misao. *Sada slijedi most, ako prije njega skrenem desno, upast ću ravno u jarak.* Ne bi me nitko našao sigurno tjedan dana. U tom trenutku udarac u vjetrobransko staklo trgnuo ga je iz misli. Zaustavio je automobil pokraj puta. Mogao je stati i nasred ceste kad, ionako, nitko osim njega ne vozi po ovakovom vremenu, i u ovo doba, i po ovom putu. Pljuštala je kiša, a pri dnu vjetrobranskog stakla ležao je mali grumen perja. Nije znao što učiniti pa je iz pretinca na brzinu izvadio krpicu za brisanje auta i malog pernatog prijatelja zamotao u krpicu te ga smjestio u držač za šalicu. Nikada tako brzo nije došao kući. Kada je stigao, ptića je stavio u zdjelicu i zagrijao vodu, zatim mu je polako na kapaljku davao u kljun. Sjeo je na trijem i zapalio cigaretu. Potegnuo je dva, tri dima i zatim iz čašice popio na eks. Nakon nekoliko takvih čašica počeo je piti iz boce. Onda se, kasno, od umora izvalio na kauču i utonuo u san.

– *Tu sam, dođi k meni. Hajde! To sam samo ja.* – Žena u bijeloj haljini pružila mu je ruku. Hodao je ravno prema njoj i kada je došao do nje, začuo je cvrkut. Živkanje vrapca.

Događali su mu se ovakvi susreti u snovima otkako je Mirta umrla. Ali, ono jučer ipak nije bio san.

Idućeg jutra imao je strašnu glavobolju, a u kuhinji je, u zdjelici zobenih pahuljica, i dalje ležao mali ptić. Otišao je u podrum i, kopajući po ladicama i kutijama, tražio staru knjigu o pticama uz koju su nekada on i Mirta maštali kako će putovati svijetom i fotografirati ptice koje je Mirta predano proučavala.

– Evo je! – izgovorio je naglas. Vratio se natrag u kuhinju, ptiću na glavu kapnuo kapljicu vode i lagano mu trljaо glavicu kako bi mu oprao krv koja se skrutila. Bio je dosta vješt s obzirom na to da je glava malog vrapca bila veličine njegovog palca. Uzeo je knjigu i pokušao pronaći nekakav savjet, ali mu knjiga nije pružila pomoć. Odlučio je sklepati kućicu za ptice. Mališana je smjestio unutra i nasuo mu u plitku zdjelicu vode, a u drugu sjemenke.

– Znaš, imao sam nekoga koga sam volio. Nisam uvijek bio... Ovakav.

Nekoliko je trenutaka promatrao vrapčića, a on je najednom otvorio oči i pogledao ga. Nešto ga je u pogledu malog ptića duboko dirnulo. To malo pernato stvorenje toliko je žudjelo za životom. Upitao se što je to što nas tjeri da, usprkos tome što smo sami, i dalje odabiremo živjeti. Kako ta naša podsvjesna želja može biti jača od ogromne boli i patnje koja nas tjeri na odustajanje, jer puno je lakše odustati?

Vrabac se uspravio na nožicama, ali nije odmah odletio. Stajao je još malo, kao da se htio zahvaliti, a onda naglo prhnuo i nestao pred Borisovim očima.

Idućih jutara na terasi je slušao živkanje vrabaca. Ponekad bi mu se činilo kako mu upravo njegov vrapčić zahvaljuje, a ponekad kao da više na njega. Glasno je bilo to njihovo živkanje, a ipak ga do sada nikada nije toliko primjećivao. Kao da razgovaraju na nekom svom jeziku.

Vrijeme je prolazilo i mijenjalo se. Jednom je vrabac stao na drvenu ogradu terase. Učinilo mu se kao da mu je proživkao nešto, Mirtinim glasom. Samo su se gledali. Gledao je u ta dva malena oka i u njima tražio Mirtin pogled. Ostao im je samo jezik ptica da prekrije tišinu.

Neva Blažević

Srednja škola Mate Balote Poreč, 1. razred jezične gimnazije

Mentor: Ivan Čupić, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: srednja škola – hrvatski jezik

Kiša

Sati odmiču, nastava je već neko vrijeme gotova. Vani pada kiša, a ja ne mogu dočekati da izadem iz autobusa. Misli kao izgubljene u magli u realnost vraća svaka nova kapljica na mom dijelu prozora. Kao da mi želi nešto reći. No, suzdržava se ili im možda samo ja ne dam da progovore. Promatram ih sve dok autobus nije polako počeo usporavati, tada shvatim da smo stigli na odredište. Uzimam svoje stvari i pažljivo izlazim kako se ne bih spotaknula. Lijeno hodajući kući, desnom rukom dodirujem hladan i mokar zid koji struže po jagodicama mojih prstiju.

Volim kišne dane. Kišni dani su moji izgovori i prijatelji.

Naizgled su to samo tužni i tmurni dani, ali meni znače nemjerljivo više od onih sunčanih. To su dani za neopterećeno razmišljanje i analiziranje, a svaka pojedina kapljica kao da me po čelu nježno miluje podržavajući svaku moju misao. Zvuk kiše je umirujuć. Iako nema nekog prevelikog razloga za to, podsjeća me na djetinjstvo. To je zvuk koji mi je oduvijek poznat. Pamtim kako sam kao djevojčica mislila da kiša pada samo zato što je nebo tužno. Sada, svaki put kada je čujem, čujem i djelić svojih uspomena. Ne mnogo, ali tek toliko da se prisjetim odakle je sve krenulo. Na rubovima sjećanja, sasvim blijedo, čujem nevinost i radost. Jednostavnost. Vjerujem da svi imamo neki miris, zvuk ili osjećaj, a možda i nešto sasvim drugo što nas vrati, pa možda i ne tako daleko u prošlost. Za mene je to uvijek bila kiša. Iako se više ne divim njenom izgledu i misterioznosti, ona u meni još uvijek budi topao osjećaj.

Ponekad poželim da je kiša osoba. Osoba čije su misli bistre poput kapljice, čije su mane gotovo nevidljive kao što je opna kapljice na staklu gotovo nezamjetna. Znamo da je tu, ali ona se pretjerano ne ističe. Osoba koja druge oko sebe bezuvjetno ispunjava, osoba koja zna biti prijatelj. Kiša. Predivna vremenska pojавa koja ne navodnjava samo biljke, već i moje srce. Tu i tamo poželim je zagrliti jer znam da neće uvijek biti tu. Dođe i ode vrlo brzo. Neočekivano. Iako znam da postoji, samo njeno postojanje nije dovoljno da baš uvijek osjetim ugodu njene prisutnosti.

Kada bih samo mogla biti više poput kiše. Tada bih mogla više davati i manje očekivati, bezuvjetno ispunjavati i voljeti. Biti savršen prijatelj.

Nina Slišković

Srednja škola Mate Balote Poreč, 2. razred jezične gimnazije

Mentorica: Anči Ritossa Blažević, prof.

Pohvaljeni rad, kategorija: srednja škola – hrvatski jezik



Adrian Deković

Osnovna škola Tar-Vabriga, 5. razred

Mentorica: Marina Dželalija Jakominić, prof.



Lana Grgić

Naziv rada: Dan-noć

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, 2. razred

Mentorica: Carmen Bačura Potočić, prof.



Zab o k

Ja sam zapravo uklopljen u neku čahuru. Kao da sam zarobljen. Poput puža. Imam svoju kućicu u kojoj nosim mnogo dobrote, iskrenosti, ljubavi prema drugima, ali u kojoj nosim i puno tajni, incidenata za koje nitko ne zna. Ali, to je unutar kućice. Kućica izvana izgleda baš lijepo: mnogo boja, nacrtani razni oblici, moji omiljeni citati, i ono najvažnije – osmijeh.

Hrvoje Debeljak

Nič mi nije jasne...

Jenog ljepoga kišovitog dana, baš prikladnog za te ke se počele događati, sedim na kauču i ljestam programe. Pa, mogla bi male viesti pogledati ke mi neju več moji pametovalji da nič ne znam ke se h svijetu događa! I tak... ja prvi put h životu hvužgem RTL Direkt. Neke su govorilji o ljepe konje pa o... Evo ti ga na... Kina je zaprta, došla je neakva bolest i ljudi same po cesta opadaju. Točne sam znala da nisam smiela te viesti nigdar hvužgati. Kad sam pak čula ke se te događa, prve sam pomislila da sam premlada da bi hmrla. Na televizije su si govorili da je Kina daljeke i da te nebu sim došle. Ja, onda je te došle i h Italiju i te je bile male bljiže, alji još furt daljeke. Onda je polako, točne baš na fašnik, korona došla vu Hrvatsku, ma super, daljeke je Zagreb od Začretja! I tak, saki dan broji su raslji, a na televizije su nas hmirivali dok nas jen dan, same najemput, nijesu se zaprili. E još furt trebame ostati mirni? Ilji... Ma, nič mi nije jasne!

I tak je svjetom zavladala nekakva plučna gripa. Proglasili su pandemliju. Ili nekakvu pandemiju, ke ja znam. Misljim da se tuj dela o nekakve pande ke je se zarazila kad se zove padnemija. A na kraju je ispale da je šišmiš kriv. Zake se onda ne zove šišemija... Nič mi nije jasne!

Dučani su bilji ke mravinjaki. Največ se kupoval toalet papjer, a ak se mene pita, kakve te ima logike jer ak nem miela kej jesti, ke će mi papjer... Uglavnom, saki dan je bil isti. Cijelji dan sme delalji za školu tera je bila prek tableta. H večer su mi več oči van opadale. Gdo je pak te videl.? Popoldan sme gledelji kak kakti stručnjaki govoriju da te nije nič i da se ne morame bojati, a z druge strane govoriju kak se ne smeme družiti i biti blizu jeni drugima, kak morame maske nositi, stalne ruke ribati i biti doma zaprti. Sveopći kaos, ke da su došli zombiji, a ne neakava plučna gripa. Ja vam imam osjećaj ke da se sviet obrnul i da sme završlj h nekakvom paralelnom sve-miru gde se nesmeme družiti, gde roditelji dece nič ne daju – deca nesmeju biti na mobitelu, nesmeju nezdrave jesti, nesmeju se svaditi, a deca se jedne dielaju ke i kak hočeju! Gde deca biraju e buju za večeru jelji črljenu ilji zelenu papriku, umesto da im roditelji te

odrediju, gde se vučitelji pozoveju na red kad učenik neke napravi. Si govoriju da te ke se nesmeme družiti „nove normalne,” alji te nije nove! Te se događa već jake duge, samo ke se nihči na te nije obaziral jer same bežime. Izbjegavame ljudi jer se nemame vremena s njima spominati. Ljudi već ne poznaju svoje ukučane praf, a kamoli susede. Napadame se zate ke je nehči male već posunčan, nehči musliman, nehči gej... Roditelji decu odgajaju da nič ne smeju reći nepoznatima *svoje osobne podatke*, dok s druge strane – nemaju vremena za nje i onda ciele dane provodiju na igricama gde bez razmišljana nepoznatim ljudima dajeju adresu i brojeve telefona... Sad mi već stvarne nič nije jasne!

Jurime, nemame vremena za nikoga, ni za nič. Same djelame. Mi svi tvrdime da nam je bitna familija i ljubav, a mi si sme uglavnom čisti materijalisti. Same su nam bitni penezi i zarada i karijera i te se se okrenule naopak od kad je ta korona počela. Deca umjesto da se vani igraju ili neke h fiže pomoreju, oni usisavaju, meteju i pokupljavaju smeče, alji na nekakve igrice na mobitelu. I onda se roditelji pitaju zake su deca debelji i zake sake druge diete ima naočale. Decu bolji kičma kak starce, a da ne govorim o tom kak su spretni. Pa te se na stoljec nemre popentrati bez da opadne. Si su ljubomornijeni na druge, odrasli radi penez, a deca radi ocjeni. H današnjem društvu na sakoga pametnejšega gledi se ke na osu h mravinjaku. Pamet se već ne cieni kak negda. Onje gdo je pameten, mam je čudak! A ljubomora i zavist glavni su osječaj h svjetu. Već nihči nije srečen kad je nekom ljepe, nek si same jedne drugem zlo hoćeju. Ke se to događa!?

Sad je normalne da roboti vladaju z nami, da je sve električne i h tehnologije. Ak tak nastavime, ja garantiram da nam budeju roboti čuvalji decu i plačalji račune.

I zdej još jen novi problem h svijetu, ke da ih dost nije bile. Ciepljenje je glavna tema. Jen tvrdi da nas čipiraju, drugi da nas se hoćeju riešiti , a nehči treći da je te dobre i da bu se se h normalu vrnule. No, takve optimiste je male, premale. I ke bi si sad čovek mislil. Premijer velji – odite, ciepite se, dobre bude, a precjednik velji da se on ne ciepil... I ke zdej misljiti, komu veruvati!? I onda se još se trese i ruši okoli nas, a tek vrieme – male je oluja i grmi, a za sekundu je već sunce i sparina da dihati nemreš. I onda bu mi nehči trdil da je se normalne, da je normalne da se ljudi tak ponašaju, da nam se se te

događa? Zake nas priroda tak kažnjava? Ke je z ovem svietem? E bude smak svieta? E bude korona prešla? E je kriv šišmiš? E su Kinezi te namrene napravili? E nas čipiraju? E su deca roditelji?

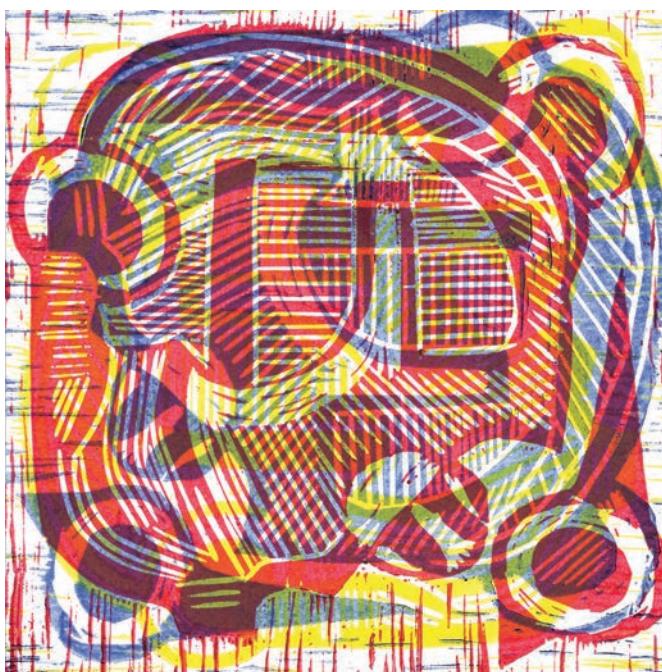
Ove ljete sve te je postale *nove normalne*...Ke je z ljudima? A ke je najbolje, ta korona još nije gotova, a toljike toga je več zdej koma. Ak te još potraje, valjda bude normalne da ljudi po ruka hodiju ili da pesi kuhanju i auto voziju. Te nije same plučna bolest. Te je i mentalna bolest...

Ema Mraz

Osnovna Škola Sveti Križ Začretje, 7. razred

Mentorica: Monika Šalec Zrinski, prof.

Mala nagrada Gjalski, 1. nagrada



Lucija Gregurić

Naziv rada: La misère du romarin

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, 2. razred

Mentorica: Carmen Bačura Potočić, prof.

Potres

Rane je jutre, oko šest vur... Postelju mi je neke jake zdrmale. Srčeve mi je tak jake nabijale da sam mislila da bu mi z grudi zišle van. V sobu mi je došel tatek i počel se drijeti : „Potres, potres, van, brže van!!!“ tak jake da ga je sigurne cijele sele čule. Si sme se odma digli na noge i preleteli van. Mati je braceka pozabila pa se vrnula v hižu po njega. Kad sme zišli van si tak goli, počeli sme se jokati jer sme vidli da nam se hiža zrušila. Mati vudri v plač, a tatek na kolena. Se je bile zametane, vurmari su se otrpli i sa je rubača zišla van, a zid ispučal. Mislila sam si: „I koj sad!?” Glava mi je pucala od tolike pitanjuv, a matere od žalosti. Tak sme jadni bili pa sam si z bracekom išla v auto leći. Mati i tatek na ceste kobuliraju kaj bu sad? Kam iti ? De biti? Zvali su vatrogasce, čak je i policija došla. A bracek, seka i ja z auta milih pogleda gledime našu propalu hižicu. Čez glavu mi je prolazile kak sme se lijepe vu nje si skup grejali, a sad v autu dršćeme na zime bosi i šmrkavi . Koj moreš, v deset sekundi zgubiš one koj si delal čez deset lijet. O babice i dedeku da i ne govorim! Njim je još gorše, hiža im se skroz preokrenula! Nikomu drugomu v selu nič nije bile. Pa koj sme mi tak loši ljudi bili? Si v selu su zišli van da vidiju koj se je dogodile. Nič lijepoga nisu imeli za videti.

Mati je auto vužgala i otpeljala mene, braceka i seku v jednu staru drvenu hižicu tere potres nemre nič dok je tatek ostal tam na ceste z vatrogasci. Kome sme si pojeli, zakurili si i male se smirili. Si osim matere. Ona nič jela ni pila nije. Štele joj je srce od jada puči. A mene još više koj je nemrem pomoći. Bracek i seka su se igrali. Koj oni znaju tomu semu, još su mali... Tješila sam mater kolike god sam mogla, ali nič pomogle nije. Pokle je tatek došel pa sme prešli k babice v Sisak. Tam nisme duge ostali. Tatek je zval načelnika da nemreme duge biti v Sisku jer da deca v škuolu moraju iti. Načelnik nas je smestil v neku malu hižicu v Termama Jezerčice. I nisme jedini tam bili. Pokle je se više i više ljudi prihajale. Jadni ljudi, baš mi ih je žal bile. Si sme se skup počeli vu te nevolje i družiti. Kad je došel Vuzem, naša suseda nam je skuhana jajca skrila, pak sme ih išli iskat. Bile je lijepe male se podružiti i biti vesel. Saki dan sam se z prijatelji družila, školu sam imela na kompjutoru, obaveze sam delala onolike

kolke sam mogla... Saki dan mi je se više i više falela moja hižica. Si su nas sažalijevali, ali nič zate, znala sam da bu jednoga dana bolše...

Jednoga dana mati i tatek su bili jake veseli jer su neki dobri ljudi donirali peneze. Bog ih blagoslovi! I tak, male po male, skupile se, matere su odobrili kredit v banke i tak sme počeli delati hižu, bolše reči, obnavljati ju. Od jutra do črne kmice gledela sam tateka kak na kolienima kleči i muči se, a ruke su mu bile pune žuljof. Znala sam da mu i ja moram negdar pomoći. Mati mu je jesti stalne nojsila i navajžala mene za sobu sim pak tam. Si sme već bili zmučeni od sega toga. Bogečka sam molila same da ne bu još gorše i da se brže vrneme u našu hižicu. Tatek je pune delal, ali nije bile vzalud. Saki put kad bi z nečim bil gotov, kiesil bi se važne, a i ja skup ţ njim.

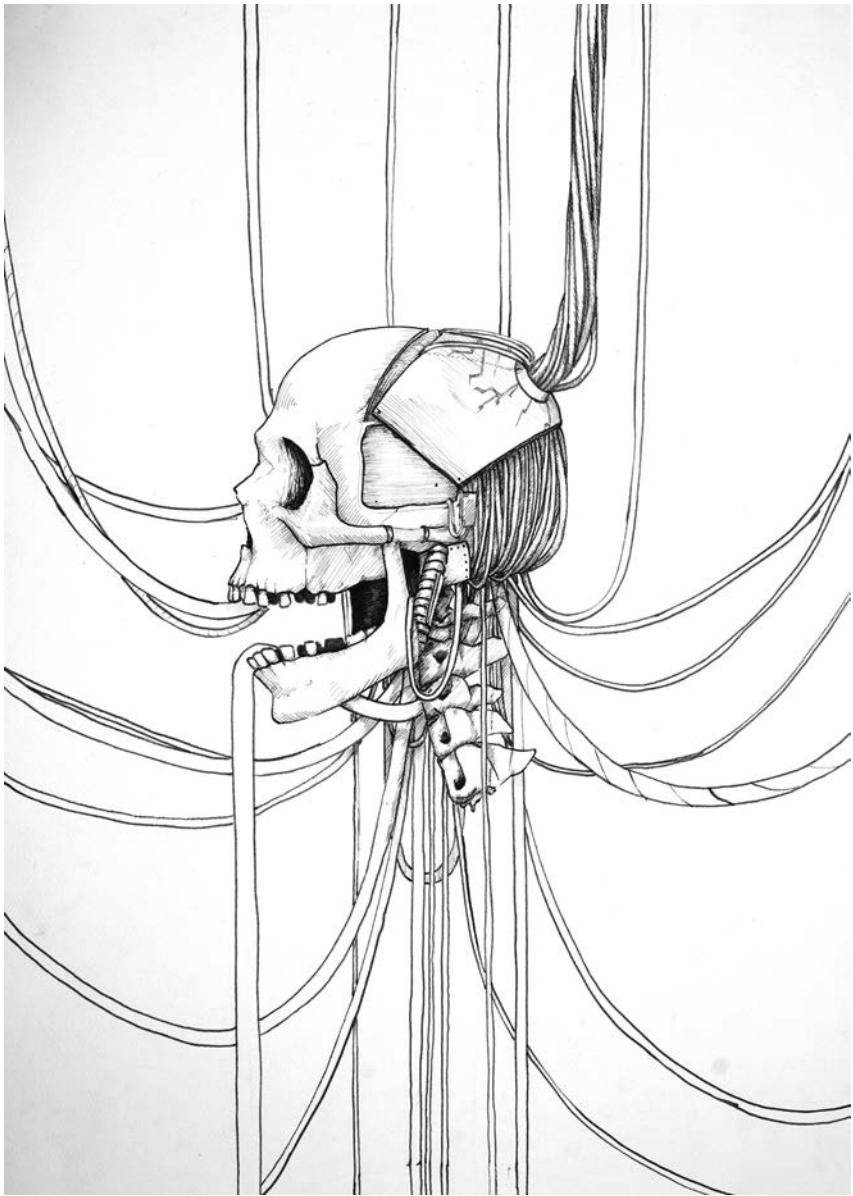
Mati i tatek su boravak ukrašavali, a ja z sekru našu malu sobicu. Z materju sam saki dan čistila prašinu i one koj bi tatek zametal. Tak je lijepa bila kad sme završile, kak da sam ju z srebrem oblejala. Došel je tatek i rekao: „Brave, brave, ali mogle ste to i male bolše!“ Kad se mati obrnula i skore mu za vuhe prilepila, ja sam vudrila u smijeh. No, morale se i dalje delati. Male po male, dan po dan i eto, se je gotove! Joj, kak sam jake srečna bila! Skušuvala sam mater i tateka pak su si slinavi postali. Tev dan sme i feštu doma priredili. Došle je dosta ljudi i pune sme poklonov dobili. No, više me je veselile to kak bum u svoje hižice lijepe spala. Feštale se je do pet vur u jutre. I evo, napokon je došle vrijeme za spati. Tak sam se lijepe u deku zamotala i u sreće zaspala. Potres je nevolja tera mi je pune traumi ostavila, ali se to nije nič dok se i dalje u svoje hižice zu svoju familiju grijem. Ova nevolja bu mi naviek ostala u srcu na neki način i po dobrem jer sme se moja brača, mati, tatek i ja jake zbližili. Veliju da u sake nevolje ima i neke dobruga.

Mellanie Jakšić

Osnovna škola Matije Gupca Gornja Stubica, 7. razred

Mentorica: Vesna Jakopović, prof.

Mala nagrada Gjalski, 2. nagrada



Amadeja Rigac

Naziv rada: Čovjek distopije

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, 1. razred

Mentorica: Carmen Bačura Potočić, prof.

Jesenska čarolija

U parku. Sjedi na ljljački. Sama. Gospođa Jesen. Rasplela je dugu vatreno crvenu kosu koja vijori na vjetru. Sa sjetnim smiješkom promatra ljude koji prolaze pored nje. Oni znaju da je tu. Osjećaju njezinu prisutnost, ali je ne vide svi. Samo rijetki, zaneseni ljepotom života, mogu vidjeti njezin lik.

I ja ju promatram, krišom. Prekrasna, raskošna haljina istkana od šarenoga lišća, tamnog bršljana, nježnih mačuhica, kravih ciklama i poneke stidljive tratinčice. Kosa raspuštena, mekana i nježna, pomicće se na blagom povjetarcu. Lice blijedo, pogled zamišljen, ali odlučan. Usta crvena poput tamnih jabuka. Dah joj je tih i mirisan. Miriše na grožđe i kestene, miriše na krizanteme i gljive, na vlažnu šumsku mahovinu, na uvelo, šuštavo lišće. Svakim pokretom ljljačke iz skuta joj padaju zrele dunje i kruške. Zlatnožuti kukuruz i narančaste buče kotrljaju joj se pod nogama. Smije se. Znam da me vidi. Sretna sam. Volim jesen. Volim njezine mirise i boje, njezino značenje za svijet. Maše mi. Čarobna gospođa Jesen maše meni, Jani. Zašumorila je nježnu jesensku pjesmu. Primijetila je ona moj sneni i začarani pogled. Zna da uživam u svakom njezinom danu.

Uživate li i vi u jeseni? Zastanite na trenutak u parku pored ljljačke i stvarno razmislite o sebi. Razmislite o ljepoti svakoga dana. Tada ćete možda ugledati nju, veličanstvenu gospodaricu topline, boja, mirisa, prvih mrazova i kiša. Zavladat će i vama. Naravno, ako joj dopustite.

Jana Krušelj

Osnovna škola Sveti Bedekovčina, 7. razred

Mentorica: Ivana Kranjčec, prof.

Mala nagrada Gjalski, 3. nagrada

Svadba

Sunčana zraka blago mi je milovala lijevi obraz. A onda se preselila na školsku ploču, baš na dio koji trebam prepisati. U sebi sam ju prekorio kako je nestasna. I zadovoljno se osmjejnuo očekujući zvuk školskog zvona. Nosnice mi je draškao miris jela iz kuhinje.

Napokon – zvoniii! Mnogi su jurili stepenicama pravac u školsku blagovaonicu. Zatekao sam dvojicu najboljih prijatelja, Marka i Ivana, kako se glasno o nečemu svađaju.

Njih dvojicu poznajem jako dugo. Ivan, kojeg vrlo često zovemo Ivez, uvijek je nasmijan od uha do uha i voli pričati viceve. A naš Marko, bolje znani kao Markec, smišlja razne nepodopštine. Inače je vrlo pametan i brižan prijatelj. Toga dana obojica su bili lijepo odjeveni. Ivan je obukao bijelu majicu s natpisom PLAYSTATION i široke crne hlače, a Marko kariranu crvenu košulju i plave traperice. Čim sam čuo da se svađaju, brzo sam došao do njih da vidim o čemu se radi. Naišao sam na zanimljiv prizor. Hrana, a mislim na špagete bolonjez, bila je na podu i na Ivanovom rukavu. Dio špageta se vukao od Ivanovog lijevog rukava do lijevog koljena. Hm, ni hlače baš nisu dobro izgledale. Ivan je bio crven u licu i pucao od bijesa, a Marko se samo podrugljivo smijao. Pitao sam ih: „Dečki, kaj se tu događa?“ Marko je samo promrmljao: „Glej, ja ti baš i nemam rad te duge špagete. Da se razmeme, ni doma ih ne ijem pa nem ni vu školi. Rasrdil sam se gda sam ih videl na tenijeru. Kaj je baš to morale danes biti za jesti? Je, i onda sam štel lupiti z ruku po stolu, ali sam vudril po rubu tenijera. A kaj se nakon toga dogodile? E, moj Luka, to moreš i sam videti“, pomalo žalosno govorio je Marko. Da, video sam. Špageti bolonjez bili su posvuda, ali ipak najviše na Ivezu. Činilo mi se da je crvena boja njegovog lica bila malo jača nego prije dvije i pol minute kad sam ih zatekao. U tom trenu imao sam neki osjećaj da moram brzo reagirati. „Je, niš, Markec, znaš kaj treba napraviti,“ pokazao sam rukom prema Ivezu. „No odi, pomekni se male! Naj kak drijeve stati. Daj ruku Ivezu i liepe reci da ti je žal.“ Tako je i bilo. Markec se ispričao. Ivez šuti i ne odgovara. Pogledam ga i kažem: „Ivez, naj z očmi obračati nek reči nekaj!“ „No dobre“, reče Ivez pomirljivo,

„nadam se da mi mama nebu poludela kaj sam si nuovu majicu zma-zal.“ Oko nas su se okupili sve sami bližnji koji su, čini se, uživali u nevolji svojih bližnjih. Netko je povikao: „Glasneše, dečki, mi kaj smo odzada, nič ne čujeme!“

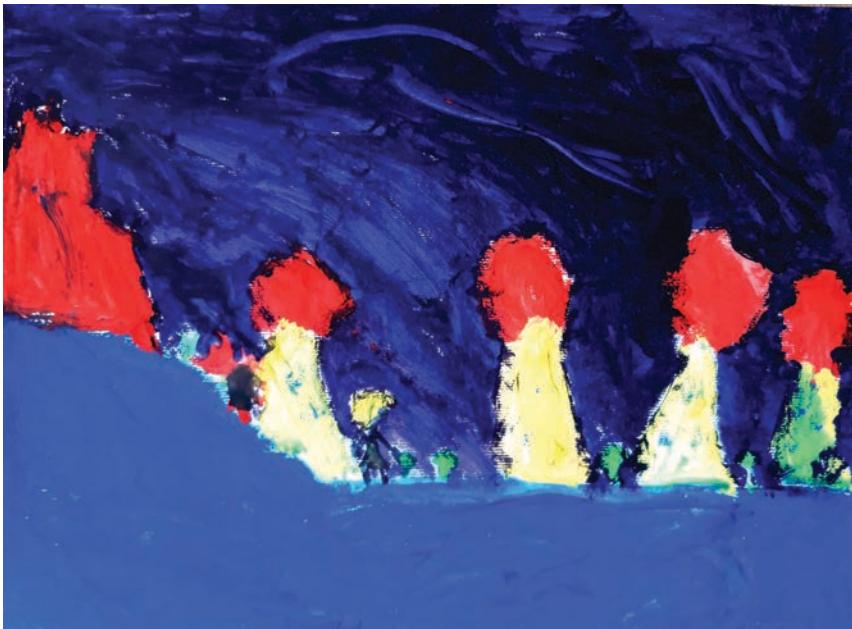
Nakon isprike pomogao sam očistiti Ivana od bolonjeza vlažnim maramicama, a Marko je zatražio od školskog kuhara metlu, krpnu i pospremio nered koji je napravio. Na kraju sam mu samo napome-nuo: „Drugi put gda ti se nebu dopadale jele, naj ga jemati. Naj ostane nekomu teri hoće jesti te špagete. Pak hrane ni mesto na podu!“

Zadovoljno sam i ponosno otišao u učionicu. A ona sunčana zraka ponovno je sjela na moj lijevi obraz...

Luka Grabušić

Osnovna škola Oroslavje, 5. razred
Mentorica: Vesnica Kantoci, prof.

Pohvaljeni rad



Mihael Tkalčević

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok, 5. razred
Mentor: Željko Kropf, prof.

Maštovit učitelj

Moj učitelj visok je i mršav, raščupane kose i nasmijanog lica. Uvijek ima ispeglanu košulju, ali rubovi rukava umrljani su mu bojom. Moj učitelj Darko iz likovnog jako je maštovit i kreativan i to želi potaknuti i u nama. Već smo crtali *Miševe i mačke naglavačke, Stanare u slonu, Nevidljivu Ivu i Čudesnu šumu*. Danas nam je dao zadatak da osmislimo kako ćemo idući tjedan naslikati nestvaran događaj u kojem je on glavni lik.

Razmišljala sam o tome svaki dan, ali nisam imala nikakvih ideja. Već me hvatala panika, ali tada sam kroz prozor ugledala zanimljiv prizor. Moj učitelj Darko nasmiješio mi se i mahnuo kistom. Lebdio je iznad šarenih krovova, zgrada, dimnjaka, parkova, šuma i vinograda. Umjesto ploče po kojoj crta u razredu slikao je po nebu. Kist je namakao u rijeku Krapinicu iznad koje je letio i spajao zvijezde. Obasjavao ga je puni mjesec i učitelj ga je za nagradu posipao bijelim kristalima kako bi sjajio još jače. Kada je spojio sve zvijezde koje je uspio dohvatići, na nebu se pojavilo pravo umjetničko djelo. Naslikao je naš grad Zabok. Prepoznala sam našu školu, vrtić, ZIVT-ov dimnjak, Crkvu svete Jelene, slastičarnicu, kino, kuće mojih prijateljica i svoju kuću. Odjednom sam se rastužila. Prpićev park i skate park bili su usamljeni između tolikih zgrada. Zazvala sam učitelja i zamolila ga da u naš grad doda još parkova i cvjetnjaka, a da uz rub grada naslika i šumu.

Otvorila sam oči koje sam nakratko zaklopila, a na nebu je bio samo mjesec koji se spremao na spavanje. Ipak, svoj sam crtež iz likovnog napravila na vrijeme. Učitelju Darku jako se svidjela moja slika na kojoj on lebdi s kistom u ruci i nagradio me ocjenom odličan.

Jelena Cvetko

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok, 6. razred
Mentorica: Tina Marušić, prof.

Pohvaljeni rad

Mobitel Tonko

Joj! Sve je mračno. Ništa ne vidim. Ova me je sklopka zarobila. Samo čujem buku i glasove. Želim izaći, vidjeti onaj čudesan svijet. Ne samo tu sjediti na polici i ni milimetar se pomaknuti! Samo mogu spavati i čekati, a tko zna i koliko dugo će čekati onaj čaroban trenutak kada će ustati, probuditi se, reći nešto. To će biti najbolji i najdraži dan u mom životu. Osjećam se usamljeno, ali opet i uzbudeno tko me sada gleda ili dolazi po mene. Hmm... Evo ga! Došao je i moj sretan, čudesan, najbolji dan. Ja se krećem, ne spavam, na nečijim sam rukama ležao par minuta. Što sad? Opet moram ležati. Plip! Bip! Što je to? A da, to je blagajna, kupljen sam! Sada mogu uživati. Pitam se tko li je moj vlasnik. Evo svjetla i...pa to je djevojčica! Kako je samo bio veseo njen izraz lica kada me je ugledala! Bila je oduševljena. Djevojčica je predivna! Tolika radost bila je u njoj da me je odmah uključila. Dugo sam se razbudivao i sve ostalo, ono potrebno i ono najvažnije odradivao. Za to sam vrijeme promatrao sve oko sebe. Divno, predivno mjesto! Bio sam u buci, a sada sam u tišini. Napokon! No, sada moram biti miran. Moram mnogo raditi.

Ležim na stoliću u dnevnoj sobi. Tu se nalazi moj stariji brat, moj djed TV, moj ujak tablet i neki nepoznat laptop. Svi smo na okupu. Djevojčica upravo ruča nešto toliko lijepog mirisa. Kad odram dim sve, provjerit će što se to nalazi na stolu. Gotovo! Djevojčica sada piše poruke svojoj prijateljici. Ima mnogo kratica. Završila je s dopisivanjem. Odložila me je na krevet. Otišla je. I što sad? Idem odmoriti. Joj! Bože! Već 3 sata ovdje ležim. Gdje je ona? Evo, ulazi napokon! Otvara ormar i slaže suho i čisto rublje. Opet je otisla. Već je 20 sati. Stavila je pidžamu i legla u krevet. Evo, sad se slika i šalje drugima tu sliku preko aplikacije Snapchat. Postavila je pet alarma od 6:00 do 6:30 sati. Sada gleda vidre na tabletu i dopisuje se na WhatsApp-u. 22 sata su. Ide na spavanje. Još malo i 6:00 h je. La, la, la, la, la...! Sviram. Gasi alarm i otiđe ponovo na spavanje. Tako i ostalih tri puta, ali se je na peti alarm probudila. Brzo se je spremila za školu i otišla. Mene je ostavila na sestrinom radnom stolu. Bio sam na punjaču. Gledao sobu, razgovarao s tabletima, gledao videe... Već je 14:15 h. Tek je sada došla doma. Bože! Oprala je ruke i otišla je ručati. Evo

je, napokon je došla. Ima par poruka pa sada odgovara na njih. Slika se i šalje drugima. Piše zadaće, uči, čisti. Stalno nešto. Samo mene ne gleda. Dosadnije mi je nego u dućanu! Ležao sam tamo, ležim tu. Nema razlike. Dosadno! Želim nekog drugog. Nekog tko će me koristiti.

I tako, svakoga dana, sve se je odvijalo istim redom. Do onog dana sretnog za mene, a tužnog za djevojčicu. Rečeno joj je da donese mobitel u školu zbog izvannastavne aktivnosti. Foto-grupa! Foto-grupu je imala sedmi sat. Nakon zvona brzo je spremila stvari. No, u žurbi je ostavila i zaboravila mene! Bio sam sâm u zatvorenoj ucionici skroz na rubu stola. U najvećoj tišini. Čuo sam korake. Nisu to bili koraci nekog djeteta. Djeca inače trče hodnicima. Onda je u moju tišinu ušla neka teta s kantom vode, krpom i rukavicama. Brzo sam otišao na Google da vidim kakvo je to zanimanje. Sigurno to nije ravnatelj škole. To je... čistačica. Vidjela me je. Mislio sam da će me vratiti mojoj djevojčici. Potpuno suprotno! Ona me je strpala u džep. Kada je završilo njen radno vrijeme, otključala me je i počela puštati glazbu. Pjevali smo i plesali. Ona na svojim nogama, a ja na njezinim rukama. Najbolja zabava ikad! Istrošila mi se sva moja energija. Jako mi se spavalо. Otišli smo u njen stan. Živjela je sama s dvije mačke. Naravno da im je dala imena, ali moram priznati – imena nisu baš nešto. Mace se zovu Slavica i Barica. Da, znam, ludo! Moja nova vlasnica puno mi je draža od one stare. Ovdje uživam pjevajući i plešući, a kod djevojčice nisam se pomaknuo ni milimetar. Stavila me je moja teta Marina na punjač. Da napunim svoju energiju. Pričala je svojim mačkama neku priču o djevojčici koja je imala dugu kosu i nije znala kako izgleda svijet. Ja sam bio toliko umoran da čim sam legao, odmah sam zaspao. Ujutro me je probudila budilica tete Marine. Ona je skuhala kavu, sjela na terasu i tipkala po mojoj tipkovnici. Kad je popila kavu, otišla se je spremiti. Pustila je glazbu, ili kako bi ona rekla, mjuzu. Zgrabilo je torbu i mene i sretno pjevušeći otišla u školu. Škola joj je blizu pa je išla pješke. Stavila je slušalice u uha i pojačala ton na najjače. Ušla je u jedan dućan. Kupila je jagode i otišla u školu.

U školi na hodniku, dok je teta Marina čistila, ugledao sam svoju staru vlasnicu s drugim mobitelom. Grozno! Sad sam istovremeno bio toliko tužan i sretan. Razočaran, ali mi je bilo drago da će ostati kod svoje tete Marine. Zvonilo je! Drrrrrrrrrrrr! Sva djeca su odjurila

u svoje učionice. Ja sam ostao na hodniku. Teta Marina je stavila slušalice i počela je slušati glazbu. I tako cijelog dana. Pregrijao sam se! Ovo je grozno. Toliko energije sam potrošio odjednom. Želim se samo odmoriti. Ne znam što mi je gore! Kod djevojčice ili kod tete Marine. Najljepše mi je bilo u dućanu. U miru. Ahh. Što ja tu mogu? Ništa! Neka netko prenese poruku malenoj djevojčici: „ Da budem iskren, bilo mi je dosadno i bio sam usamljen. Ja sam se radovao našem druženju i našim zabavama, ali vjerojatno nismo isto razmišljali. Ostavila si me samog u tišini pa me je uzela čistačica, teta Marina. Ona me je pak previše koristila. Stalno sam se pregrijavao i bio u kratkoj komi. Volim te i nemoj me zaboraviti.“ U potpisu: Mobitel Tonko! Ovu poruku prenesite mojoj teti Marini: „Draga moja teta Marina, bilo mi je lijepo s Vama družiti se i zabavljati. Vi ste me razveselili. Vaše su mačke predivne. No, Vi imate manu. Previše ste me koristili. Zbog Vas sam padao u komu. To nije dobar način. Zato sam zauvijek otišao.“ Tko zna, možda pronađem nekoga tko će konačno znati sa mnom, nekoga tko zna kako je umjerenost vrlina koju tražim u ljudima.

Helena Bokun

Osnovna škola Matije Gupca Gornja Stubica, 7. razred

Mentorica: Vesna Jakopović, prof.

Pohvaljeni rad

Babica i škuola

Kak već si znate, same deca v škuolu ideju. Prve v osnovnu, pak unda v srednju, a nekteri geneju i na fakultet. Tak se i moja babica s 57 lijet vputila iti v škuolu. A kak i zake ide, to vam bum ja ve ispripuvijedala.

Najprije, moja babica se zove Ankica. Živi z menu v iste hiže, same jen kat ober mene. Je, dobre ste čuli, stara baba, a v škuolu ide. I koj onda? No, dobre, po meni, ona nije stara. Nekak je srijedi, na pol puta od mladosti do starosti. E, sad, razlog zbog teruga ide v škuolu. Da mi nije ubjasnila, ni ja borme nej to kužila. Uglavnem, ide v škuolu kak bi bila dadilja starejšima od sebe. Ljudem teri imaju neke teškoče ili su betežni. Oče im pumoči jer drugi nemaju vremena za njih, ili dalke živiju, il' su pak sebični i lijeni. No, moja babica ni takva. Voli pumoči. Kad bi bila loše volje, to bi značile da se neke grduga dogodile ili ju pak neke jake buli. Ja bi joj onda rekla da si legne i otpi ili da je bum čajeka skuhala. Ali, jok! Nema za nju predaha. Rada bi male otpala, al' kad furt mora neke delati. Hvala Bogu, z vremenem ju bol prejde i energija se pak vrne. Pak mi se znuovič vrne moja babica v punem elementu. Ona srečna babica, ne ona babica pognute glave. Ona je moja energija. Kad bi ja bila tužna, došla bi v njenu hižu i skočila je v zagrljaj. Pitala bi me: „Koj je bile?“ ili: „Doj pak srđi moju deklicu?“ Unda je sve priznam, a ona naviek veli da bu se dobre i dobre veli. K nje dagod idem jest. Najviše volim biti z nju kad curi dešč i kad se ne more niš delati po vani. Volim z nju čistiti liješnjake ili urehe. Makar ih ja baš i ne volim jesti. Nekak mi ne veljaju. Babica ih zate more pune pojesti. Je, al otkad ide v škuolu, više nema vremena za to – nemreme ih ni jesti, ni lupiti. Sad obudvije ideme v škuolu. Nje je v ova lijeta več male težeše pamtiti. A i ne voli baš škuolu dok ja, s druge strane, baš volim škuolu i stalne je pripuvijedam o nje. Jedva čakam kad me bu nazvala i rekla da joj dojdem pumoči speči neki kulač. Njam! Njeni su kulači najfineši. Negda mi veli da je nalakijeram nokte. Naviek se ščuđava kak ja to dielam perfektne, makar se ja baš ne bi složila z nju. Mislim da mi lakiranje baš i nejde dobre. Pa ipak, lijepe ud nje kad me fali. Kad je guvorim o škuole i semu koj se zgodile, ona mi veli: „Joj, ti si valjda jedina v naše hiže tera voli v škuolu iti!“ ili „Bože, ti si ona ud rijetkih tera tulike

voli škuolu i pisanje!“ Nič nije krivuga rekla. Jake volim škuolu. Ona baš i ne. Jedva čaka da ju završi i da nekak položi se ispite, a za to se trieba ipak bar donekle knjige prijeti.

Zate bume z babicu ve imeli pune strpljenja, a nadam se da budu puni razumijevanja i njeni pajceki, kokoši i purani.

Helena Bokun

Osnovna škola Matije Gupca Gornja Stubica, 7. razred

Mentorica: Vesna Jakopović, prof.

Pohvaljeni rad



Patricija Humljak

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok, 8. razred

Mentor: Željko Kropf, prof.

Četvrto je najvažnije

Bio je deveti mjesec, jesen. Imala sam deset godina. Cijelo sam ljeto pokušavala naučiti voziti bicikl, ali mi nije pošlo za rukom. Svaki sam se dan budila i razmišljala kako ne znam voziti bicikl. Ubijalo me je. Cijela obitelj bi me tješila oko toga. Uvijek bi govorili: "Ma bit će bolje, ne brini se." Ali onda bi došla moja sestra, ona nije bila tako pozitivna. Pa bi mi rekla: "Znaš, kad sam ja imala deset godina, vozila sam bicikl bolje od pola Stubičkih Toplica." To me pogodilo točno u živac pa sam sama sebi rekla: „Dosta je, naučit će voziti bicikl.“

Odmah sam iskočila iz kreveta, shvatila sam da je jedanaest sati i pripremila se na uobičajene komentare mojih ukućana: "Zar ti živiš u hotelu?" ili, "Ajoj, mislili smo da ti trebamo poslati pismo, princezice." – taj je osobito drag mojoj sestri. Odlučila sam staviti ruke na uši dok sam se spuštala niz stepenice, ali bilo je čudno, tih, bez ikakvih komentara. Kad sam sišla dolje, nije bilo nikoga. Samo žuti papirić na kojem je pisalo: „Pa, dobro jutro princezice Lucija! Nadam se da ste se lijepo naspavali. Barem do jedanaest sati jer drugačije ne bi imalo smisla. (Stvarno mi već idu na živce!) Kako već znaš, mi smo na berbi. Dodji gore s bicom. Doguraj ga. Gore su Petra, Eva (najbolja Petrina prijateljica), Vito (moj bratić), Filip i Jakov (Evini kumovi – sve u svemu, dosadni likovi). Naučit će te voziti bicikl.“ Ma super, sad će se još osramotiti pred njima! Ali s jedne strane to je dobra ideja, možda će se osramotiti, ali će barem naučiti voziti bicikl. Spremila sam se i krenula prema kleti. Skoro sam umrla tri puta dok sam se penjala po brijezu, ali sam došla. Pozdravila sam se sa svima koje poznajem i uputila se prema sobi gdje su bili Petra i društvo. Kad sam ušla u sobu, bila sam „jako iznenađena“. Kao i inače, svi su bili na mobitelu jer su antisocijalni više od krepane mačke. Nekako sam ih, na sreću, nagovorila da me nauče voziti bicikl. Rekla sam im: „S obzirom na to da si od vas svih ti, Eva, najnormalnija, molim te da mi ti pomogneš.“ „Ok.“ odgovorila je. Sjela sam na bicikl i prvo mi je rekla da postoje samo tri pravila: „Prvo, uvijek drži noge na pedalama. Drugo, uvijek drži ruke na volanu. Treće, nikad ne gledaj u okolo.“ Odgovorila sam: „Ok!“ Stavila sam ruke na volan, noge na pedale i rekla sama sebi: „Možeš ti to!“ I naravno, kako možete pogoditi,

trusnula sam na zemlju k'o kruška. Pokušala sam još par puta, ali svaki put bi se rastepla.

Nakon nekog vremena smo ipak pitale ostale za pomoć. Kad su svi došli, pitala sam svakog od njih za savjet, a meni jedan od najdražih bio je onaj Filipa i Jakova. Filip mi je rekao: "Pa gle, ja sam se naučio voziti bicikl kada me tata pustio niz brijeđ jer onda sam imao samo dva izbora: drvo ili da počnem voziti. I tako sam naučio voziti bicikl." Jakov je rekao: "Ja mislim da te netko treba primiti za leđa i u jednom trenu pustiti." Svidjela mi se ta druga ideja pa sam se odlučila za nju. Tada sam se trebala odlučiti tko će biti držač bicikla. Filip je odmah otpao jer je prelud, Petra i Eva su građene k'o stalci za infuziju pa bolje da njih preskočim. Samo mi još ostaju Jakov i Vito. Odlučila sam se za Vitu s obzirom na to da je on viši i jači od Jakova. I tako sam sjela na bicikl i počela trening. Prvih sam se par puta odmah rastepla, ali već je peto puštanje bilo bolje. Sedmi put još bolje, a deseti sam put već znala voziti na ravnom. Bila sam jako ponosna na sebe jer sam uspjela. Uputila sam se prema kleti kad sam začula: "Ne tako brzo sad. Još moraš naučiti niz brijeđ." Viknula sam: „Ok!“ jer sam bila jako samouvjerenja da će uspjeti. Popeli smo se na brijeđ i tek sam onda shvatila koliko je visok i strm. Sjela sam na bicikl i pitali su me jesam li spremna. Htjela sam odgovoriti kako nisam, ali me u tom trenu nešto gurnulo. Bio je to Filip. Rekla sam sama sebi: „U redu je, možeš ti ovo.“ Nekako sam čak i upravljala biciklom, ali je onda došao dio s kočenjem. Probala sam, ali sam shvatila da kočnica ne radi. Pravilo broj četiri – (ako pitate mene, najvažnije) provjeri da kočnice rade. Počeli su vikati da kočim, ali sam se zaderala: „Kočnice ne radeeee!“. Začulo se jednostavno i glatko: „Bum!!!“

Sljedećeg čega se sjećam je da se budim u krevetu s krpom zavezanim oko glave. Rekla sam sama sebi: „Nemoj sada ni o čemu razmišljati, samo idi spavati.“ I dan danas se ponekad sjetim toga i zapitam, kakvim sam ja bedakima dopustila da me nauče voziti bicikl, ali kaj je tu je, bar sad znam voziti bicikl.

Lucija Pavić

Osnovna škola Vladimir Bosnar Stubičke Toplice, 7. razred
Mentorka: Danijela Miklec, prof.

Pohvaljeni rad

Dječak s rogovima

Jednog se jutra Jun probudio sa strašnom glavoboljom. Ustao je, otišao se obući kako bi što prije otišao u školu, a glavobolja ga je pratila.

Čim se obukao, otišao je u kupaonicu kako bi oprao zube i očešljao svoju crnu zapletenu kosu. Završio je s pranjem zuba te uzeo češalj i podigao ga iznad glave. No, tada je zastao. Naime, tek je tada ugledao svoj odraz u ogledalu. Ono što je video objasnilo je njegovu glavobolju. Video je svoje zelene oči i crnu, još uvijek raščupanu kosu, a iz nje su virili rogori slični jelenjima. Jun je bio izbezumljen, ljut, očaran i tužan; sve u isto vrijeme. Jest, rogori koji su virili iz njegove kose bili su predivni, ali tada je počeo razmišljati o tome kako će ih drugi ljudi vidjeti. Ipak je odlučio završiti ono što je počeo i počešljao je svoje raščupane pramenove pazeći na rogorove za koje je odmah shvatio da su jako osjetljivi.

Uzeo je školsku torbu i izašao kroz kućna vrata. Uputio se prema školi i odmah počeo osjećati sve te silne oči na sebi. Imao je sreće što se nije onesvijestio tamo i tada. Prolazeći dalje ulicom, količina pozornosti usmjerena na njega sve je više rasla. Čuo je ljude kako šapuću, ali nije čuo o čemu su to šaputali. Konačno je došao do svoje škole. Ušao je kroz velika smeđa vrata i, čim je ušao, ponovo je čuo šaputanje. Otišao je do svog ormarića, a sve ono šaputanje pratilo ga je. Prezuo se i nastavio hodati do svoje učionice. Kada je ušao, sve su oči bile na njemu po četvrti put toga dana. Kada je došao do svog mjesta pored prozora, nekoliko je dječaka došlo do njega i počelo ga zvati pogrdnim imenima. Neka od njih, koja je uspio čuti, bile su „monstrum“, „čudovište“ i „čudak“. Jun je samo sjedio i čekao da sve to prođe jer je znao da nema nikakve šanse protiv četvorice mišićavih dječaka. Kada su napokon otišli, mogao je vidjeti zadnji dio glave dječaka koji je sjedio ispred njega. U tom trenutku dječak se okrenuo, a Jun je odjednom čuo čudne glasove koje nikada prije nije čuo – od psovki do imena djevojčica koje nije poznavao. Kada se dječak napokon okrenuo natrag i počeo tupo gledati u ploču, Jun je odahnuo. Glasovi su nestali, a njih su zamijenila silna pitanja koja su se nagomilala u njegovoj glavi. Prvi sat napokon je počeo, zatim drugi, pa treći i tako dalje. Zvono je napokon zazvonilo po zadnji put tog dana

i svi su počeli trčati iz učionice. Kod svojih su se ormarića prezuli i pošli kući.

Tako je bilo svakog dana. Jun bi došao na ulicu, a sva bi pozornost bila na njemu. Zatim bi na trgu bila druga hrpa ljudi kroz koju bi se Jun morao gurati da bi došao u školu na vrijeme. Nakon toga bi slijedile sve one silne oči koje gledaju baš njega i njegove rogove. Jun je mislio da bi ga svi pustili na miru kada bi pokrio svoje rogove pa je uzeo papirnatu vrećicu i izrezao rupe za oči, stavio je na glavu i pošao u školu. Jedina stvar koja se promijenila, ali nagore, je ta da je čuo sve više misli drugih ljudi. Misli koje bi trebale pripadati samo njima i to je bio još jedan od razloga zbog kojih je mrzio svoje rogove.

Kada je bujica misli stala, Jun je već bio pred školom. S vrećicom na glavi otvorio je vrata kao i svaki drugi dan. Ali se ništa nije promjenilo. Barem ne onako kako je on to zamišljao. Svi su opet gledali u njega i samo u njega. Junu je sva ta pozornost već išla na živce, a to je u tom trenutku i pokazao. Izjurio iz škole i počeo trčati koliko god su ga noge nosile. Kad je god prolazio pored ljudi, sve je postajalo još gore. Čuo je misli svih ljudi oko sebe. Glasovi su bili glasniji nego ikada od čega ga je sve jače boljela glava. Trčao je još neko vrijeme zatvorenih očiju.

Konačno je stao i otvorio oči. Našao se na nekakvoj staroj cesti koju nitko nije koristio. Pokušavajući smiriti svoje misli, kleknuo je na tlo da se odmori. Nedugo nakon toga vidio je zasljepljuće svjetlo. Čim je svjetlo oslabjelo, Jun je podigao pogled i ugledao elegantnu figuru kako stoji ispred njega, a krasila su je velika, sjajna anđeoska krila. Bio je to dječak s krilima. Dječak, čije ime nije znao, klekne ispred njega i zagrli ga. Počne govoriti o tome kako je Jun stvoren da nosi te predivne rogove na svojoj glavi i kako su u svakom pogledu veličanstveni. Zatim je dječak s krilima odjednom ustao i rekao: „Podi sa mnom“. Jun je napravio upravo to. Zatvorio je oči, primio ga za ruku i zajedno su ušli u svjetlo koje je Jun maloprije video.

Kada je osjetio da je druga ruka nestala, otvorio je oči. Prvo što je primijetio bilo je da njegova odjeća više nije ista. Više nije bio u svojoj školskoj uniformi, već u crnoj odjeći koja mu je dobro pristajala. Gledajući oko sebe, video je stvari koje nikada prije nije video. Video je ljude u velikim akvarijima zajedno s nečim što je on mislio da su kuće. Video je čovjeka koji je zapalio vatru svojim prstom i ostale

čudnovate događaje i stvorenja. Osjetio je nečije tijelo pored svojeg pa se okrenuo i ponovo vidi dječaka s krilima.

On se nije ni pomaknuo već je počeo govoriti: „Ovo je svijet u kojem žive stvorenja i ljudi poput tebe i mene. Ljudi i stvorenja s nadnaravnim moćima koja nisu znanstveno objašnjena. Nitko nije brinuo za njih i nikoga nije bilo briga kako će završiti. Neki od nas skoro su bili ubijeni zato što su bili drukčiji. Pa smo otkrili ovaj svijet. Nazvali smo ga Abnormal Creature World ili kraće Abnormal World. Ovo je svijet u kojem svi žive u harmoniji. Svijet u kojem te nitko neće osuđivati zbog tvog tijela ili ponašanja. Svijet u kojem te nitko neće vrijedati. Svijet u kojem nema normalnih ljudi. Svijet u kojem smo sigurni.“

Iva Harapin

Osnovna škola Antuna Mihanovića Klanjec, 8. razred

Mentorica: Dragica Gajšak, prof.

Pohvaljeni rad



Jakov Papišta

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok, 5. razred

Mentor: Željko Kropf, prof.

Pismo u boci

Dalekim oceanima plove mnogi brodovi. Neki love ribe, neki se sunčaju, a neki traže blago. Jedan takav brod imao je i gusar Pero. Njegovu posadu koju su činili zamjenik Šiljo, čistač Gustaf, kormilar Mile, navigator Ljubo i najvažnija pomoćnica, ujedno i kći kapetana. Budući da joj je otac gusar, nazvao ju je Waves, tako da ga uvijek podsjeća na buru i valove kroz koje se mora boriti na moru. Majka Marija je nedavno, nažalost, preminula. Ona je bila kuharica i srce broda. No, kako je preminula, njene je obaveze naslijedila Waves.

Jednog je dana Waves napisala pismo koje glasi: „Bok! Ja sam Waves. Putujem s ocem i njegovom posadom po oceanima. Ako nam se štograd dogodi, želim da znate da smo pronašli kartu koja vodi do blaga. Piše da je blago 253 kilometara i 23 metara udaljeno od otoka Coconut. Samo blago udaljeno je 30 metara od Plaže školjki na otoku Šljokić. Mi smo krenuli tamo. Pronašli smo i dnevnik nekog starog gusara, koji je bilo u lovnu na to blago, koji je sve detaljno zabilježio, no bilješke nestaju kod Dvorca zmajeva. Ako nađete ovo pismo, krenite u potragu za nama. Ako dođete do blaga, a njega više nema, znači da smo uspjeli. Ako pak nađete blago, ali ne i nas... Pokušajte nas spasiti!“ Zastrašujućom rečenicom Waves je završila pismo i stavila ga u bocu. Rekla je da će ga pustiti u ocean dok budu plovili.

Krenuli su. Mlada se djevojka zamislila. Rekla je da ako nešto podje po zlu, da će ključ, koji je nosila oko vrata, staviti u bocu jer je uzela bocu širokog otvora. Otac se složio. Vjetar je puhao jače nego inače, a u brod je uskočila morska mačka. Brzo su je se riješili kako ne bi potopila brod. Nakon pomalo zahtjevne borbe s morskem nemani, zastali su na obližnjem kopnu da se smire. Kada su se smirili, krenuli su se dalje. Za brodom je plovilo mnoštvo riba i morskih stvorenja. Prolazili su pored raznih otoka i otočića, a jedan je od njih bio i onaj na kojem je Waves išla u školu. Tamo su vidjeli mnogo mladih gusara spremnih da uplove u svijet. Kada su došli do Otoka zmajeva, na ulazu ih je dočekalo iznenadenje. Niotkud se pojavio veliki strašni zmaj. Počeo je rigati vatru. Mornari su sakrili Waves, koja je posegnula za ključem prije nego što su je sakrili. Brzo je stavila ključ u bocu i zamahnula rukom tako da je boca odletjela daleko od kopna. Kada je to učinila, Waves je brzo skočila

iz svog skrovišta i skočila je zmaju na rep. Obuzdala je zmaja udarcem u nos i pala s visine od nekoliko metara dok se zmaj pokušavao oslobođiti. Zmaj, kojem je bio slomljen nos, prestao je rigati vatru i cvileći se povukao od gusara. Waves se uspjela izvući bez ogrebotina. Kada se vratila svojoj posadi, svi su je zagrlili. No, Waves je uhvatila tuga što je ozlijedila zmaja pa je od gumenih bova za brod napravila brnjicu koju je stavila zmaju na nos. Zmaj se previjao od bola nedaleko od njih tako da ga nije bilo teško pronaći. Kada je zmaj vidio kako mu Waves pomaže, nježno se privio uz nju i zakleo se da će je vječno čuvati i pratiti. Zmaj je ostao uz Waves sve dok jednog dana nije umro. A Waves, nju su slavili godinama nakon hrabrog pothvata. Slavim je i ja danas, jer ona je moja baka. Često mi priča o tim davnim vremenima i žali što nisu uspjeli doći do zlata. Ključ, koji je otključavao Dvorac zmajeva, bacila je s bocom u duboki ocean i nikada ga više nije pronašla. A ja, dobivši ime po svojoj baki, često se osjećam bespomoćno kada ona tako priča s tugom u očima o svom pothvatu. Stoga sam joj odlučila pomoći. Objavila sam oglas kako tražim bocu širokog otvora staru 53 godine u kojoj se nalazi pismo i ključ. Brzo mi se sreća osmjehnula! Na večernjim vijestima pojavio se gospodin koji je pronašao bocu i traži gospodu Waves koja mu je vratila želju za avanturom. Brzo sam odvezla baku k tomu gospodinu i zajedno smo krenuli do Dvorca zmajeva gdje smo pronašli blago! Iskopali smo zahrdali kovčeg, pomeli prašinu s njega i obili bravu. Kada smo ga otvorili, umjesto zlata pronašli smo slike. To su bile slike bake Marije, prabake Silvije i Rudice i cijele obitelji. Ispalo je da je pradjed Pero htio blago jer ga je on i zakopao. Htio je opet vidjeti obitelj, a pogotovo svoju Mariju.

Bez obzira na to što nismo pronašli zlato, bakino je srce bilo ispunjeno. Prisjetila se svog umrlog prijatelja kojem je pomogla da preživi na livadi ispred dvorca. Tamo se još uvijek vidi otisak njegova stopala i gumena brnjica koju mu je izradila. Zmajev je ime bilo Sidro. Ono što je baka naučila od Sidra jest da je baš tamo, u onom trenutku brige za drugoga, pronašla svoje mjesto i usidrila se u prijateljstvo s nekim posebnim, pomalo drugačijim, ali snažnim bićem, zbog kojeg je i ona postala hrabrija i bolja osoba.

Sara Vukić

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok, 5. razred

Mentorica: Lucija Mlakar, prof.

Pohvaljeni rad

Književni rulet

U velikoj, prostranoj, a opet nekako hladnoj i tajanstvenoj dvorani nalazi se ogroman, drveni stol. Ima toliko stolaca da ih se ne može izbrojiti, no većina ih je prazna i prekrivena prašinom. Sve je osvijetljeno velikim svijećnjacima, no neki izgledaju kao da su im svijeće već odavno dogorjele. U sredini dvorane стоји neobična sjena. Ako se približite, možete vidjeti da nosi crni cilindar i crveni kaput do poda. Sve promatra kroz monokl, a pogled mu je tajanstven kao i sama dvorana. Nemoguće je pročitati što misli, a opet odiše samozadovoljstvom i vidi se da uživa u ulozi koju igra. Polaganim korakom krenuo je do stola gdje je sjedilo šestoro ljudi, dvije žene i četiri muškarca. Odjednom čovjek s cilindrom progovori: „Dakle, pravila znate, sljedeći na kojem se kazaljka zaustavi ispada baš kao što su ispali i oni prije vas.“

Vrtnja je usporavala i bilo je očito da će se kazaljka na sredini stola uskoro zaustaviti. Odjednom je jedan od muškaraca progovorio: „Hrvatska književnost je mrtva, sve će nas zaboraviti.“ Nakon toga tužno je uzdahnuo i spustio pogled. „Nemoj tako Matošu, ja vjerujem u naše ljude koji znaju kako željom izgarati za nečim svojim“, rekla je žena u dugoj haljinici od zelene svile. Tek što je izrekla zadnju riječ, kazaljka se zaustavi na čovjeku sa šeširom koji je pušio i nijemo gledao pred se. Svi su počeli šaptati: „Ne, Ujević...“ On je zatim mirno skinuo šešir, stavio ga na stol te rekao: „U snu ćeš da vidiš stabla sa zlatnim granama, velike bašte od stakla, nemirne rijeke od žive. Htjet ćeš da grliš neizmjernost, da letiš do San Diega i San Franciska, dok ne polomiš krila ovdje niže vode, svakako još bliže od Jauka ili Runovića.“ Zatim se naklonio i nestao. „Očito ga nitko nije čitao mjesecima“, rekao je zamišljeno Matoš, „pa zar nitko više ništa ne čita? Zar će nas sve zaboraviti? Zar će nas sve progutati crnilo?!“ gotovo je vikao ljutito. „Prijatelji moji, došlo je novo, tehnološko doba. Ljudi sve imaju na dlanu, vaš papir je izvan mode“, oglasio se čovjek s cilindrom. Zatim se kazaljka zaustavila baš na Matošu. Kad je to video, pogledao je prema stropu i ponosno, sa suzama u očima, rekao: „Po narodu si svome sve; Bez njega – Niko, Neko; Pa plačeš ko nad vodom Babilona; Na zvuk kad misliš seoskoga zvona.“

„A što kad te tvoj narod ostavi u zaboravu?“ pitao je voditelj gotovo sa smiješkom. Nitko nije odgovorio, samo je žena sa šeširom tužno pognula glavu i pogledala u kazaljku, koja se sve sporije okretala i brže zaustavljava, kao da se već pomirila sa svojom sudbinom. Ona je bila sljedeća, zlatni vrh je pokazao na nju te je ona tiho progovorila: „Ako je komu žao, što je pripovijest već gotova, neka pogleda još jednom cijelu knjigu i neka pokuša izbrojiti komu je sve pomogao na putu šegrt Hlapić, malen kao lakat, veseo kao ptica, hrabar kao Kraljević Marko, mudar kao knjiga, a dobar kao sunce“, te iščezne, a još jedna svijeća se ugasi. „Da su više gledali knjigu i zbrajali zgode, naš duh bi i dalje postojao u njima pa i ovdje!“ dubokim je glasom izjavio gospodin s bradom i brkovima kojega je kazaljka sljedećeg osudila.

„I dignem li oči prema tebi kada večernje sunce poigrava vrhom i dolom, kad svoje zlato prospilje tvojim zelenilom, tu bude se u mojoj duši slike iz davnine, vrli junaci, uzносите gospe, ljuti silnici, bijedni kmetovi, a stari Medvedgrad, plamteći živim rumenilom, kao da je opet oživio! Ali nije! Ruši se stara gradina, ruši, nu dalje, dolje pod gorom, uspinje se sjajan, snažan kao mlađahan junak – naš Zagreb grad.“ Još jedna stolica ostala je prazna, no još nije bila prekrivena prašinom. Kazaljka se jedva pokrenula, a već se zaustavila, ovaj put to je bio čovjek s naočalamama. Pogledao je prema ženi u svilenoj haljini i kimnuo glavom kao da upućuje posljednji pozdrav, a onda je pogledao u daljinu i obratio se preostalima: „I bolno moram toliko puta šaptati divni Homerov stih *Kakav je lišću rod, i ljudima takov je uprav.*“

Žena se uhvatila za glavu i počela jadikovati: „Gjalski je otisao tako brzo nakon Šenoe, oh, to znači da sam sada ja. Zašto tako dugo moram čekati svoju nesretnu sudbinu?“ „Još malo pa će i zadnji knjigoljupci izumrijeti, bez brige, uskoro će sve biti gotovo“, rekao je voditelj, ne pokazujući previše empatije. Ubrzo je došao čas, žena je ustala i izgovorila: „Prođoše vjekovi i pokopaše u zaborav davnje stare dane i njihovu slavu, bol i ljepotu, ali ostade prastaro zvonce u drevnoj kuli. I kad padne noć, ječi zvono s prastare kule, ječi kao da priča čarobnu priču o Manduši zlatokosoj i postanku slavnog kraljevskog grada sa sedam kula.“ Nakon toga prostorija je izgubila gotovo svako osvjetljenje, a za stolom nije sjedio nitko. Tišina je obuzela svaki kutak, a onda se pripovjedač cinično osmijehnuo i sjeo za stol. „Što je bilo, prošlo je veće; što ima biti, još nije toga; a što je sada, za čas neće

od prošastja ostat svoga; na hipu se brijeme vrti; jedan hip je sve do smrti.“ Zagledao se u kazaljku, a iza njega se spustio golemi, teški, crveni zastor. Prostoriju je obasjavala samo jedna svijeća na zlatnom svijećnjaku. Ako pažljivo gledate, izgledalo je kao da se na jednoj svijeći ponovno pojavila iskra. A možda je to bio samo odsjaj.

Željka Hazulin

Gimnazija Antuna Gustava Matoša, Zabok, 3. razred

Mentorica: Nikolina Tuđa Svečak, prof.

1. Nagrada Gjalski za učenike srednjih škola



David Supina

Nativ rada: Memento mori

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, 4. razred

Mentorica: Carmen Bačura Potočić, prof.

Najpoznatiji zagorski projekt

Znate vi kaj je projekt? Kak nebi znali?! Pa si pripovedaju o nekakvim projektam. Je, zvuči to jake pametne. Pa i je pametne ake točne znate kaj hočete s tem projektom napraviti i ak si dobre zračunate da bute od toga imeli nekakve koristi. Nebum pisal o dielanju poduzetničkih inkubatora niti o dielanju reciklažnih dvorišča. To su moderne teme za one kaj hočeju biti gradonačelniki. Pisal bum o jenam projektu koji postoji v Zagorju od naviek i postojal bude zanaviek.

Pa da počnem. Veliju da saki projektni ciklus ima pet fazi: pokretanje projekta, planiranje projekta, izvođenje projekta, mjerenje napretka i uspješnosti projekta i zatvaranje projekta.

V prve faze bi trebale odrediti točne o kakvam projektu se diela i e se more on uopče i napraviti, a se počne z analizami poslovnoga područja v kojam bi bil taj projekt. Mislim da je ta faza napravljena još prije jake pune liet jer od kad postojiju Zagorci postoji i definicija toga projekta, a analize poslovnoga područja v koje spada taj projekt su več jake duge pokazale da je rezultat toga projekta, ake se on diela v Zagorju, naviek pozitiven. Kroz poviest se taj projekt pokazal tak jake dober da su ga zdušne prieli si zagorski bregi i si ljudi ka su si po tim bregima napravili nekakve kleti. I kaj je još zanimljive, si ga delaju v iste vrieme i njegev ciklus se ponavlja sake lete. Evo, se sam vam rekel. Normalne da se diela o projektu branja grojzdana. Znači, projekt je pokrenut več jake duge, još v Gupčeve vrieme.

E sad, planiranje. Tu se več javljaju problemi i brige. Kak sam rekel, si bi šteli nekak v iste vrieme delati na tem projektu, a glavni izvođači u više projektav su pune put isti ljudi, isti susedi i isti prijatelji. To treba se jake dobre iskoordinirati i zorganizirati i pune ozbiljne sastanke održati po kletima prek cieloga leta da slučajne nebi došle do kakvoga preklapanja ili da se nebi nešči, nedaj Bože, posvadil. Glavne je pravile da niti jen projekt nesme zaštakati i se grojzdje na vrieme mora biti pobrane. A prije toga glavnoga pravila ima još jedne glavnije pravile, a to je da kroz cijelu fazu planiranja koja zapravo traje ciele lete, stalne treba isprobavati rezultate od prošloga završnoga projekta da se točne najde svaki sitni i najmanji feler da bi se v novam projektu to mogle popraviti. To bi bile nekakve kontinuirane

planiranje. Ima i još one detaljne, onak par dane prije same izvedbe projekta. Mora se prve odrediti voditelj projekta koji mora točne odrediti koji sused i koji prijatelj bude na koje pozicije. Koji bude pri lagva, koji bude pri preše, koji bude bral grozgdje, koji bude pute nosil i kaj je najvažniješe koji bude osiguraval pogonsku energiju za se ove ostale koji budeju neke delali. Da nebi slučajne bile pri jenam poslu preveć ljudi, a pri drugam nikoga. Nije to same tak. Se se mora točne znati jer veliki je to i jake odgovoren posel.

Onda dojde te velike jutre. Pribiraju se izvođači projekta. Obične si dojdeju na vrieme, v jutre tak oko osam vur. Nesmeju propustiti pripreme jer one su ipak najvažniješe. Bez energije se nemre nič delati, a projekt jenput kad se pokrene nesme se z njem stati. Kaj bi oni tam z drugoga brega rekli?! I onda se počne delati. Si se držiju rasporeda iz onoga detaljnoga plana. Se bi bile dobre da ovi tam kraj lagve i preše ne trebaju furt nekakve konzultacije i onda se oko njih počneju pribirati konzultanti, ono koji su trebali brati i nositi pute. Za čas se tam napravi gužva, a dele v jarku med trseki same morete videti tu i tam koga. Uglavnom, par susedi kak mečeju grozdeke v kante i mrgljaju kak su im muži nekam zginuli. No dobre, to bi se nekak i zbavile, ali i oni tam kaj su zaduženi za pripremu energije iste furt trebaju nekakve konzultacije. I tak tu obično dojde male do odstupanja između onoga kaj je planirane i onoga kaj se stvarne izvodi.

Mjerenje napretka i uspješnosti projekta je iste jake zanimljiva faza i mogle bi se reći faza tera nigdar nema kraja. Iste tak mogle bi se reći da je i vutu fazu uključene jake pune ljudi i to najčešće onih istih kaj su bili i glavni konzultanti. Vidim da razmete da se te uloge zapraf male i pomešaju, ali se je to radi ostvarenja što bolšega i kvalitetnejšega cilja projekta pa im treba onda oprostiti te neke male grijeha. Znači, jake je važne da ti konzultanti stalne provjeravaju i brojiju kulike još redav trseka ima za pobrati. Važne je da ovi kaj meljeju grozjdje u svakom času imaj tu točnu informaciju. Zake? Zate jer moraju znati kulike vremena imaju za konzultacije i za uzimanje dodatne energije. Mogli bi još reći da je ova faza projekta povezana i s planiranjem jer dok se planira novi projekt v iste vrieme se i mjeri uspješnost rezultata prošloga projekta.

Zatvaranje projekta je jedna jake duga faza. Kad konačne završi konkretni posel oko branja grozjdja, voditelj projekta se mora nekak zahvaliti sim izvođačima. Doj pobere zadnji grozdek mora fest

zajuškati, tak da ga čujeju si projektanti i izvođači i konzultanti po drugim bregima. Naj se zna da je tu na ovam bregu posel gotov. Onda se si liepe pribereju, napravi se kratka analiza kaj je bile dobre i kaj nije bile dobre. I normalne, mora se obnoviti sva potrošena energija.

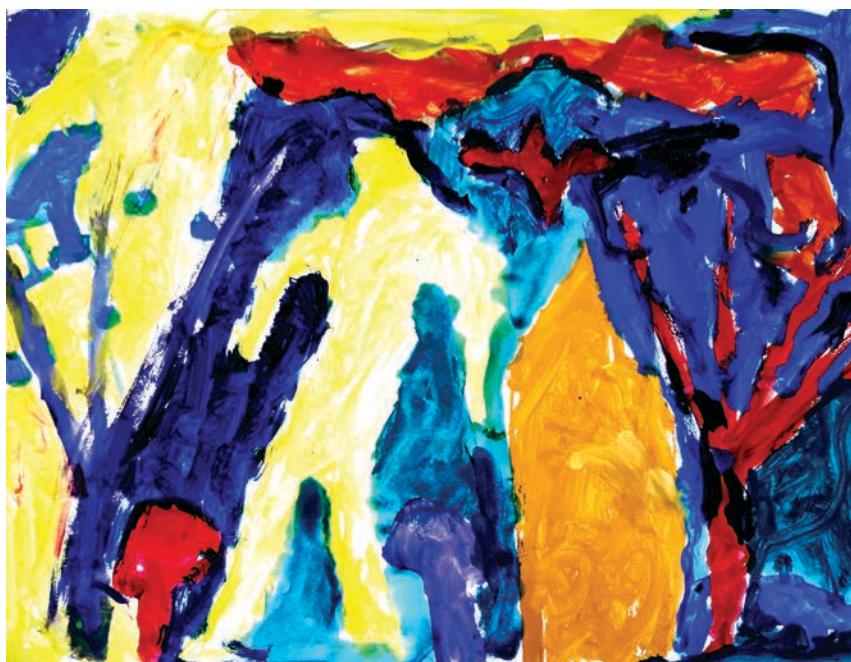
Onda kad se se stiša i kad se čini da je se gotove, nič zaprav nije gotove. Onda dolazi komisija za kontrolu kvalitete. Pitate se sigurne čega. Segu kaj im dojde pod ruku; i špeka i kobase i orehnjače i makovnjače i vinčeka mladoga i staroga. Se se detaljne analizira, dajeju se sakojaki savjeti i prijedlogi za poboljšanja kvalitete. I tak to ide stalne v krug, od početka ili kak bi rekli stari Zagorci: „Ideme pak od kraja!“

Roko Knezić

Srednja škola Oroslavje, 3. razred

Mentorica: Karmela Šafarik-Todorović, prof.

2. Nagrada Gjalski za učenike srednjih škola



Damjan Fio

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok, 6. razred

Mentor: Željko Kropf, prof.

Dosta je!

Giovanni: „Ae, kako ćemo razbit bravu?“

Oleo: „Kaj kak, zde bum ti pokazal, gle!“

Oleo je razbio bravu, grupa je ušla u studio i počela pripremu za svoje veliko finale. Kada su se prvi puta upoznali bili su uplašeni. Zadnjih godinu dana našli su se u divljoj potjeri s vlastima. SAPA* se uključila. Svi koji se protive sustavu, nestanu. Oleo je iz Oregonia, njegov brat ubijen je u parku igrajući košarku. Rebeka je iz Australije, žešće osjeća utjecaj klimatskih promjena. Hanina najbolja priateljica počinila je samoubojstvo zbog negiranja mentalnog zdravlja. Kazz voli pravdu. Khabib je Francuz kojem su ubili majku zbog hidžaba. Louis je iz Estonije i ima financijskih problema. Giovanni je gay i roditelji su ga izbacili. Niki je bila silovana kada je imala osam godina.

Kazz: „Sve je spremno!“

Hana: „3...2...1... akcija!“

Louis: „Dragi svijete, dosta je.“

Kazz: „Kažete da smo premladi. Premladi da budemo feministi. Premladi da znamo svoju vlastitu seksualnu orijentaciju. Premladi da bismo imali depresiju. Premladi da mrzimo. Premladi da protestiramo. Premladi da budemo aktivisti. Premladi. Preglupi. Naivni. I u pravu ste. *Mi jesmo* premladi.“

Oleo: „Premladi da bismo vidjeli poznato lice na TV-u jer je Markus bio crnac i izgledao malo starije od svojih vršnjaka i bijeli policajac srednjih godina ga je ustrijelio iz „samoobrane“ iako je Markus bio nenaoružan i nevin.“

Khabib: „Ili zato što je Elias bio musliman i nosio je „sumnjivu torbu“ i ustrijeljen je i kasnije preminuo zato što su policajci mislili da je „terorist“, a samo je htio doći kući i svojoj mlađoj sestri pokloniti lutku koju joj je kupio za rođendan, a koja je sada na podu natopljena njegovom krvlju.“

Giovanni: „Premladi da bismo se bojali da ćemo pronaći svojeg LGBTQ prijatelja ubijenog, napuštenog ili poslanog u kamp zato što je samo želio ljubav i prihvatanje, ali umjesto toga pronašao je mržnju i odbijanje zato što je „odvratan grješnik“ koji je samo „zbumjen“. I Emily se napokon vratila iz kampa, ali ona se niti ne sjeća našeg prokletog imena.“

Niki: „Premlade da bismo se bojale da će nas muškarac silovati na putu kući iz škole ili dok šetamo psa zato što možemo osjetiti oči kako nas prate cijelim putem i jer smo trebali pozvati nekoga sa sobom, pričekati Maju da završi sa školom pa da idemo zajedno jer sada, ako nam se nešto dogodi, bit će naša krivnja jer smo to izazvale samom činjenicom da smo ženske osobe, a samo smo htjele doći kući i započeti zadaću. Premlade da bi nam muškarac rekao da nikada nećemo biti bolje samo zato što imamo maternicu, da bi nas se osuđivalo i kažnjavalo za sve što kažemo ili napravimo dok dječaci sve to mogu lako odnijeti u adolescenciju, da bi nas se svrstavalo u stereotipe poput „previše emocionalni, stoga nesposobni donositi prave odluke“ dok muškarci mogu započeti rat jer ih je netko uvrijedio ili, pak, odbio. Da se generalno prema nama odnosi kao prema bezumnim, bezosjećajnim objektima koji su tu da služe muškom rodu i koji nisu sposobni ni za što korisno, makar bi bez nas cijeli svijet propao jer mi držimo sve konce u svojim rukama. Ali, ta je mržnja duboko ukorijenjena i normalizirana u našem društvu da nitko ne obraća pažnju na nju.“

Hana: „Premladi da nas je strah da ćemo pronaći svog prijatelja ili prijateljicu u lokvi njihove vlastite krvi zato što je presijecanje žila i gledanje kako krvare bolje nego život ili pronaći njihovo hladno tijelo na kupaonskom podu s tabletama boje bombona oko njih i strpane u grlo zato što bi radije mirno, bezbolno zaspali, nego trpjeli i borili se protiv tortura i ne bi ih mogli na vrijeme zaustaviti. Premladi da bismo plakali i osjećali se grozno zbog tolikog gubitka i tolike boli za ljude koji su nam bliski srcu i koji su ubijeni, koji su preminuli premladi zato što im nitko nije htio pomoći jer je njihova bol „lažna“, jer su premladi da znaju što je „prava bol“.“

Louis: „Premladi da bi za sve što napravimo, gledamo, čujemo, oblačimo i jedemo trebali plačati puno novaca jer danas ništa nije besplatno. Jer, kapitalizam je današnje ropstvo koje iskorištava naše znanje i vještine za svoj džep i ako ne surađujemo, nećemo dobiti novac koji nam je potreban za život. Govori nam „surađuj i zaradi mi novac ili umri od gladi“. Sistem u kojem bogatuni samo skupljaju novac i time zaustavljaju ekonomski napredak jer valuta ne protječe dalje, a ljudi koji nemaju novaca moraju patiti od posljedica ekonomskih kriza zbog premalih plaća i nemaju novac da skrbe za sebe i svoju obitelj.“

Rebeka: „Premladi da bismo se trebali brinuti za budućnost bez pitke vode i čistog zraka, da bismo se morali brinuti za opstanak života na zemlji zato što su vlasti pohlepne i kapital dobivaju na iscrpljivanju štetnih energenata iz prirode, na zagađenju okoliša plastikom zbog čijih mikro čestica mlađi ljudi danas gube plodnost jer plastike ima u hrani koju jedemo i u vodi koju pijemo, na totalnom istrebljenju cijelih vrsta i destrukciji velikih površina šume ili bilo kojeg drugog oblika prirode. Danas normalnom temperaturom smatramo trideset i devet stupnjeva celzijusa, dok smo prije nekoliko godina „umirali“ od takve vrućine, led se drastično topi, razina mora se diže. Sam led star je milijunima godina i u sebi nosi virusе i bolesti koje su vladale u vremena kada nas još nije ni bilo.“

Kazz: „Premladi da bismo bili puni ožiljaka i masnica, krvavi i prebijeni ratom koji nismo započeli, u kojem nismo odabrali boriti se. Kažete da smo premladi, i u pravu ste, *mi jesmo premladi*.“

Oleo: „Premladi za rasizam.“

Khabib: „Premladi za vjersku diskriminaciju.“

Giovanni: „Premladi za homofobiju.“

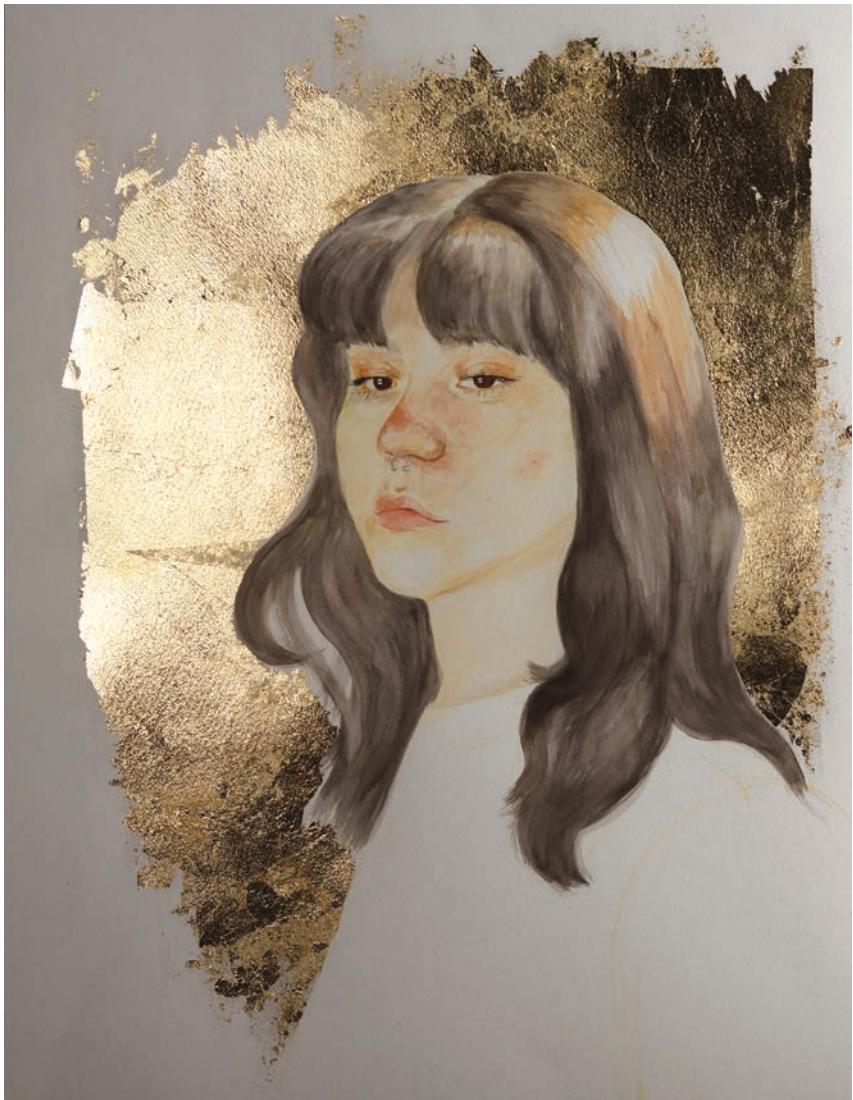
Niki: „Premladi za seksizam i mizoginiju.“

Hana: „Premladi za samoubojstva i samoozljeđivanje.“

Louis: „Premladi za kapitalizam.“

Rebeka: „Premladi za klimatsku krizu.“

Kazz: „Premladi da bi nam to bilo normalno. Da, premladi smo, ali nas ne možete kriviti za našu povećanu osviještenost. Naša generacija je rođena s informacijama na dlanu, no, rečeno nam je da budemo tih i sjednemo zato što odrasli govore. Ali, vi ste imali svoju priliku! Sada je naš red da govorimo i naš red da se borimo zato što je naš bijes čista vatra i svakim teškim udahom pluća nam se komadaju od sve te mržnje i patnje koja je toliko ukorijenjena u našem društvu. Vi kažete da smo hormonalni tinejdžeri koji ne mogu kontrolirati svoje emocije i stoga ne možemo imati mišljenje. No, više ne možete poništiti naše tvrdnje kada vičemo za promjenu zato što su smrt naših vršnjaka i krv naših prijatelja napravile put za revoluciju. Vaša generacija je dobivala bitke, naša će dobiti rat. Naša generacija će biti ta koja zahtijeva promjenu i donosi mir. Odrastamo u svijetu koji mrzi i propada u tamu i smrt. No, smrt nikada nije bila naš najveći strah, gledanje svijeta kako gori oko nas je bilo očekivano, ali mi u potpunosti namjeravamo popraviti štetu koju ste vi toliko bezbrižno prouzročili.“



Ana Ptičar

Naziv rada: Zlatni autoportret

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, 4. razred

Mentorica: Anuška Alfirević, prof.

Svi: „Mi smo Generacija Z i mi ćemo biti oni koji su ustali iz pepela.“

Prijenos uživo prekinula je SAPA, koja je uspjela provaliti kroz vrata studija. Zaustavili su prijenos i uprli puške u grupu vičući:

„Ruke u vis! Na pod, odmah!“

Sve su uhitali, odveli u svoju bazu. Za grupu od osam tinejdžera više se nikada nije čulo. No, njihov je govor inspirirao mnoge druge. Ljudi su se počeli buniti, boriti za svoja prava i krenuli su u proteste diljem svijeta. Zahtjevali su pravdu i promjenu. Suprotstavljadi su se vlastima. Podigli su revoluciju. Svijet se polako počeo mijenjati, a to sve zbog osam hrabrih osoba koje su rekle: „Dosta je!“

SAPA – specijalna agencija protiv aktivizma

Rina Pavić

Srednja škola Pregrada, 2. razred

Mentorica: Ana Planinc, prof.

3. Nagrada Gjalski za učenike srednjih škola



Korina Sinković

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok, 6. razred

Mentor: Željko Kropf, prof.

Ne dirigieraju ruke tobu

Namieščala se kak kvočka na jajca, kak osetljiva princeza na zrnju graška. Zapraf, ni ona osetljiva, a kamali nekakva princeza. Ova druga je to, ona Lieva (barem tak Desna misli). Ne, nije male trknjena h glavu. Luda mislim. Ne mislim, znam. Misliti je, d... znati (bip, cenzura). Same je Lieva Ruka. Da, same, jer nije imela po danu nigdar prav glasa pa je zate po noči jambrala i zijala na onu pametnu Desnu Ruku, tera je odlučila, zdej definitivne, da bu mam h jutre snela se te prstene z Lieve Ruke tere ju je tak tiskale i smetale kak trnje. Al doj je zapraf komu trn h oku?

– Vrag te skelil, kaj sam ti se ja zamerila! Vugni se z mene. Zdej niti po noči od tebe mira nemam. Dihati mi ne daš, furt moraš biti glavna. Šic! Prejdi na drugu stran vanjkuša!

– Molim? Ti nemaš mira?! Tako si se nakitila tim prstenovima kao neka kraljica. Tako se i ponašaš. Nježna si, lijena i samo promatraš, ništa ti ne bi radila. Dobro, ponekad, kao pripomoć dobro dođeš i to je sve. Da se mene pita, tebe ne bi trebalo ni biti. Sve bih mogla sama. Bila bih najjača i u potpunosti najvažnija. – odmekne se brze Desna z Lieve Ruke kak da ju je grom stepel il one dvie metalne ruke na aparatu za oživljavanje.

– Pih! Ti si posenilnila prek noči, alzhajmer te morti počel prijemati? Pak si mi ti te kruge diela! Kak to veliš da me ne bi trebale ni biti? Kak bi mi onda dirigierale orkestru? Kak bi mi komunicierale sa simi njimi? I kak se te spominaš, tak po gospodski? Kaj si pozabila i normalne govoriti? – stisla se Lieva Ruka sa od jada da su joj prsteni počeli tancati okol prsti.

– Mogu ja i po engleski, njemački, francuski, španjolski, talijanski, japanski je na putu, ali ti to ne bi ništa razumjela. I ovo je previše za tebe. – gladila se z svoji prsti po vrhima prsti elegantne kak kakva naparfemierana Parižanka il profinjena gejša.

– Prasica jena vuobražena! A doj je tomu kriv?! Sikam se prva revlješ. Navek škrabaš ti, navek ti sikakve knjige gladiš znutra, a ja ti korice držim i onda još ispadnem liena i glupa. Čak i dok dirigierame nad sem tiem ljudi z instrumenti ti se hičeš več važne h zrak z onu palicu. – pukla je Lijeva Ruka sa od bijesa i tak je zdej najempt same natekla da su ju si prsteni počeli žuljati.

– Ne mogu si pomoći. Kud Ona okom, tud ja skokom! – Desna se Ruka napravi važnom i pucne vrhima prsti.

– Kad ne bi bila tak napuhana i prva delovala, kad bi meni više pristupa v semu dala, Ona bi bila još genijalšen um, tri u jedan, kak Tesla i Njutn skup, scentrieran Ajnštajnom il još lepše umetnički zaokružen da Vinčijem. Same mu zamieram kaj je nacrtal Mona Lize desnu ruku na lieve pa je sirota lieva pak h drugem planu. A ti još živiš h srednjem vieku kad se je mislile da je lieva ruka od vraka poslana i da su betežni čudaki, oni terima je lieva glavna. A oni su bili genijalci, si po redu. Se bi za te dala, i ruku bi h ogenj porinula za te. A ti se delaš da jedine ti imаш zlatne ruke pa ti ih i ljubiju. Zabadav meni se zlate ovoga sveta i zlatne prstenje na sim prsti. – počne Lieva stiskati prste kak da bu lupila po stolu z pesnicu i pokazala frišku figu.

– Nije zlato sve što sja! – počeška se Desna ispod nokta maloga prsta nalakieranog zlatnim lakem.

– Delaš se kak da si su pamet sveta pobrala, a ne znaš niti kaj to znači. Kad bi znala da nije blage ni srebre ni zlate, već da je blage kaj je srčeku drage, ne bi se mam za galender prijela one lete kad se Ona štela hititi z petoga kata poradi ljubavnih problemi. Sem Bog kaj sam ja blizu Njenoga srčeka i kaj kužim da ljubavni problemi zapraf i nisu pravi problemi, nek prolazni slatki jadi. Treba si tu i tam, tam i tu, gruntati z srčekom, a ne same z glavu. Ti bi ju mam hitila i de bi onda mi bile? Ravne na Markovu polju, če bi bile mesta, jer se treba 50 let rezervierati h napre. Jedine če bi ju dali skremierati pa bi i ja dobre prešla jer ti mi ni h grobu ne bi mira dala. Al šteta bi bila jer Ona je tek h cvetu mladosti, a viš kak je već daleke dogurala. I kaj misliš da furt dobre misli i da moraš mam tancati kak ona zaigra i kad si neke zmelje?

– Njezina je riječ moja zapovijed! – važne zdigne Desna kažiprst h zrak stegnjene kak Ajfelov torenj.

– Zabadav ti se rieči ovoga sveta i kaj znaš pisati i čitati sikakva slova, i one s prieglasem i one načrčkane kak hieroglifi, kad ne znaš čitati med redi kak ja. Tu se je Nje posrečile i sem Bog kaj me ima. – prvi se put Lieva Ruka osetila ponosne i zdigla sih pet prstov širem h zrak. – Sad me je to zmislilo kad sam te morala zvleći s d.... (bip, pak cenzura) kad si prije par liet h škole na hodniku jenu pucku za lasi povliekla. Brze sam se svoje prste h zrak dela i poviedala joj da nek da pet. Al senek nas je tužila. Pokle sam ih pak morala skup z tobu deti

širem, al vodoravne. Liepe je zate Nju vučiteljica na red prijela, pekle me je kak vrag, al drage mi je, i tebe je. Al bi senek za se bile bolje da je same vukor dobila, kak se to denes same tak dobi čim krive pogledaš, a kamoli ak neke krive napraviš.

Prepirka Lieve i Desne Ruke trajala bi Bog te pitaj do kad, morti do onoga cajta kad su skup na sviet došle, da se Desna nije male zamislila nad svem kaj joj je Lieva poviedala. A i da su do rođenja došle, i onda bi se imele o čem duge raspravljati jer se Desna morala brze prva porinuti da vidi kak to sviet zapraf zgledi.

Duge je Ona zate spala, dulje nek obične. Osečala je trnce h oba dvie ruke kak da se cielu noč z nekim borila i nič si nije zapraf počinula. Lieva je se ruka činila još nekak natečena pak je morala brze se prstene sneti naklu, a i lievi dlan ju je jake srbel pa se nije mogla prestati čohljati z Desnu Ruku tera joj je bila kak najemptut ponorela. Jedva se je oblekla i zišla van. Dok je prelazila cestu, gruntala si je kak bu denes teške oddelala probu z orkestrem jer ju ruke nič ko zainat nisu poslušale. Dok si je tak zamišljene gruntala i bila h brige kak je morti nagle zbetežala i da bu morala na bolovanje prejti, na nekakvu rehabilitaciju z rukami, ipak je uspela videti kak se je jen dečko popiknul na neke hičenoga na zebre i dunul naklu. Njene su ga ruke mam, bez pune grunta, složne i sihronizierane kak da su jene, prijele i zdigle. On je nije mogel prestati zahvaljivati. Z ustima je z đepa zvadil pozivnicu na samostalnu umetničku izložbu slika tere su nastale slikanjem ustima i nogami, a na dnu je bile njegove podebljane ime. Ime tere je bu zanavek promienile življjenje. Njene su se ruke istoga časa od srama zavliekle saka h svoj đep kiklje, zamučale i tam zamišljene i ponižene ostale jen cajt, a da su ozdravele same tak. Dobre su pročitale med redi, i jena i druga, a i tišina negdar dobre dojde kak zlate.

Za mesec je dan Ona dirigerala kak nigdar prije. On je sedel h prvomu redu kak počasni gost i njegove se pljeskanje mogle najjače čujti h desne i lieve pretklietke i klietke dok se je po dvorane širila ljubavna arija. Ona je postala njegova Desna i Lieva Ruka.

Laura Završki

Srednja škola Zlatar, 3. razred

Mentorica: Marina Rod Kralj, prof.

1. pohvala



Petar Grđan

Naziv rada: Stol

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, 4. razred

Mentorica: Aleksandra Mašić Tumpa, prof.

Fala

„Zora Gombekova, kaj si to napravila?“ ušel je z kričem podrapani Joža. „Pak si toga pesa zaprti pozabila kaj me zgrabil čem sam ga z kolem vudriti štel!“ nastavil je kričati po hiži besni Joža. Zora je mučala kak i saki drugi dan vu čošku stare dišeče kuhnje, vu teroj je celoga dana kuhala gulaš od srnetine kaj je Joža tobоž, kak pravi lovec, vlovlil.

Joža je v blatnjavi škornji sel za stol, čital novine i gundral sam sebi v bradu o države i temi branitelji teri bi ve šteli privilegije jer su v ratu bili. „Ne more to tak Zorica, ne more“, tumačil je Joža svoje ženice Zore, tera još nije sina svojega prežalila kaj je radi rata na večni počinak prešel. Saki mu je dan vu podne nosila cvetje na grobek, a besni je Joža gundral kaj obed kesni.

I vu ponderek je gundral Joža Gombek kaj Zorica njegova nije vidla da mu treba hlače prišiti pak mu se stari Žinec vu bertiji podsmehaval. Valda je zate potrošil i one male kaj su imeli, da se pokaže vu selu kak pravi gospodar. Dok se Jožeku vu grle slevala zadnja kaplica beloga vina, njegova je Zorica po mokre ledine gazila da otpela krave na pašu. A bile je zima i Zorice su od studa i starosti klecale noge. Pred kravu je zletel Žincov šari pesek pa je Zoru potegnula kaj je opala na mrzlu zemlu. Ptiči su prestali popevati, guske su v nebe gledele, oblaki su bili debeli kak i Francekova Barica i počele je cureti. Velike i teške kaplje tukle su Zoru po glave i hudi se je veter vrzmal med kosti. Kak šiba na vode trepetala je Zorica. Kad je napokon došla vu svoju hižu, mrzlu i kmičnu, legla je na slamu i pokrila se z Jožekovem kaputem. Došel je Joža i zagledal Zoricu betežnu zamotanu vu njegev kaput. „Zora Gombekova, kaj si to napravila?“ kričal je po hiži kak da je bedna Zorica semu kriva. Stari Žinec i njegova Stara došli su pogledati kaj se to događa. Stara je gladila Zoricu po glave, a Jožek je nabrajal kaj bu on sad sam moral delati kad je Zorica betežna.

Vu tork je Zorici bilo još gorše. Slabe ruke nisu se pomeknule, lica rumena zgubila su farbu i Zorica je zgledala kak i babica Jožekova kad su nakanili hmreti. Jožeka nije vidla jer je mesto dela nja nekakvoga posla vu hiži prešel staromu Žincu na kartanje kak bi

mu dinare zel jer znal je Joža pred svega dobro piti, dobro kartati i dobro gombati, a za sebe je iste govoril kak je dober lovec. Nije on cenil svega dobrogakaj je njemu bila njegova Zorica. Kuhala, prala i čistila, a poradi toga trpela sve njegove bedastoče, mučala kad se trebala za se zboriti, pomagala sem susedem. Največ se trudila da odgoji svojega sina da bude dober i pošten čovek, a onda kad joj je i on prešel, Zora Gombekova razloga za živlenje več si nije mogla najti.

Vu sredu Zoru je došel pogledati doktor Dinarek. Pametnoga im niš ni rekeli, Zoru zlečiti nije znal. Žincova stara se plakala, Žinec je spitaval doktora e se ta bolest more na susede prenesti, a Joža je gundral kak sad radi Zorice mora peneze trošiti na doktora. A Zora je, kak i navek, mučala, trpela, molila Bogeke i strpliva bila. Sijaset mrzlih kapljic po čelu joj se zleval, vručina joj je rasla kak i deca tera puno spiju, a glava je prikovana bila za pernat vanjkuš.

Vu četrtek počela je Zora bulazniti. Joža je obilazil susede i spital za praznoverna rešenja kak bi podal svoje Zorice spasa jer je videl da nič nejde na bolše. Kad se vrnul, hiža je pak bila mrzla i kmična, videl je da se ogenj do kraja vgasil. Pogledal je na slammatu postelju i zagledal bledu Zoricu kak se z beli angeli spominja. Kleknul je Joža, gundral z vsega glasa i prijel je svoju Zoricu za ruku, vumrлу ruku koju nigdar ni štel prijeti dok je bila živa. Susede su narekale i molile Bogeke, Žinec je mužiku i karmine dogovaral, a Zora je, kak i navek, mučala.

Vu petek krenula je kočija z Zoricom vu lesu, krenuli su vsi ljudi z sela, teri imaju noge i teri po njimi moreju hoditi i oni teri nemreju. Jer bila je Zorica semi njimi draga. I župnik Popek svoje je povedal i Zoricu su spustili vu skopanu jamu da more zanavez biti pri miru i mučati svoje muke. Joža je povehjeno lukal vu jamu. Mužikaši su zaigrali, a Jožek je tihe z njimi zapopeval: „Za vsaku dobru reč...“

Dina Jandžel

Gimnazija Antuna Gustava Matoša, Zabok, 3. razred
Mentorica: Nikolina Tuđa Svečak, prof.

Pohvaljeni rad

Istrošene cipele

Stajale su tamo. Kao da su imale namjeru privući pažnju nekog posjetitelja. Ali nisu uspjele u tome. Ženske cipele. Broj trideset i devet. Crvena boja. Nalik na čizme. Istrošena peta. Koža već prilagođena nozi. Klupica u sjeni i još dvije-tri do nje. Nekoliko ljudi koji prolaze i običan park usred Grada.

Izula sam se. Noge su mi još uvijek bile naotečene. Neko vrijeme sam samo sjedila. Razmišljala. Prije je sve bilo isto. Danas se to, kao, promijenilo. Kažem kao jer već je i to bilo isto. Nije se dogodilo prvi put. To nas više nije iznenadivalo.

Prolaze ljudi, skrivaju se prvi poljupci, love se djeca... Nitko ih ne primjećuje. Pa čak ni ona. Koraci se utiskuju u šodranu stazu. Žuto lišće lagano pada i staje na podu pored njih. Ruke su joj pune. Kava, knjige, ključevi automobila... Stala je samo kako bi odgovorila na poruku.

Trudnoće su za nas postale rutina. Teško smo dolazili do njih. U posljednje vrijeme čak sam se i prestala nadati. Uvijek ponovljeni scenarij. I želim osjećati radost, ali javlja se samo briga. Umorna sam od toga. Hinjena radost, pregledi, bolnica pa krvarenje... Uvijek isti začarani krug. I kao imam podršku svih, i kao sve mi je omogućeno...

Bio je to dogovor za još jedno volontiranje. Popunila je i zadnju prazninu u svom planeru. Život je prekratak da bismo samo stajali, tvrdila je. Ništa joj nije bilo problem. Niti jedan cilj nije bio prevelik. Mogla je sve. Tek je zakoračila u život. I sve ju je zanimalo. Sve. Odisala je energijom. Mirisala na svježinu. Zvijezde su za nju imale velike planove.

Muž nikada nije bio loš sa mnom. Odvjetnik. Kuham mu nakon svog posla s glupim papirima. Administracija, monotonija, klasika. Egzistencijalno nam je pitanje riješeno i više nego dobro. I kao sretni smo. Samo dijete... Svekrva je naporna. Sva sreća pa još imam oca. On ne razumije, ne pita, ali barem je tu. Bez majke sam ionako već naučila živjeti.

Ustaje jer svakih šezdeset sekundi ima svoju težinu. Užurbano kreće dalje. Misao da je zaboravila planer natjera ju da se osvrne. On ipak nije bio ondje. Ali, bilo je nešto drugo. Ženske cipele. Više nalik na čizme. Istrošene, ali ipak u dobrom stanju. Uzima ih sa sobom. Donirat će ih. Možda će zatrebati nekome.

Nekad je bilo puno teže. Sada mi je samo svejedno. To nije dobro. Ponekad poželim odustati. Moje odustajanje ne znači i poraz. Ljudi to često miješaju. Samo želim van iz ove kolotečine lažne ugode. Želim ponovno osjetiti sunce na koži. Prošetati bosa. Želim napustiti svoje cipele i put koji sam njima načinila. Spremno ustajem...

Ali, to je bila pogreška. Nije našla vremena da ih donira. Onda je jednog dana baš padala kiša. Obuti ih, izgledalo je kao dobra ideja. Ženske cipele. Broj trideset i devet. Crvena boja. Nalik na čizme. Istrošena peta. Koža već prilagođena nozi.

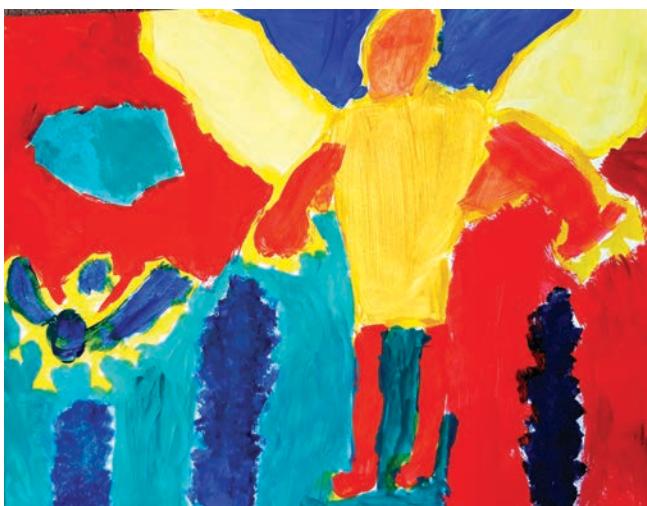
Nije primijetila da je obula krive cipele. Tuđe cipele. Prilagođene tuđem putu, tuđoj stazi. Njezina je staza trebala biti drugačija. Za njezin su put bile namijenjene druge, nove cipele. Ali, ona ih nikada neće obuti. Neće čak ni znati da postoje. Jer je jednom, u žurbi, slučajno obula tuđe cipele. One istrošene, a ne one, cipele s velikim snovima, koje su čekale samo nju.

Magdalena Blagec

Srednja škola Oroslavje, 4. razred

Mentorica: Marija Ubrikić, prof.

Pohvaljeni rad



Fran Carek

Osnovna škola Ksavera Šandora Gjalskog Zabok, 5. razred

Mentor: Željko Kropf, prof.

Najljepši dani

Dobar dan. Halo, halo? Čujemo li se, halo? Ima li koga? Ne znam da li je do signala ili do puberteta? A, evo čujemo se. Dobro jutro! Odmah na početku željela bih Vam predstaviti „najutješniju“ i „najfascinantniju“ rečenicu ikada. Mnogi ljudi koji su u starijim, pardon ozbiljnijim godinama, često je upotrebljavaju kako bi „utješili“ nas mlade i „bezbržne“. Zaista, ništa Vas ne može smiriti u trenutku kada Vam je već svega dosta kao rečenica: „Ovo su ti najljepši dani, uživaj dok možeš“. Uistinu, ne mogu Vam opisati kakvo „olakšanje“ osjećam nakon te rečenice. U prijevodu: „Baš mi je dragو da mi je sad loše, jer će mi biti još gore“. Pa blago meni, odmah mi je „lakše“.

Svoje najljepše dane usporedila bih s Dantevim krugovima pakla. Što mi duže traje dan, to sam u dubljem krugu pakla. Moram priznati da bi mi s unutarnje strane ulaznih vrata, kao dekorativni element odlično pasao natpis: „Svi vi koji izlazite, ostavite svaku nadu“. Ali nije sve tako crno. Nakon što se probudim u PET ujutro i spremim za školu, odmah dobivam priliku za neizbjježnom jutarnjom tjelovježbom. Sigurna sam da ni jedna tjelovježba ne topi toliko kalorija, koliko elegantno trčanje do autobusne stanice. Veće li sreće ako još i pada kiša. Tada imam čast izvoditi i luksuznu vježbu istezanja mišića ruku. Vjerujte mi da bi Vas oduševili pokušaji otvaranja jedinog preostalog kišobrana s dvije polomljene žice. Naravno da ne propuštam najnovije trendove, tako da kišobran ima na nekim dijelovima prvoklasnu hrđu, čije je glamurozne nijanse teško pogoditi. Ali to nije sve! Kako bi još bolje ojačala mišiće ruku, kišobran se nakon svakih par elegantno pretrčanih centimetara s iznimnom lakoćom preokreće na drugu stranu. Ako ste kojim slučajem jedno rano jutro vidjeli nekoga kako trči i u isto vrijeme pokušava okrenuti kišobran izvodeći zavidne pokrete, to sam najvjerojatnije bila ja. Možda ste pomislili da ću sada kada napokon dođem na autobusnu stanicu sjesti u autobus i malo odmoriti, ali to nije slučaj. Naravno da se netko odlučio švercati pa ja moram stajati. No to me ne zamara, jer imam rijetko viđenu priliku stajati tijekom cijele vožnje i dodatno se razgibati. Naime, živim u vrlo naprednom mjestu koje se konstantno

razvija tako da su sve ceste cjelokupno raskopane. Nakon vožnje preko svih vrhunskih rupa i udubina na cesti svaki mišić u mom tijelu bio je razgiban, a ja sasvim razbuđena. Kada napokon dođete na kolodvor morate dobro paziti na sve lokve i autobuse koji im se približavaju, kako ne biste plivali u vlastitoj natopljenoj odjeći. Nemojte misliti da mi se to već nije dogodilo. Ali zatim dolazi dobar dio, pekara. Moja Beatrice, vrući burek od mesa (isprike vegetarijan-cima) za mene je u tom trenutku simbol božanske milosti. Čim sam izašla s vrućim burekom u ruci iz pekare, prestala je padati kiša pa vi sada recite da je to puka slučajnost. Dolazim ispred škole, na ulazu u školu stavljam masku i dezinficiram ruke dezinficijensom koji ima „očaravajući“ miris, ali ako ništa drugo barem znam da dokle god ga osjetim, nemam korona virus. Unatoč prijašnjem jutarnjem razgibavanju, jedva sam dopuzala do učionice po onim silnim stepenicama. Naravno da sam se sva zadihana na ulasku u učionicu sjetila nenapisane zadaće koja se ocjenjuje. Zaključila sam da imam još dosta vremena do početka nastave i odlučila sam otići kupiti novu bilježnicu.

Samo se zezam, odlučila sam pojesti burek. „Kad misliš da ti je najgore, sjeti se da ti bude još gore“.

Elena Matejaš

Srednja Škola Zlatar, 4. razred

Mentorica: Kristina Belko Krsnik, prof.

Pohvaljeni rad

Orahova lјuska

Postojaо je nekakav nestvaran, gotovo чudesan, sklad između njih, a ujedno i nešto poput teškog i zlokobnog rasjeda. Dvije su svijeće stajale na trošnom drvenom stolu i djevojka ih je promatrala, čini se, vrlo dugo. Živa pogleda, ali umornih očiju, dugo ih je gledala s udaljenosti, sa zanimanjem i velikom radoznalošću. Jedna je stajala iza druge, tek blago pomaknuta ulijevo, na golom stolu u hladnoj „kuhnjici“ s hrapavim krutim zidovima. Uskoro su tmina na ulici i mrak u uskoj sobici zahtijevali da se svijeće zapale. Djevojka je odsutno ljuštila debelu kožu sa svojih suhih ispucalih prstiju, s izbrazdanih dlanova kao u starice, zatim ih je naizmjence grijala iznad plamičaka na tjemenima svijeća, koji nisu uspijevali rastjerati hladnoću što je puzila sa sivih zidova. Ni svjetlost nije dopirala do njihovih kutova jer se tamo vječno zadržavao crni led, koji je dosezao sve do čađavog stropa, ali ne i do srca zamišljene djevojke. Nastavila je dugo, dugo i odsutno gledati svijeće, u mraku još čudesnije i nestvarnije, dubljega potmulog sjaja koji je zastirao sjene na vlažnom podu. Napeto, kao u iščekivanju. Jedna se svijeća ugasila, plamen umire u vlastitom otopljenom vosku. Trebala je odlijati vosak i ponovno zapaliti svijeću, ali ostala je nepokretna i svejednako zaneseno zurila u preostali plamen, tek blago raširivši oči spokojna pogleda.

Oči su joj se zasuzile. Gubila se u dubini neobične utjehе koju joj je sablasno titranje svijeće pružalo, u miru koji joj je rasplinjavao i uspavljivao tijelo. Razmišljala je o noći, o mrkoj tmini izvan ove sobice, o njezinoj sveopćoj prisutnosti, i o tišini. Kako bi bilo divno da je čovjek, poput sove, lisice ili vuka, noćno stvorene! Da je noću u potpunosti budan, bistar, da okusi svu svježinu i da bude opijen mrakom i njegovim skrovitim šumovima! Da pleše pod zvijezdama gdje ga ne vidi nitko, samo Bog, i da lice vlaži svježom rosom! Da sjetnim i mekim poljupcima miluje osamljenu vrbu na mjesecini i da u tihoj radosti gleda samo obrise i sjene grada i gotskih tornjeva! Ta žalosno je prespavati svu duboku i gotovo božansku tajnovitost prikrivenu u noći. Ipak, sve te čari i zanose noć bi izgubila da je svaki čovjek budan pod Mjesecom. Da, noć i njeni ushititi pruženi su samo rijetkim, izabranima, koji veličaju danju svjetlost, Sunce i

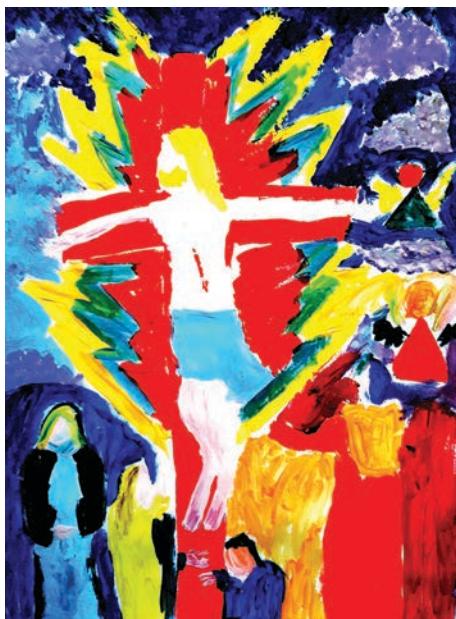
tople zrake, samo da bi zapravo skriveni, potiho i krišom slavili Mjesec i zvijezde, obožavalci tamno modrilo i čistoću mraka. Djevojka je bila sigurna da bi mogla umrijeti od ljepote noći. I bila bi umrla, objeručke bi prihvatile crni plašt, pokrila se grubim crnim velom i odšetala ravno kroz trule šarke van u noć. Izgubila bi tijek nad vlastitim postojanjem. Koraci su bešumni. Oči je peku od oštrine zraka, a izbrazdane se ruke hlađe, ali ona ne sklapa oči da bi ih ovlažila, niti grijije ruke u džepovima. Kuca li još srce? Osjeća se blaženo u svom bestjelesnom obliku nestvarne i nepoznate joj bezbrižnosti, u stanju najdubljeg spokoja i tjelesne obamrlosti.

U „kuhnjicu“ uleti bosonoga sestrica igrajući se, kotrljajući orahe. Začudi se pri pogledu na stariju djevojku, zatim se nasmije i pride svijeći. Polovicom jedne ljske poklopi plamen i on mine u tankom pramenu dima. U mraku se začuje tek tihi jecavi izdah.

Maja Bregović

Srednja škola Ivanec, 4. razred

Mentorica: Maja Držaić, prof.

Pohvaljeni rad**Jelena Markulin**

Osnovna škola Ksavera Šandora

Gjalskog Zabok, 5. razred

Mentor: Željko Kropf, prof.

Puževa kućica

Strah me. Mislim da nikada neću sazreti. Dok moji prijatelji već iskušavaju prve poljupce, alkohol, cigarete, ja još razmišljam tko sam i što sam. Kao da zaostajem za tim brzim vlakom koji juri sve brže i brže, koji sve brže i brže dolazi na nove stanice, otkriva nove stvari, nove procese. Jednostavno, zaostajem.

Volim plakati. Nekako mi je nakon toga lakše. Ali, samo kad sam sâm. Zamotam se u veliku, mekanu deku i plačem. Onako potiho, ali emotivno. Pazim da me nitko ne čuje jer mi se zbilja, ali zbilja ne da objašnjavati i razjašnjavati.

Uzimam mobitel. U njemu je spas. U online svijetu jedino se osjećam sigurno. Osjećam da kao Ganimed mogu napisati što god poželim i gdje god poželim, a da nitko neće znati da sam to ja. Ništa, pa zar nije to divno, a u jednu ruku i zastrašujuće? Nitko neće znati što ja doista mislim, da se skrivam iza jednog nadimka kao i drugih tisuće, tisuće ljudi? Kukavica sam, vrijeme je za promjenu.

Upišem Ganimed i unesem zaporku. Ulazim u još jedno listanje u potrazi za srodnom dušom, u potrazi za prijateljem, u potrazi za razgovorom!

Da bar uvijek mogu biti Ganimed. Kako bi to bilo divno! Ali, zamišljam se da jednog dana više nisam Ganimed. Da sam za promjenu malo ja. I to mi djeluje zastrašujuće, ali i dohvatljivo. Evo, kao da sad mogu dodirnuti taj oblak i sve reći naglas.

Biram oblačić i javljam se njemu. Zeus. On je tako divan, njemu zaista mogu sve reći. Kako se osjećam, zašto se osjećam usamljeno, zašto mrzim svoje roditelje, da imam lažne prijateljice, da želim iskrene prijatelje i prijateljstva, ljubav.

On će me uvijek poslušati i dati mi savjet. Utješiti me. Njega slušam više od svoga oca. Vjerujem u njega. Ponekad čak i zamišljam kako izgleda. On je visok 182 centimetara, ima crnu kosu i plave oči, lijepo isklesano tijelo. No, važnije je ono unutra, on je intelligentan i tako načitan. Volim čitati i mnogo čitam, ali pored njega mislim da ništa ne znam. A zapravo znam sve, od a do ž. Kad s njim pričam, kao da nemam problema, kao da nemam straha. Mogao bih ga odmah zagrliti i poljubiti pred cijelim gradom. Uopće se ne bih dvoumio.

Držati se za ruke, šetati uz more, sresti poznanike, ispijati kavu. Sve bih to mogao sa Zeusom.

Nije aktivran. Po prvi se put javljam nekom 25-godišnjom dečku nadimka Blue. Da sam ja Simon, bili bismo savršen spoj.

„Bok, Simon ovdje. Sutra u 17:30 u lunaparku?“ upitam jer mora da je pročitao tu knjigu. Tko ju još nije pročitao ili barem pogledao film?! Iako je knjiga mnogooo bolja i kvalitetnija. Kao i obično.

„O čem’ ti pričaš? Nisam ti ja jedan od takvih da se vucara po sumnjivim mjestima“. Blokiran.

I tako dalje, i tako dalje.

Zeus je aktivran. Ne javlja se. To me čudi, ali sigurno ima i mnogo drugih ljudi s kojima se dopisuje.

Ja se dopisujem samo s njim i tu i tamo još s nekom djevojkom, no ništa ozbiljno. Ta stvar s njim je zaista ozbiljna i moglo bi tu nešto biti kada mu kažem da ja nisam Ganimed i kada on kaže da nije Zeus.

Zašto Ganimed? Nemam pojma.

Uživam kada javno komentiram neke objave znajući da drugi misle da sam netko drugi. Uživam kad me ljudi zamišljaju kao totalno drukčije stvorenje nego što jesam. To mi godi. U očima nekog drugog možda sam žena srednje dobi koja tipka pola sata slovo po slovo na tastaturi da bi na kraju napisala: „Ne podržavam.“

Vrijeme je za nastavu. Popodne.

Još jedan običan dan u školi. Krenula je još jedna rasprava. Onako, usput, dok svi pričamo. Uvijek mi je muka.

Dođe mi da kažem: „Pa kako možete tako vrijeđati te nevine ljudi?!“ Ali ja to ne kažem. Strah me reakcija.

„Ma treba njih na neki otok!“

„Kamo ide ovaj svijet?“

„Bože, sačuvaj i spasi nas od svih zala“, izustih. I odmah se osjećam loše.

Ali, što da napravim? Oni su moji prijatelji koji tvrde da prijatelji trebaju dijeliti ista mišljenja. Što znači, kada bih ja rekao da podržavam nešto što oni ne, ja više ne bih bio njihov prijatelj. A kada ne bih bio njihov prijatelj, ne bih bio ničiji prijatelj. Bio bih neprijatelj.

I ta pomisao me plaši. Mene svaka pomisao plaši. Plaši me odlazak u školu da netko ne sazna za Ganimeda ili Zeusa, da netko ne sazna da imam lažni e-mail, razne aplikacije. Plaši me da netko to ne kaže mojim roditeljima, da se sazna.

Ja sam zapravo uklopljen u neku čahuru. Kao da sam zarobljen. Poput puža. Imam svoju kućicu u kojoj nosim mnogo dobrote, iskrenosti, ljubavi prema drugima, ali u kojoj nosim i puno tajni, incidenata za koje nitko ne zna. Ali, to je unutar kućice. Kućica izvana izgleda baš lijepo: mnogo boja, nacrtani razni oblici, moji omiljeni citati, i ono najvažnije – osmijeh.

On sve liječi. Imaš li kakav problem? Osmijeh. Je li ti loše? Osmijeh. I uvjek tako pa se i osjećam zdravo.

I zašto da napustim tu kućicu? Neću je nikada napustiti.

U njoj sam, jednostavno, siguran. Sretan?

Hrvoje Debeljak

Srednja škola Pregrada, 3. razred

Mentorica: Danijela Barilar Šterbal, prof.

Pohvaljeni rad



Marina Mikša

Naziv rada: Unutarnja praznina

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, 3. razred

Mentorica: Aleksandra Mašić Tumpa, prof.

Stoji grad

Studeni. Budim se u ugodno toploj sobi, otvaram oči, kroz zatvoren prozor nadire magla, žice pričvršćene na rasvjetne stupove lagano se lelujaju nad krovom kuće moje susjede. Blijedo svjetlo ulične svjetiljke probija bjelinu magle i zaviri u moju sobu. Četiri su sata. Rana zora, prije svitanja. Obiteljska žurba u hodniku i kupaonici. Izmjenjujemo se kao na traci, nema sudaranja, nema riječi, uigrani tim sprema se na put.

Žurimo. Autobus nas čeka na kolodvoru. Osjećam nelagodnu hladnoću jutra i oštar vjetar koji mi šamara lice. Suze same teku, prognane vjetrom iz još neprobuđenih očiju. Autobus je pun, ljudi odjevenih u tople jakne i kapute, veterani sa svojim obiteljima. Krećemo odati počast Gradu Heroju. Upravo sam sinoć razmišljala o Vukovaru. Sjedila sam u sebi i gledala u ekran svoga pametnoga telefona. Čitala sam vijesti i već pregršt otprije poznatih članaka. Svaki članak govorio je o nekoj zvijezdi, koja obilježava budućnost nove današnjice. Današnjice „celebrityja“. U toj gomili, nailazim na priču meni zasad nepoznata autora. Priču piše čovjek nedefiniranih godina, ali prema temi, čini se starijim. Piše o svojoj prošlosti, trenutku koji će vjerojatno on i njegovi suborci pamtititi do kraja života. To je trag koji je nemoguće izbrisati. Priča o savjesti koju svatko od nas ima, samo je pitanje, zna li je čovjek prepoznati. Priča govorí o hrabrim hrvatskim ratnicima koji su spasili život neprijateljskim vojnicima u minskom polju, riskirajući tako svoj vlastiti život. To je priča hrvatskog branitelja.

Moj otac dragovoljac je Domovinskog rata i često nam priča o, kako kaže, „danim ponosa i slave“. Mnoge su mu priče uklesane u pamćenje, vesele i tužne, zanimljive i tragične, tako da sam jedva dočekala trenutak kad je rekao da sam dovoljno velika da me odvede u Vukovar.

Autobus guta gustu maglu autocestom, put je dug, a maglovito jutro zastrašujuće i zlokobno priziva dane studenoga prije više od dva desetljeća. Dok jednoličan zvuk kotača uspavljuje ljude oko mene, gledam u njihova usnula i naborana lica, razmišljam o boli, o tuzi koju su preživjeli, o ponosu, o sreći koju su osjetili nakon

oslobodenja, o ljubavi koju pružaju svojim najmilijima. Noć je uzmicala pred bljedilom dana. Vuče se magla slavonskim ravnicama, vlažni kukuruzi šiljato strše poput kopalja. Koga su sakrili, koga su zaštitili, koga su spasili te davne devedeset prve godine? Zamišljam slike, nelagoda i strah u meni rastu.

Nalazimo se na Trpinjskoj cesti. Okupljamo se oko spomenika Blage Zadre. Dočekuje nas vodič, priča očevideca, možda je mogao biti spašen, možda da smo odmah pozvali njegova sina, možda da smo se usudili izložiti vatri kako bismo ga izvukli, možda je upravo ovako bilo suđeno. Tmurno je u Vukovaru, tmurno je u našim srcima dok krećemo prema vukovarskoj bolnici. Ulazim u predvorje, a onda se spuštam uskim hodnikom. Osjećam se čudno, miris oko mene sve je oštriji. Prolazim hodnicima, s ekrana gledaju me snimke iz ratne vukovarske bolnice. Spuštam pogled, ali glas me i dalje prati. Ulažim u bolničke sobe. Na zidovima su obješeni crteži i pisma onih najmladih. S knedlom u grlu čitam što su napisala i nacrtala djeca. Mislima mi prolazi misao da u ovom istom času, u nekom drugom dijelu svijeta, neka druga djeca strahuju u nekom hladnom podrumu za vlastiti život. Nije mi jasno zašto nisu ostavili na miru djecu koja su tek udahnula život i one koji su se za njih brinuli tijekom teških mjeseci opsade Grada. Zašto su ih odveli u kolone, odvojili od majki, prestrašene, promrzle i gladne? Palim svijeću u dvorištu bolnice pored spomenika. Neka rasvijetli um svima onima koji su zlo činili na ovom mjestu.

Autobus vozi dalje prema Ovčari. Magla se rascijepa, kao da ju usisavaju oranice i masna slavonska zemlja. Je li to magla ili sjene ljudi, bez osmijeha, gotovo bez treptaja oka, kao da se još uvijek boje zatvoriti oči makar na sekundu, kao da će netko iskočiti ispred njih i zaprijetiti im. U nijemoj tišini usporene kolone približavam se mjestu zločina. Krunice, ruže, dvjestotinjak trobojnica leluja na hladnom slavonskom vjetru. Tišina je zlokobna, mnogo je ljudi oko mene, ali nitko ne progovara, niti dobro jutro, niti kako si... Kao da se boje pitati, kao da se boje progovoriti, kao da bi riječ mogla poremetiti mir duša što su svoj mučenički kraj dočekale ispod brižno njegovanih čempresa.

Autobus kliži ravnicom obučenom u maglu. Pogledom prelazim poljima, a u daljini nigdje nikog. Pustoš Slavonije. Na ulazu žica. Vrata hangara zaustavljena betonskom zaprekom, da se više

nikada ne zatvore. U podu čahure metaka kao znak broja svih ubijenih na Ovčari. Polutama. U sredini spirala kojom putuju prema dnu imena 261 žrtve, simbolizirajući vir koji je progutao njihove živote, a neispredjan slijed njihovih imena simbolizira uskrsnuće. Iznad spirale gori 261 svjetlo, za svaku žrtvu ovog nehumanog čina. Na zidovima uokolo fotografije, imena hrvatskih branitelja koji su mučki ubijani na Ovčari. Njihove stvari razasute na slami, ostaci mlađih, prerano svršenih života. I sjetim se one priče, sve dvadesetogodišnjaci s godinom više ili manje pružili su ruku mira, ruku spasa neprijateljskom vojniku, da mu spase mladost, gotovo izgubljenu i zaboravljenu. Toliko veliko srce su imali hrvatski branitelji!

Dolazim u Memorijalno groblje žrtava iz Domovinskog rata. Gledajući bijele križeve ne mogu vjerovati da čovjek može počiniti takve strahote nad čovječanstvom. Prolaze me trnci, oči mi se pune suzama. Moje suze kao da su se sramile onoga što su vidjele. Vječno svjetlo na monumentalnom spomeniku, plamen svijeće koju sam zapalila za sve one koji su tu, pod slavonskom zemljom, položili život za domovinu. I kao da čujem poznati glas Siniše Glavaševića: „A grad, za nj ne brinite, on je sve vrijeme bio u vama. Samo skriven. Da ga krvnik ne nađe. Grad – to ste vi.“ Pogledom kružim po ljudima koji su oko mene. Mladi, stari, branitelji, djeca... budućnost ove zemlje došla se pokloniti, budućnost ove zemlje zna da se ne može zaboraviti, ali mora se oprostiti. Dok mi misao prolazi kroz glavu, dižem pogled, slabašno sunce probija se kroz bjeličastu maglu, raščišćuje put kojim ćemo krenuti u neku svjetliju i bolju budućnost.

Margareta Bencek

Srednja škola Novi Marof, 2. razred
Mentorica: Svjetlana Spudić Grđan, prof.
Pohvaljeni rad

Trač parti

Saku vam se nedelju, ub deveti vuri, pokle meše, najdeju največe tračare v seli. Sedneju si na kauvicu i, kak bi one povedale, razmeniju recepte. Tome nete vervati. Sauka si od jih pejt naruči dupli pelin. Kad ga drmneju, tede krene kauvica i klaufraje.

Zorica navek mou nekaj za povedati o svojemu muži, Branimiru: „Pale mi je fčere zdignu tlauk. Ja več ne vejm kaj da delam. Kuham, perem, pejglam, a on pa nič. Nejče me več ni poljukniti. Kaj god da naprauvim, ne velja.“ Ouno kaj ona čej povedati je tou da je ona svetica, a mili dragi vraug. Polek teja pri povedauvlje o vsim boleštinama kere postoje. Preprošlu si je letu zračunala kak mou dva kedna živleja, da bu ona hmrla, da mou rak. S pol se familije oprauštala. Nouro pa živi, ne?

Brankica prnosi priče z severnega dejla sela. Tam živi vsa moguča, prosto rečeno, elita. Zbog jej cejlo selo vej da si je familija Ivanovič privošila put v Englesku i da je Joža kupu traktora. Ka ti misliš, nouvi traktor pri hiži! Ona je ljukala kak ga na dvoriše dopeljavljeju. Alj “bouga je ona“. Zgledi staro i nedužno, a fletnija je bolj nek Sandra Perković.

Tanja dejla v Zagrebi. Tou ni moula stvar. Prnosi največe tračeve z velegrada. Največ pri poveda o politiki. Za tou se prjejla ko pijo unec plota. Od dau je vidala kak ministar Marić zgledi bez majice, postaula je novi član Vlade. Prati vse moguče trende. Zde je v fazi kej si je kaj maneknjka. Srela je jenkrat Grubniča na cesti i tou je bla parada. On pa je taman kupuva rozi kompletic za pesa.

Marica ilj Mare glauvna je kamera na južnem dejlu sela. Cejli se dejn sprešetauvlje gor pa dolj. Mou krave i dejla sir. Pol teja kaj znou, saznou prejk svojega biznisa. Ne bute vi od jej prešli či niste spili bar jenu kauvu ilj pak pojeli komoud bučnice. Cejlu ih zimu mou, ne vejm od kot. Dejla pa taukvu kaj si vse prste obližeš. Dobiš kilu samo pri ji.

Pejta i najgorša od vseh je Nevenka. Tau žena vse vej. Ni ožena, nima dece, nima nikakve brige. V penziji je i lejpo živi. Sedi na terasi ko na čeki, ljuče i posluša. Hriplje pa ko da mou koronu že pejt meseci. Zde je prešla na cuclaje onega wiipa. Ekološki joj se otisak

smanju za pol milimetra. Nofte pa mou ko nekakve kandže. Kričavi, dogi i v špic. Popevlje i v crkvenem zbori. Zavija pored orguljih. I tam se vsega naposljuša. Pokle pa prenauša. Znou zplesti rečenice ko Krleža. Krene vam: „Dragica, od Sanje i Marka mati, je povejdala Matiji kak si je Luka, od ounе Ljubice z drugega sela, ftrga roku...“ Prvo, zgubite se na pol rečenice. Drugo, ne vejte pol ljudi o kerima se spomina. I trejče, trebate si nekaj spiti prejt, ka bute ju lahko poslušali, i pokle, ka bute prišli k sebe.

Tak vam je, deca drauga, saki dejn. Moraš biti na oprezi. Do pa bi se ftel zameriti tejmi žandari? Su kaj Interpol! Glauvna im je popejvka venda *Pratim te*, pokojnega Tošea. Čejš biti na mejri? Ne bu šlo. Su kaj guglin meps. Čejš se najti z nekom ilj pak pojti na spoj? Hadi v drugi graud, alj ne pojti v Zagreba. Tam Tanja drži vse konce. Mou več vejza ko kaj je Bandić fontani napravu. Najmo se lagati, ja mislim da one veju i kuljko je Ciganović platu kaj tak zgledi.

Štimouju pa se ko raučmani. Pokle kauvice napraviju jen krug okoli sela. Gegaju se po poti ko najfineše gospodične. A dau zvadiju telefoune i kreneju se naslikejvat, tede vejte kuljko je vur. Sako malo na fejsi vidim objavu, *U šetnji prirodom, Na svježem zraku*, a v žezi im bombica jegera.

Po noči pa ga tak znoju larmati, strahota. Navijeju si muziku do ibera i deri. Nigdo pa im nič nemre. Jih pejt, ti pa som. Usprotivi se či vupaš. One maju neki ugled ne. Su kaj Zagorje spotted z Instagrama. Pitaš ih keri je tej keri šeče pesa ilj pošlješ sliku, pa mam odgovoriju. Cejlo familijsko drejvo izrecitiraju. Znouju svoj posel i kak se dejla. Nisu nič drugo, nego li, kak bi mi v suvremeno doba povedali, stalkeri.

Lea Beber

Srednja škola Pregrada, 3. razred

Mentorica: Danijela Barilar Šterbal, prof.

Pohvaljeni rad

U afektu

Rekli su mi da pojednostavim. Pa, pojednostaviti će:

Bila je topla jesenska večer i poželio sam podići revoluciju. Nije bilo nikakvog konkretnog razloga, nikakvog povoda. Ne bih to nazvao ni pukim hirom. Ne smatram se nastranim ni nestabilnim, poprilično sam normalan, i moralan. Ne zanima me ni sadizam ni nasilje, ali svejedno ideja revolucije čvrsto se ukorijenila u svaki dio moga tijela i razdrmala svaku uspavanu čeliju. Počeo sam udisati uzbuđenje pri svakoj pomisli na nju, ruke su mi se tresle pokorene adrenalinom, a misli su oslobođeno i euforično divljale beskrajem uma. Kao da je u meni već dobrano trajala neka osjetilna revolucija. Osjećaj buđenja... Ne uništenja, ne opasnosti, ne nesigurnosti i neizvjesnosti, nepomišljenosti. Samo buđenja i pokreta. To je bilo lijepo.

Hodao sam tad zamračenom ulicom na putu do jednog zanimljivog kafića s dobrom glazbom kad sam iza ugla naletio na onoga koga će kasnije imenovati svojim idejnim začetnikom. On, Sunce, polako se spuštao iza užarenog, gorućeg asfalta. Njegov sjaj bio je zamamino jedak, istovremeno odmjeren i razuzdan, razornog intenziteta, ali tako savršeno uobličenog i kontroliranog. Oči mi nikad nisu bile toliko žive kao u trenutku kad ih je on svojim zalazećim zrakama budio. Dopustio mi je učiti od njega cijelim putem do kafića. Tada sam zašao u druge sfere svoje ideje.

Promatrajući masu u izmaglici dima cigareta, koje, neočekivano, ne podržavam, razmišljao sam o idućem: Razmišlja li itko ovdje o istom? Pritišće li ikoga od njih isti osjećaj napona? Sklon sam pretjeranom razmišljanju i zanošenju uisto, ali ovdje to nije bilo potrebno. Ne. Oni su svi već poodavno mrtvi. No, uspavani, koristit će uljudniji rječnik. Ne gajim netrpeljivost ni predrasude ni prema komu osobno. Možda prema svemu općenito, ali ne razmećem se time. Volio bih promijeniti mnogo toga, ali to ipak nije glavni cilj moje revolucije. Ona možda ni nema cilj. Bitniji je sami tijek, to slobodno, kaotično gibanje, bezgranično urušavanje i stvaranje, preispitivanje, neprihvatanje. Odbijanje ubitačne ustaljenosti i nakon svega, blaženstvo zadovoljavajuće iscrpljenosti, mira. Sama pomisao na sve to skupa ponekad mi je čak i dovoljna...

No da se ne zanosim previše jer sam limitiran jednostavnošću i rokom, kroz dim cigareta promatram ljude, trenutak patim od ogorčenja, idući trenutak više ne. Razmišljam o svemu, ne razmišljam ni o čemu. Razbijam si glavu, riskiram kratko i teško postignuto stanje nirvane pokušavajući razložiti svoju ideju na neke opipljive i objasnjujive dijelove, kad mi je on došao u pomoć. Pustio mi ju je... poruku, koja kao podsvjesno naručena dođe u pravi čas. Ovaj put bila je to pjesma, smijte se banalnosti koliko želite, *Revolution*. Lagani osmijeh zadovoljstva i odobravajućeg iznenađenja migoljio mi se na licu poput prkosne zastave. Savez s prepredenim životom činio mi se sve više primamljivim. Naravno, nisam isključivao mogućnost njegove prevrtljivosti, on je ipak majstor muljanja. Ali cijenio sam ovu njegovu gestu. Bilo mi je draga.

Kako je pjesma ubrzo završila i nije bilo nikoga iz bliske sadašnjosti s kim bih mogao pristojno porazgovarati, (dijalog s respektabilnim surevolucionarima umjetnicima preko glazbenih tekstova i pokreta kistova uza sve mi je bio malo prenaporan) izvadio sam knjigu i počeo čitati. Posudio sam ju neki dan, taman negdje kad se moja ideja počela kristalizirati. Bila je to dobra knjiga, jedna od onih o strasnim, mladim, pomalo nadobudnim intelektualcima koji žele osvojiti svijet, ali onda on osvoji njih. Mahom završavaju tragično, ali natjerao sam se ne vjerovati u predodređenost i neminovnost takvih ishoda. Osobno, iako blagi melankolik, poprilično uživam u proučavanju i opservaciji života. Stalno smisli nešto novo, neočekivano. Neku dovitljivu šalu ili dubokoumnu pitalicu. Ili, kad i njemu i tebi treba odmor, jednom od drugog, jednostavno te obdari nekim novim osjećajem i spoznajom pa ti prebac fokus na tebe sama. Volio sam provoditi vrijeme s obojicom, i njim i sobom. Osim kad nisam, ali sad nije vrijeme za slabosti. Podižem revoluciju!

Krenuo sam od Maximiliena Robespierre-a, gadnog, ali i zanimljivog lika. Zanimalo me od prvog dana kad sam čuo za njega. Od tad sam čak i zavolio povijest. Nakratko. Od tad i od Petra Velikog. Ali ne zbog onoga što tako mučno slutite. Ne bojte se, nisam ja takav tip. Njihove ideje jesu kontroverzne i diskutabilne i ja neću pričati o tome jer, volio bih ovo zadržati jednostavnim, kao što su me i zamolili. Ono što je mene privuklo bilo je ni više ni manje nego njihov žar. Ta nepokolebljiva želja, nagon, pogon, akcija. Oni su bili pokretaci, novost. Bili su originalni, svježi, živi. Bili su! Bili u punom smislu te



Hana Hostić

Plakat za 9. Okolišni filmski festival

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, 4. razred

Mentor: Borjan Komarica, prof.

riječi. Nisu samo lelujali u vonju ustaljenih, isfuranih, milijun puta bez razmišljanja prihvaćenih i ponovljenih konvencija i normi. Bili su revolucionari. Možda ja nemam jasan cilj poput njih, možda niti ne želim poduzeti nešto konkretno, možda je to samo mladenački bunt, aktivno traganje za sobom i ostali, po meni dosta trivijalizirani termini, ali ono što sam osjetio zacijelo je bilo isto. Kaos. Sloboda. Neprekidno stvaranje. Imaginacija bez granica. Pokreti. Misli, bezgranične misli. Živost. Ah, dobar je to bio osjećaj...

Iz kafića sam otišao dobre volje, čak bolje nego inače. Hvatao me umor, bio sam već podosta pospan, ali pronašao sam budnosti za svjesno uživanje u pridošloj noći. Ponekad mi se čini da su noć i snovi dinamičniji od dana i jave. Naravno, ništa ne može konkurirati izlascima i zalascima sunca, njihovoj kreativnosti i šarolikosti, ali i noć je svojevrsni buntovnik. Ako ikada bude postojala sloboda, nju će imati snovi. Odvijaju se potpuno neovisno od naše svijesti. Volim sanjati. Taj kaos doživljaja i slika nikada mi neće biti jasan. I to me veseli.

Iako danas nisam podigao revoluciju, svejedno sam zadovoljno legao u krevet. Vjerujem da ju nikada i neću podići, ali ču uživati smišljajući ju: njezin tijek, parole, umjetnost koja propagira tu ideju slobodnog kaosa. U konačnici, pokrenut ču sebe, to mi se sviđa.

Oprostit će mi. Ovako podrobno nisam namjeravao pričati, ali ipak sam morao, jer uhvatio me svojevrsni afekt. Možda se to ne može baš tako definirati, ali bit će im jednostavnije shvatiti. Kako bilo, nemojte se ljutiti, ni brinuti. Neću nikoga dirati, neću nikoga nasilno pokretati, neću nikoga uništavati. Ja sam razuman i samozatajan anarhist. Ali ipak jesam. Zato sam si morao dozvoliti da barem strasno razmišljam o tome. Sam sa sobom. Nad tim bar imam ovlasti. Na kraju, mislim da neću ni posebno završavati. Ne volim stvari s početkom i krajem. Predstavljamu mi preveliko ograničenje, previše su krute i odviše apsolutne. A ovo je ipak poziv na revoluciju, koliko već to može biti. Neka shvate ovo kao otvoreni zaključak, ako želete, ako mogu...

Lea Mraz

Gimnazija Antuna Gustava Matoša, Zabok, 4. razred

Mentorka: Dinka Tomašković-Presečki, prof.

Pohvaljeni rad

9. OKOLIŠNI
FILMSKI FESTIVAL

ORGANIZIRA
AKTIVISTIČKA GRUPA
ZELENE AKCIJE



SVI SADRŽAJI BESPLATNI
KINOTEKA I ZELENA AKCIJA
21.-23.TRAVNJA 2022.



Paola Vincelj

Plakat za 9. Okolišni filmski festival

Škola za umjetnost, dizajn, grafiku i odjeću Zabok, 4. razred

Mentor: Borjan Komarica, prof.



Cri kve nica



Ona nije tvrđava jer neće stajati na jednom mjestu, ona je vojnik sa srcem koji se ne predaje i koji će se uvijek odupirati nevremenu, olujama i mećavama. Nikad neće odustati, bit će sačinjena od poraza i pobjeda, ali neće posustajati, hrabro će i ponosno ići dalje jer je i sam život takav. Vidjet ćete ju kako ide dalje ukorak s vremenom koje ne staje i nikoga ne čeka.

Antonela Devčić

Mila Zubčić

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica, 6. razred
Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Život bez prošlosti

Pozdrav, maleni, znatiželjni i zaigrani ptiću! Čast mi je uvesti te u daljnju igru ovoga čupavog i dlakavog života, kojega ti moraš pročesljati kako bi glatko prošao kroz njega.

Dragi moj, u životu, bit će svega! Ma neka, neka nekada ne učiniš zamišljeno, neka nekada počiniš neželjeno, ali život je tu, da nas nauči načinu prihvaćanja njegovih izazova. Život donosi novosti svaki dan, iako mislimo da nismo spremni, pripremamo se od prvoga dana. Za početak, ponekad ćeš u društvu osjećati napuštenost i nitko ti neće pomoći kada padneš u letu. Nekada pak, netko će učiniti sve da ostaneš u zraku i da se osjećaš sigurno u sebi. To mi nazivamo prijateljem. Nema njih mnogo i teško se snalaze te kada ih imaš puno, nema sretnjeg od tebe, ali na kraju samo je jedan, jedan koji ćete držati za krilo kada se umoriš od leta. Oni koji nisu tvoji prijatelji ili će biti poznanici ili će pokušati biti tvoji neprijatelji. Učinit će sve da dokažu tvoju slabost i nesigurnost. Nikada nemoj vraćati istom mjerom! Ostani smiren, možda je sve to učinjeno s razlogom. Ne znaju što činiti od sebe pa rade potres tuđim osjećajima. Sve je to na neki način loše i čini nas krhkim, no, ako si tada letio na niskoj razini, nećeš se puno udariti kada padneš. U letu također spoznaješ sebe, što ti godi, a što ne. Možda ćeš pronaći neki zanimaciju u životu i uvijek će biti uz tebe dok putuješ kako ti ne bi bilo dosadno. Dok spoznaješ sebe, ponekad ćeš se osjećati nedovoljno za ovaj svijet, možda jer ti to netko drugi pokušava zamrljati oči, ali možda dok budeš letio, primijetit ćeš primamljivije i jače ptice od tebe, što će ti smanjiti samopouzdanje. Nemoj biti grub prema sebi, poseban si na svoj način i najbolje je dokazati smirenosti kada ti netko pokuša reći drugačije. Osamostaliti se jest teško, ali kada uspiješ, ponos će te ispuniti! Osjećat ćeš sjaj i bit ćeš veći od ostalih. Sve je to divno, do neke mjere. Nemoj pretjerivati jer onda ćeš se uništiti. Izgubit ćeš poštovanje ako ti ne budeš dao poštovanje drugima, ako ih budeš ponižavao i pokušavao im dokazati da si bliži cilju, nego što su oni. Život će donijeti cilj svakome u drugo vrijeme, ti se brini o svojem, a ne o tuđemu. Sve se čini čudno za sada, ali s vremenom sve će se pretvoriti u ponos kada shvatiš da si sve to prošao uz mnoga ponavljanja,

odustajanja, puno nemira i mnogo toga što te je kočilo kao kiša koja ti smoči krila, ali opet si uspio.

Ovo je moj uvod u život, kako sam ga ja započela i kako radim na njemu, možda će tebi biti drugačije, ali zapamti, optimizam i vjerojanje u sebe je ključ, živi u sadašnjosti i pripremaj budućnost, prošlost je manje bitna sada. Ugodan let ti želim!

Sara Mehmedović

Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica, 6. razred

Mentorica: Marijana Marić-Tonković, prof.

1. nagrada Miće sunce – osnovna škola



Antonija Milošević

Naziv rada: Arhitektura Škole

Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica, 2. razred

Mentorica: Lea Klarić, prof.



Korina Starčević

Naziv rada: Autoportret

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica, 7. razred

Mentorka: Alison Mavrić, prof.

Priča jednog mobitela

Jednog dana probudila me glasna buka i udaranje kutija o tlo. Kada sam otvorio oči, sve je i dalje bilo crno te nisam mogao razaznati što se događa oko mene. Nakon nekoliko sati vožnje koji su mi se činili kao godine, ugledao sam veliko skladište puno kutija raznih veličina i dizajna. Nisam mogao i dalje pretpostaviti što se događa, no odlučio sam da te noći neću spavati te da će sve pratiti budnim okom. Umor i dosada na kraju su prevladali te sam ponovno utonuo u san. Sljedeće jutro probudio sam se u velikoj staklenoj kutiji. Bio sam jako uzne-miren i uplašen jer nisam znao što se događa sa mnom i gdje se nala-zim. Počeo sam paničariti, no ubrzo je do mene došao glas koji mi je ulio nadu da sve nije tako crno. "Sinko, s tobom će sve biti u redu, nemoj se bojati", rekao je umirujući glas s desne strane. Kada sam se okrenuo u tom pravcu, ugledao sam još jedan mobitel. Pomislio sam: "Hura, spašen sam!" Kada sam bolje pogledao, primijetio sam da, iako pripadamo istoj vrsti, nismo sasvim isti. On je imao nekakve čudne izbočine na sebi na kojima su bile velike brojke, a prozor mu je bio jako mali. Vidio je da ga začuđeno gledam pa mi je objasnio da on pripada starijoj generaciji i da takve mobitele ne vole mladi te da ih kupuju stariji ljudi. Saznao sam mnoge lijepе stvari koje su moj um držale pozitivnim sve dok nije došao dan rastanka. Naučio sam puno o povijesti svoje vrste i svojih predaka, a i o tome da se mjesto na kojem se nalazim naziva trgovina – mjesto gdje će me prodati i za mene dobiti šuštave listove. Toga dana čuo sam u daljini razgovor između dvoje ljudi. Nakon nekoliko trenutaka začulo se zveckanje ključeva te otključavanje velike staklene kutije u kojoj sam se nalazio. Morao sam se pozdraviti s prijateljem i to me jako ražalostilo, no on mi je rekao da će sve biti u redu i da me tek sada čeka prava avantura te da ćemo se jednom sresti. Baš u tom trenutku trgovac me spremio u vrećicu i predao nepoznatom čovjeku. S njim sam se vozio kratko vrijeme te je ovoga puta vožnja bila ugodna i minute mi se nisu činile kao godine. Ubrzo sam stigao na odredište, barem je tako rekao ženski glas koji je dopirao s ekrana prednjeg stakla automobila. Nisam znao što to znači, no krajem svoga elektronskoga srca nado sam se da je to posljednji put da putujem prema nekom drugom odredištu, kako je rekao ženski glas. Mjesto na koje me je donio čovjek bilo je

puno ljepše. Svidjela mi se okolina i poželio sam ovdje stalno boraviti. Nedugo nakon našeg dolaska začula se vesela melodija i uz nju jedna rečenica koju su uporno ponavljali: "Sretan ti rođendan!" Kada sam došao u ruke djevojčice Marije, umalo je zaplakala. Bio sam njen prvi mobitel. U tom trenutku osjećao sam se jako bitnim i bio sam presretan što sam nekoga usrećio svojim postojanjem. No, ubrzo sam postajao sve teži i teži, a razlog tomu je bezbroj aplikacija i igrica koje je Marija instalirala u mene. Moram vam priznati neke od njih bile su vrlo zanimljive dok je zbog drugih, poput e-Dnevnika, Marija prevrata očima i bila loše raspoložena. Katkada sam se bojao da me slučajno u ljutnji ne tresne o pod. Osjećao sam se istodobno i vrlo počašćeno jer sam mogao čuti sve njezine razgovore s prijateljicama, no to je tajna koju vam nikada neću dati. Otkako se s Marijom svakodnevno družim, moj život uistinu je postao pun avantura, baš kako je rekao prijatelj iz staklene kutije. Često mislim na njega i trenutak kada ćemo se sresti. Svi mi imamo neku osobu ili napravu uz koju se vežemo u kratkom vremenu.

Dok sam tako jednog dana ležao na radnome stolu, iz daljine sam čuo poznati glas: "Sinko, jesam li ti rekao da će sve biti u redu?!" Od silne uzbudjenosti počeo sam vibrirati. Marijin djed postao je ponosni vlasnik moga prijatelja iz trgovine. Bio sam presretan što ćemo se često viđati budući da Marijin djed često dolazi u posjet. Primijetio sam kako moj prijatelj puno više vremena provodi sam ležeći na stolu ili u djedovu džepu. To je zato što on svome vlasniku služi samo za pozive ili poruke, a Marija se ne odvaja od mene.

Dragi moji prijatelji, ovo je je priča o meni, a je li zanimljiva, zaključite sami. Za kraj želim poručiti svima vama, a najviše svojoj vlasnici, trudite se svaki dan provesti družeći se što više sa svojom obitelji i prijateljima. Mi mobiteli smo tu i čekamo da nas ponovno uzmete i odlutate u virtualni svijet, no ponekad i nama treba malo odmora kao i vama. Uživajte u svakoj minuti stvarnoga života i nemojte se previše vezati uz nas!

Dina Jurić

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica, 6. razred
Mentorica: Suzana Grbčić, prof.

2. nagrada Miće sunce – osnovna škola



Dominik Bošnjak

Naziv rada: Moja svemirska letjelica

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica, 5. razred

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Čovjek ispod zvijezda

Na udaru hladnog jesenskog vjetra, na livadi obavijenoj tamom, tek malčice obasjanom svjetlom punog mjeseca, uputio sam pogled u zvjezdano nebo, zamislio sam se i upitao. Tko je čovjek? Kamo ide i što želi postići u životu?

Čovjek je savršeno biće, centar svijeta i na kraju, to smo mi, ti i ja. Ali za svemir mi smo poput prašine. Uvijek tamo, ali najviše nepri-mjetni. U mojim mislima, naši životi teku poput potoka. Polagano se krećemo dok napokon ne nestanemo i nađemo svoj kraj. Neki potoci su duži i veći, a neki manji i brži. Na kraju, kao i sve ostalo u svemiru, mi pronalazimo kraj u beskonačnosti, samo je pitanje u vremenu. Ali, što mi, ta mala prašina želimo postići dok živimo? Neki traže slavu, bogatstvo i ljubav, dok možda oni skromniji žele samo sretan i dug život. Život čovjeka je zaista kratak te trebamo paziti da ne hodamo maleni ispod zvijezda, da se ne plašimo istaknuti i naći svoje mjesto pod zvjezdama. Mi često kažemo da je netko zaista velik, a da pri tome ne mislimo na visinu, već mislimo kako se netko uspio uzdignuti iznad drugih. Digao se do te visoke, konačne granice – neba. Biti velik čovjek, za mene, nije samo biti poznat ili bogat, već kada netko zadnjim dahom odlazi sa zadovoljstvom i bez žalovanja.

Možda ću baš ja postati samo prah, a neki od vas možda će se vinuti sve do zvijezda. Završit ćemo potpuno drugačije.

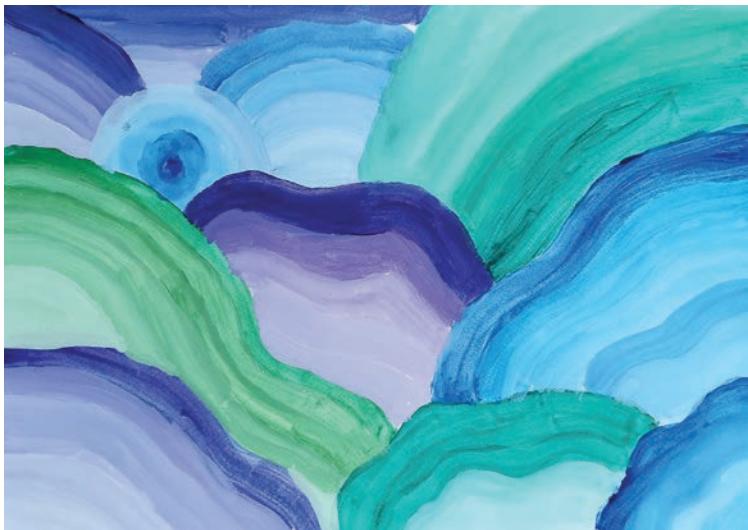
Ali, jesmo li mi stvarno toliko različiti?

Duje Car

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica, 7. razred

Mentorica: Suzana Grbčić, prof.

3. nagrada Miće sunce – osnovna škola



Minela Begić

Naziv rada: Baltazarov krajolik

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica, 6. razred

Mentorica: Alison Mavrić, prof.



Manuela Jelovac

Naziv rada: Vrućina

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica, 6. razred

Mentorica: Alison Mavrić, prof.



Stella Babić

Osnovna škola Vladimira Nazora Crikvenica, 7. razred

Mentorica: Suzana Kljuš, prof.

Jadran šalje SOS

Zlatno sunce lagano zalazi i svu ljepotu svjetla vraća u mračnu, nepredvidivu dubinu svemira, samo vjeran mjesec čvrstom željom širi svoj srebrni sjaj beskrajnim nebom.

Duboke modroplave oči podignu svoj pogled prema zlatnom krvavom nebu. Svjetlost mjeseca postaje zasljepljujuća, ali ipak, oči mora okrenu pogled na prljavu, zapuštenu plažu koja se guši u smeću i plastici. „Zašto ljudi moraju biti tako okrutni?“ tiho zaplače plavi Jadran u dubokoj boli, zajeca u svojim dubinama. Jadranu je postalo teško disati, smeće ga guši, a rane i ožiljci velikih brodova nisu zaci-jelili, ribe su pobjegle i ostao je potpuno sam. Sam! Jadran potiho valovima pošalje poruku: „Zar sam im, nakon svega, toliko bezvrijedan?“ Njegov vrisak udari u obalu praskom. „Zar ti mali ljudi ne znaju što od mene dobivaju, koliko im pomažem?“, more šapne obali koja je već odavno nijema, ostavljena, uništena, zagađena, mrtva. „Mogu ih potopiti, uništiti na tisuće, mogu im vratiti svu bol!“ osvetoljubivost gorko zazući u morskim valovima dok razorno pogaćaju hridi i polako svojim tamnoplavim pjenastim rukama grabe obalu. More zastane! Pohlepne su ruke valova nešto ugrabile te se oholo svadaju za sićušan predmet. Fotografija! Mala, mokra fotografija koja na svjetlu mjeseca izgleda kao samo još jedna odbačena, prljava stvar. Ali nije! Na fotografiji vidljiv je natpis: „Najljepšem Jadranu, pozdrav!“. Sretna lica ljudi na fotografiji vraćaju osmjeh tužnom Jadranu. „ Ne“, tiho more zašušti, „ipak postoje oni kojima je stalo, podarit će im još jednu od tisuće prilika“.

More se propne, valovi od sreće poskoče, zapleše plavi Jadran u ritmu vjetra, zašumi najdivnijom melodijom, osmjejhne se....

Vrati podaren predmet u svoje dubine i još jednom glasno zašušti:

„Šaljem SOS svima koji slušaju, molim vas, trebam pomoći, još nije kasno!“

Ela Haidinger

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica, 8. razred

Mentorica: Jasmina Manestar, prof.

3. nagrada Miće sunce – osnovna škola

Pustolovina proljeća

U jednoj dalekoj šumi živjelo je proljeće. Svakog bi se dana igralo s cvijećem, drvećem i pticama. Neumorno je skakutalo po šumi zavirujući u svaki njen kutak. Do jednom...

Nakon niza godina, proljeću je dosadilo bivati u istoj šumi. Svaki je dan susretalo isto cvijeće, isto drveće, iste ptice; igralo se s istim životinjama, istih igara. Stoga odluči otići u daleki svijet. Ideja mu je došla iznenada te je spremno i uzbudeno proljeće krenulo u pustolovinu života. Putovalo je danju i noću i usput sretalo brojne nove prijatelje – ljude, životinje, biljke, krajeve. Uzbudjenju nije bilo kraja.

Najprije se našlo na jednoj prostranoj livadi prepunoj zelenila i cvijeća; s livade je otjerala hladnoću te je granulo veselo sunce. Igralo se proljeće sa suncem čitavoga dana i navečer umorno, ali veselo, krenulo dalje u svijet. Sljedeći dan našlo se na plaži, prostranoj, pješčanoj. Igralo se s morem i pijeskom, gledajući ribe ispod površine.

No, uskoro je proljeću počeo nedostajati dom, njegova šuma i prijatelji. Odlučilo je pustolovinu privesti kraju i vratiti se kući.

Trebala su mu dva dana da se vrati kući. Kada je stiglo, reklo je svojim prijateljima i kraju da ih više nikada neće ostaviti.

Marija Krmpotić

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica, 5. razred
Mentorica: Edita Starčević, prof.

Pohvaljeni rad

Rana jesen u šumi

Rano je jutro. Mirno je i tiho. Uz mene su moji najmiliji. Obiteljski izlet u šumu.

Svježe jutarnje sunce proviruje sramežljivo kroz grane drveća. Zrake sunca dodiruju stabla i obasjavaju puteljak kojim koračamo. Trčim šumom i udišem taj čisti zrak. Malene vjeverice šuškaju u krošnjama. Osjećam opojan miris borova. Lišće svuda oko mene u prekrasnim bojama. Zelena, smeđa, narančasta, crvena, žuta... Stigla je jesen! Skupljam lišće u veliki buket. Cvrkut ptica! Uznemireno lete kao da slute još jednu kišu. Sve izgleda čarobno. Zalutala sam u čarobnu šumu u kojoj ču za koji tren sresti šumske vile, vilenjake i patuljke. U daljini žubori potočić, prilazim mu. Uz rubove toka raste mahovina, mekana poput tepiha. Razmišljam... Kako li je šuma prekrasan dom životinja. Sretna sam, opuštena, uživam...

Divan dan, moja obitelj, ja i primorska šuma u ranu jesen.

Karla Jurić

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica, 6. razred

Mentorica: Jasmina Manestar, prof.

Pohvaljeni rad



Sara Mehmedović

Naziv rada:

Sunce u oku

Osnovna škola

Zvonka Cara

Crikvenica, 6. razred

Mentorica:

Alison Mavrić, prof.

O Europi dječjim očima

Ne znam je li normalno, ali u zadnje vrijeme učestalo pratim što se zbiva u Europi i svijetu i kao dvanaestogodišnjakinju muče me razna pitanja i neobjašnjene pojave koje se događaju.

Moje donekle sretno i bezbrižno djetinjstvo prošle je godine prekinula vijest o strašnom virusu koji nam je svima, u jednom trenu, promijenio živote. Oduzeti su mi odlasci u školu, na dječja igrališta, druženja, rođendanske proslave i blagdani s obitelji. Mislila sam kako je sve to kratko i beznačajno, no nažalost, traje duže nego što je dijete u meni to moglo i zamisliti. Sada, nakon toliko vremena i takvog načina života, nisam sigurna je li to dar ili kazna? Dar na način da više vremena provodimo sa svojom obitelji i ono što je najvažnije, s mišlju da čuvamo sve oko sebe. Jesmo li prije svega dovoljno mislili jedni na druge i međusobno se poštivali?

Ne znam...

Moju je Hrvatsku pogodilo nekoliko potresa, jedan izrazito jak. Mnoge su obitelji i djeca ostala bez svojih domova, bez obiteljskog gnezda. Kako nastaju potresi, zašto se to događa? Opet, ne znam.

Poplave? Prije nekoliko godina, bila sam još djevojčica, našu je zemlju zadesila velika poplava. To zlo najviše je pogodilo zlatnu Slavoniju. Moju lijepu Slavoniju... Zašto? Kako da znam zbog čega se sve to događa?

Požari koji učestalo osiromaše naše primorske, dalmatinske te kontinentalne krajeve, u vrlo kratkom vremenu izbrišu sve s lica naše Zemlje. Drage Zemlje, majke sviju nas.

Sve me to muči, nameće mi mnogo raznih pitanja. Nisam sigurna mogu li to, već sada, uopće razumjeti.

Svi ti problemi pojavljuju se i u drugim zemljama Europe. Boli li nas jednako i patimo li isto kada se to događa negdje drugdje? Pričamo li o tome za ručkom sa svojom obitelji? Žalimo li jednako ljude koji su ostali bez svojih domova i djecu kojima je oduzeto pravo na djetinjstvo i školovanje tamo negdje u Europi? Opet onaj isti odgovor.

Ne znam! Nisam sigurna!

Nakon svega, dolazim do još nečeg o čemu razmišljam. Što je koronavirus, zaraza ili način života koji smo potajice do sada živjeli? Pri tome mi se nameće misao: „Mislili samo na sebe!“ To treba mijenjati i možda je upravo sada trenutak za to.

Čitajući tako o Europi, u mnogim zapisima stoji kako je to zemljopisna cjelina sačinjena od mnogo različitosti u pogledu kulture, jezika, gospodarstva, vjere...

Cjelina?

To je pojam koji za mene znači zajedništvo, jednakost, jedinstvo, ravnopravnost...

Europa, onako kako ju ja gledam, upravo je jedna velika obitelj puna različitosti koje je čine tako posebnom, raznovrsnom, dragocjenom... Uvažavajući različitosti poštujemo sve oko sebe. Upravo poštjujući svoje i tuđe, pazeći i njegujući jedni druge postajemo vrijedan član te divne zajednice i to je za mene Europa budućnosti.

Doria Pajan

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica, 6. razred

Mentorica: Jasmina Manestar, prof.

Pohvaljeni rad



Ena Ban

Naziv rada: Rekompozicija

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica, 8. razred

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

More

Ne znam može li me išta više očarati i potaknuti na razmišljanje od mora. Pri samoj pomisli na njega otvara mi se pred očima bezbroj njegovih lica koja izazivaju strahopoštovanje.

Nikad ga neću dovoljno upoznati ma koliko ja to htjela. Ponajprije, njegova veličina ostavlja me bez daha. Bezbroj pitanja ostaje bez pravog odgovora. Jutarnje bonace nude nam slatke užitke u šetnjama obalom i promatranju morskog dna prepunog života njegovih nijemih stanovnika. Teško je nabrojiti sav taj živi svijet koji nam se prikazuje u svojoj božanstvenoj raskoši boja i oblika. A što se tek krije iza modre zavjesa koja nam skriva pogled od dubina?! Tamo je dom mnogih bića koja nam se ne žele obraćati u plićaku, već pozivaju hrabre da im se pridruže u tajanstvenim dubinama. Zovu nas i raspituju našu radoznalost već milijunima godina. No, to je samo jedno od bezbroj lica mora. Tko nije udahnuo miris soli u zahuktaloj oluji koja bjesomučno tjera valove u obalu, ostao je zasigurno prikraćen za osjećaje koje u nama budi razlučeno more. Što nam želi poručiti? Želi li sa svim izbačenim smećem reći da moramo biti pažljiviji i više poštovati prirodu? Njegova razorna snaga od samoga nastanka našega planeta oblikuje obalu i često ruši što je čovjek stoljećima mukotrpno gradio. Koliko smo samo sitni i bespomoćni u odnosu na njegovo veličanstvo – More!? Svojom rušilačkom energijom potapa od davnina brodice i brodove i postaje, nažalost, grobnica mnogih ribara i pomoraca. To njegovo razbjesnjelo lice teško je predočiti dok nježno i zavodnički šapcu njegovi nejaki valovi razlažući se u žalu.

U smiraj dana svojim će nas rumenilom na horizontu dozivati da zajedno s njim sanjarimo o budućnosti i da ga zagrimo u vječnosti.

Sara Vojinović

Osnovna škola Vladimira Nazora, Crikvenica, 8. razred
Mentorica: Suzana Grbčić, prof.

Pohvaljeni rad

Zelena boja

Što je meni zeleno? Što je u mome srcu zeleno? Vide li svi zelenu boju na isti način?

Da ispitujemo ljude što im je zelena boja, kako bi to izgledalo? Nezainteresirane ljude zelena boja podsjećala bi na zeleno svjetlo na semaforu. Geografima zeleno bi bilo kopno i reljef. Likovnjacima zelena bi bila komplementarna boja s crvenom. Meni zelena boja predstavlja pozitivu, prirodu, sreću i mir. Na primjer da sam na pikniku na livadi ili u šumi, osjećala bih se smirenog. Smirilo bi me jer sam okružena zelenilom. Zeleni valovi polja učinili bi me sretnom, šum zelenog lišća opustio bi me... Mogu navesti još mnogo lijepih primjera.

Kada nađete djetelinu s četiri lista kažu da je to sreća. Upamtimo... djetelina nije roza, plava, crvena, žuta... djetelina je zelena.

Petra Levačić

Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica, 6. razred
Mentorica: Marijana Marić-Tonković, prof.

Pohvaljeni rad



Marta Ujdenoca

Osnovna škola
Vladimira Nazora
Crikvenica, 7. razred
Mentorica: Suzana
Kljuš, prof.

Čovjek je kao more, u sebi nosi svoje oluje i svoje tišine

Kada su u pitanju emocije, ja sam vrlo zatvorena i teško mi je otvoriti se bilo kome, pa čak i svojim roditeljima. Sve svoje strepnje držim duboko u sebi i ne dam im van, kao da su u nekom doživotnom zatvoru...

Osjećam se kao neko more koje sve svoje oluje, odnosno svoje probleme i osjećaje skriva u toj dubini i tami. Sve riječi i rečenice koje sam uvijek htjela izreći, ali zbog straha od tuđeg mišljenja nisam, ostale su u meni kao neka tišina. Sve sam svoje vještine u skrivanju tih oluja stekla kada mi je majka bila teško bolesna. Toliko sam toga skrivala da sam se počela smatrati nekim velikim „profesionalcem“. Problem je bio u tome što su moji roditelji smatrali da bi najbolje rješenje bilo prešutjeti mi o kojoj je bolesti riječ, no to im nije baš uspjelo. Na moju žalost, saznala sam sve što se ondje imalo za saznati. U tom trenutku nisam znala što će sama sa sobom, ali sam ipak odlučila staviti osmijeh na lice i nastaviti sa životom. Osmijeh na licu bilo je moje rješenje, no nije potrajalo... U meni se počela buditi neka ljutnja jer nije mi u potpunosti bilo jasno zašto je baš moja majka ta osoba koja je morala biti bolesna. Uz ljutnju, kojoj nije bilo kraja, bila sam i povrijedena... Mislila sam da moji roditelji nemaju dovoljno povjerenja u mene da bi mi odmah rekli što se zbiva. Osjećala sam ljutnju, strah, tugu, pa čak i želju za osvetom zbog te nepravde jer nekome sam se morala osvetiti, ali zapravo nisam imala kome... Sve te oluje emocija odlučila sam zadržati u sebi. Tada sa svojih samo jedanaest godina nisam znala koliko je to zapravo nezdravo za moje psihičko zdravlje. Roditeljima sam dugo htjela sve reći, ali nikako nisam uspijevala skupiti dovoljno hrabrosti za taj korak, pa sam opet sve zadržala u svojemu tamnom zatvoru.

I tek sada, nakon dvije godine, uspjela sam skupiti dovoljno hrabrosti kako bih im sve rekla. Napokon sam se riješila svog tog tereta... U mojoju moru prestale su teške i naporne oluje i tištine, a nastala je bonaca koja me umirila i pročistila.

Nerea Petra Gašparović

Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica, 7. razred
Mentorica: Sanja Krešić, prof.

Pohvaljeni rad



Antonija Milošević

Naziv rada: Ptica
Srednja škola dr. Antuna Barca Crikvenica, 2. razred
Mentorica: Lea Klarić, prof.

Zaustavite Zemlju, silazim!

Mislim da bi se bilo tko, tko je svjestan da dijelimo ovaj zrak i ovu Zemlju, mogao složiti da je dvadeset i prvo stoljeće vrlo izazovno i trnovito. Rijetki će reći da su ove zadnje dvije-tri godine bile sretne ili uspješne. Mnogo je ljudi nesretni, razočarano...Ponekad se osjećam kao da bih htjela otići...Zaustavite Zemlju, silazim!

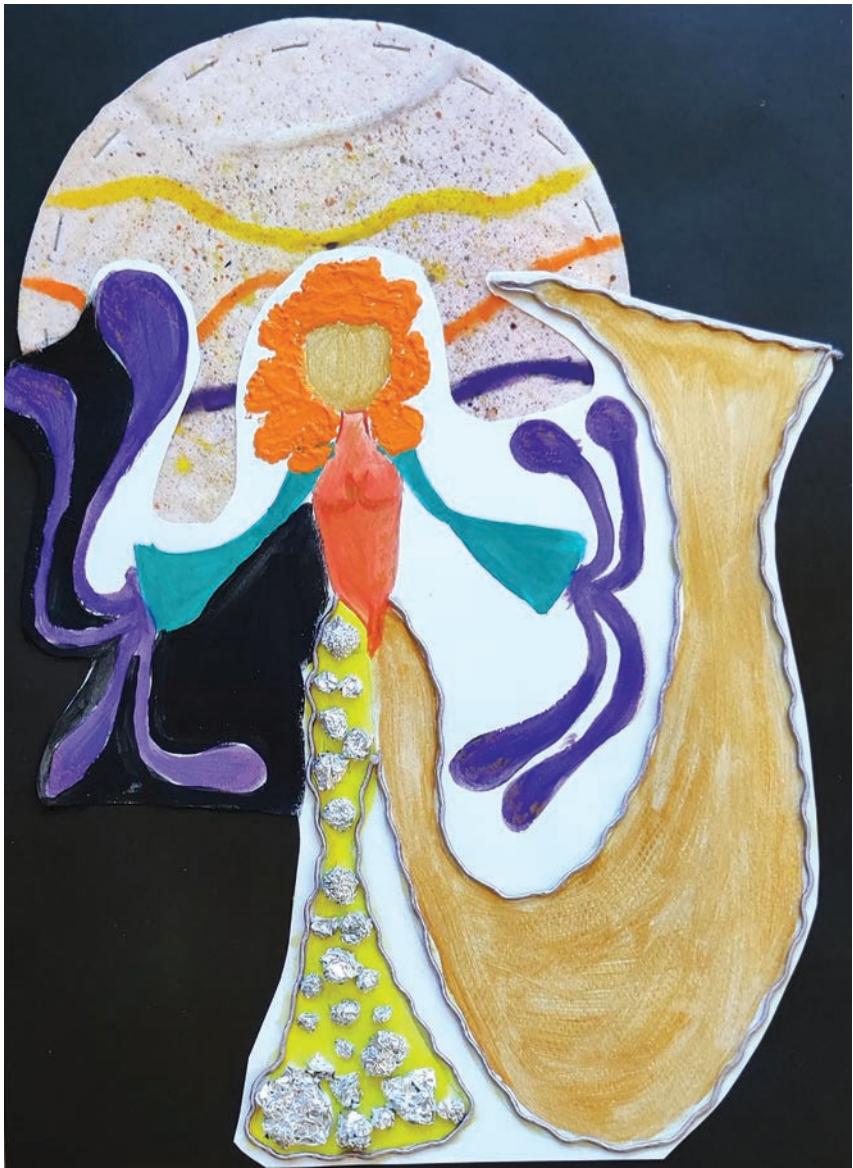
I ja se ponekad osjećam tužno i mogu razumjeti ljude oko sebe jer imam osjećaj da smo se kroz ovih nekoliko godine svi udaljili. Ne sviđa mi se ovaj svijet, sve te teorije zavjere i to koliko si međusobno ni malo ne vjerujemo. To je strašno! U ovakvom svijetu ne poznajem sreću ni ljubav. Poznajem samo tugu i mračne vijesti. Više ne vidim djecu i njihove roditelje zajedno, sada samo vidim velike ekrane u malim rukama. Ljudska povijest broji toliko uspješnih i zapanjujućih trenutaka, ali oni koji najviše ostavljaju trag upravo su oni posramljujući. Toliko ratova, toliko uništenih i razmrvljenih života otislo je za ništa i za nikoga. Prolazimo kroz to kao da je zanemarivo i nebitno. Zašto i dalje ratujemo? Zašto si stvaramo bol? Zar nije dosta? To su samo neka od pitanja koja si postavljam ovih dana. Rat je meni nepojmljiv, ali jedina pozitivna stvar je činjenica da smo nakon ovih dviju koronagodina napokon pokazali ljudskost i odlučili pomoći potrebitima. To je dokaz da još uvijek postoji nada i dobrota u ljudima.

Ne želim napustiti ovu Zemlju! Ona je naš dom i naša nada! Hoćemo li je uspjeti sačuvati?

Luce Mudražija

Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica, 7. razred
Mentorica: Sanja Krešić, prof.

Pohvaljeni rad



Magdalena Rubčić

Naziv rada: Kostimografija

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica, 6. razred

Mentorica: Alison Mavrić, prof.



Karla Vukić

Naziv rada: Perspektiva

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica, 6. razred

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

Žal čine raznobojni kamenčići

Tolerancija, prihvaćanje, uvažavanje, različitost, poštovanje, priznanje, sloboda...

Sve prethodno navedeno trebalo bi činiti sastavni dio osobnosti svakog čovjeka. Bili mi bijeli, crni, crveni ili žuti, trebali bismo se međusobno uvažavati i poštovati. Često se, i u školi, naglašava potreba uvažavanja i poštivanja različitosti – govora, ponašanja, shvaćanja, oblaženja, hoda, smijanja.

No, unatoč stalnom naglašavanju da je različitost poželjna te da se trebamo uvažavati unatoč našoj raznobojonosti, ispada da to baš i nije tako. Čini mi se, često, da se ističe potreba poštivanja različitosti, ali da ipak svi budemo isti. Da sjedimo uspravno, ne koristimo mobitele, dolazimo u školu i na posao u isto vrijeme, da nosimo odgovarajuću odjeću, prihvatljivu frizuru, a da svoju osobnost ostavimo u svoja četiri zida. Tolerancija je izvrsna, ali bismo ju trebali svi provoditi. Zašto tako mislim? Dogodi se često da ljudi koje se poštuje, tolerira, uvažava često nisu takvi onima oko sebe. Istina je da je svatko od nas drugačiji, svi smo mi raznobojni baš poput kamenčića, ali žal čine svi kamenčići međusobno povezani i kao takvi predstavljaju ljepotu toga žala u raznolikosti boja, oblika, veličina.

Zato budimo tolerantni, uvažavajmo i poštujmo jedni druge, volimo se takvi kakvi jesmo pa nas niti jedan val neće odnijeti.

Korina Starčević

Osnovna škola Zvonka Cara, Crikvenica, 7. razred

Mentorica: Sanja Krešić, prof.

Pohvaljeni rad

Ja sam tvrđava sa jedinom zastavom srca.

(Jure Kaštelan)

Svakom od nas život piše neobične priče na putovima kojima prolazimo. Ponekad skrenemo s njih, ali bismo uvijek trebali pronaći onaj pravi. Nisu to putovi posuti ružama gdje sve ide glatko, gdje je cesta ravna, bez rupa, bez rana iz prošlosti. No moramo biti hrabri te čak i u takvim najtežim trenutcima i nevoljama ne odustajati.

Koliko ste se puta zatekli da prolazite ulicom i vidite osobu kako hoda uzdignute glave, brzim hodom neustrašivo koraka naprijed kao da ju ništa i nitko ne može zaustaviti? Koliko ste puta pomislili da je ta osoba rođena s tim samopouzdanjem? Možda to i jest istina, a možda ju je samo oblikovala snaga i upornost koju je stjecala u svojim najmračnijim trenutcima. Možda je svakom svojom isplakanom suzom postajala jača i u konačnici osvijestila svoje strahove kojima više ne dopušta da ju definiraju. Ta ista osoba pretvorila je svoje pogreške u lekcije, svoju lakovljnost u oprez. Uvijek se nadala da će pojedini ljudi, takozvani priatelji, zauvijek biti tu uz nju, davala im je dio po dio sebe dajući im tako dio svoje duše, no na koncu se slomila. Ipak, izašla je jača iz svega toga, ali nikad više ista. Bol je još uvijek tu, najgora vrsta boli, ona koju joj je zadala osoba za čiju je sreću bila spremna žrtvovati sve. No proći će i to, a vrijeme će zaliječiti ono što treba.

Osoba koju ste vidjeli, ona je tu, ona je na svojem putu. Ide dalje, ne vraća se na staro, jer sve što se dogodilo, i sve što će se tek dogoditi, svi novi strahovi bit će zamijenjeni snagom koja ju u konačnici definira. Ona nije tvrđava jer neće stajati na jednom mjestu, ona je vojnik sa srcem koji se ne predaje i koji će se uvijek odupirati nevremenu, olujama i mećavama. Nikad neće odustati, bit će sačinjena od poraza i pobjeda, ali neće posustajati, hrabro će i ponosno ići dalje jer je i sam život takav. Vidjet ćete ju kako ide dalje ukorak s vremenom koje ne staje i nikoga ne čeka.

Antonela Devčić

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica, 3. razred

Mentorica: Iris Mrzljak, prof.

1. nagrada Miće sunce – srednja škola



Andrej Lovrić

Osnovna škola Vladimira Nazora Crikvenica, 7. razred
Mentorica: Suzana Kljuš, prof.

I čovjek teži tamo gore nad zemlju, gdje meki, svilni plove oblaci

(S. S. Kranjčević)

Svakom od nas život piše neobične priče na putovima kojima prolazimo. Ponekad skrenemo s njih, ali bismo uvijek trebali pronaći onaj pravi. Nisu to putovi posuti ružama gdje sve ide glatko, gdje je cesta ravna, bez rupa, bez rana iz prošlosti. No moramo biti hrabri te čak i u takvim najtežim trenutcima i nevoljama ne odustajati.

Koliko ste se puta zatekli da prolazite ulicom i vidite osobu kako hoda uzdignute glave, brzim hodom neustrašivo korača naprijed kao da ju ništa i nitko ne može zaustaviti? Koliko ste puta pomislili da je ta osoba rođena s tim samopouzdanjem? Možda to i jest istina, a možda ju je samo oblikovala snaga i upornost koju je stjecala u svojim najmračnijim trenutcima. Možda je svakom svojom isplakanom suzom postajala jača i u konačnici osvijestila svoje strahove kojima više ne dopušta da ju definiraju. Ta ista osoba pretvorila je svoje pogreške u lekcije, svoju lakovjernost u oprez. Uvijek se nadala da će pojedini ljudi, takozvani prijatelji, zauvijek biti tu uz nju, davala im je dio po dio sebe dajući im tako dio svoje duše, no na koncu se slomila. Ipak, izašla je jača iz svega toga, ali nikad više ista. Bol je još uvijek tu, najgora vrsta boli, ona koju joj je zadala osoba za čiju je sreću bila spremna žrtvovati sve. No proći će i to, a vrijeme će zaliječiti ono što treba.

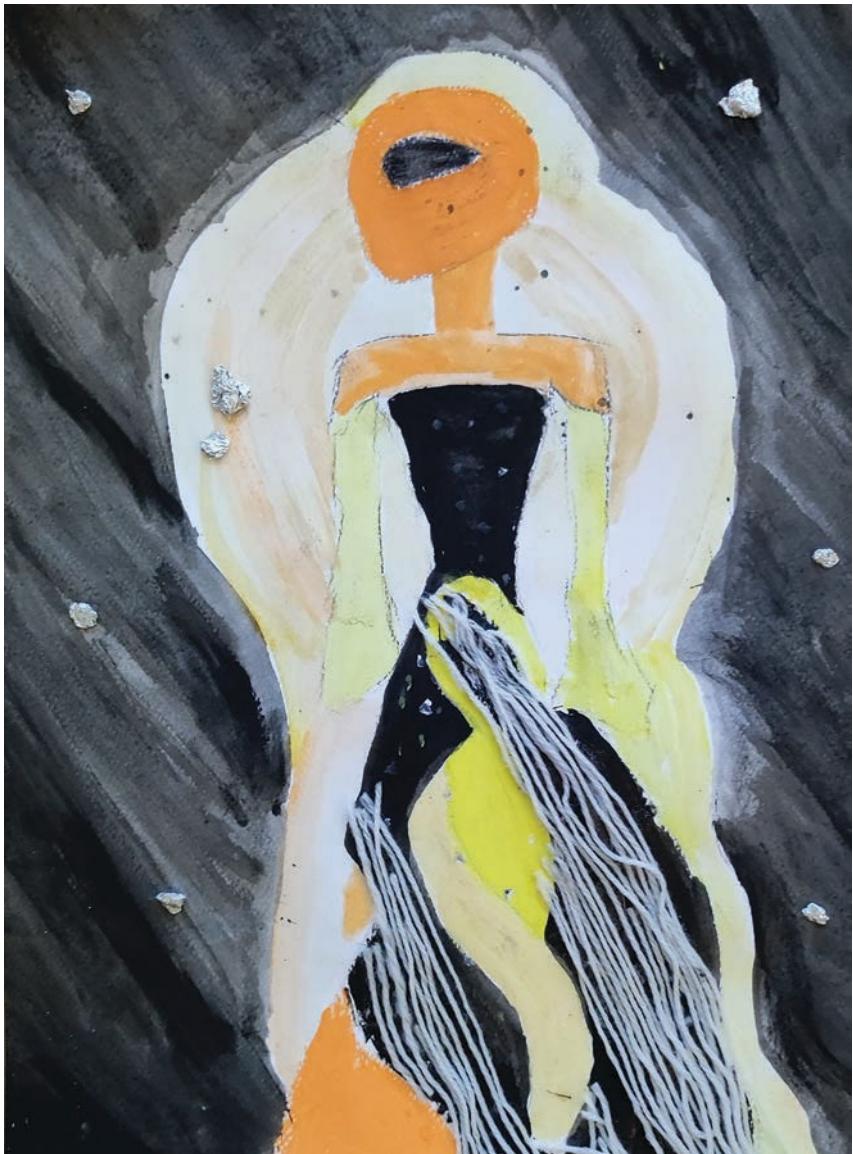
Osoba koju ste vidjeli, ona je tu, ona je na svojem putu. Ide dalje, ne vraća se na staro, jer sve što se dogodilo, i sve što će se tek dogoditi, svi novi strahovi bit će zamijenjeni snagom koja ju u konačnici definira. Ona nije tvrđava jer neće stajati na jednom mjestu, ona je vojnik sa srcem koji se ne predaje i koji će se uvijek odupirati nevremenu, olujama i mećavama. Nikad neće odustati, bit će sačinjena od poraza i pobjeda, ali neće posustajati, hrabro će i ponosno ići dalje jer i je i sam život takav. Vidjet ćete ju kako ide dalje ukorak s vremenom koje ne staje i nikoga ne čeka.

Lara Usmani

Srednja škola dr. Antuna Barca, Crikvenica, 2. razred

Mentorica: Ljiljana Butković, prof.

2. nagrada Miće sunce – srednja škola



Dea Maravić

Naziv rada: Kostimografija

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica, 6. razred

Mentorica: Alison Mavrić, prof.



Ira Đerić Hasanac

Naziv rada: Na perilu

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica, 6. razred

Mentorica; Alison Mavrić, prof.



Klara Šimić

Naziv rada: Teško je nositi brentu

Osnovna škola Zvonka Cara Crikvenica, 6. razred

Mentorica: Alison Mavrić, prof.

KAZALO

Tina Marušić: **Predgovor**

4

LITERARNI RADOVI

POREČ

Katja Mihoković: Biti svoj	8
Nina Radetić: Treba suditi po djelima, a ne po riječima	10
Maria Leni Defar: Ta glazba vjetra	15
Nina Vošten: La primavera	17
Naja Jugovac: Dal diario della nonna	21
Iskra Ivančić: La linea sottile tra vittima e bullo	23

Mirjam Trogrić: Ono što nam je zajedničko	25
Lucija Geržinić: Crveni kišobran i kriška kruha	28
Eva Leona Komšić: Ako ti netko da papir s linijama, piši u suprotnom smjeru	30
Sena Ahmetović: Brojači vremena	32
Neva Blažević: Jezik ptica	34
Nina Slišković: Kiša	36

ZABOK

Ema Mraz: Nič mi nije jasne	40
Mellanie Jakšić: Potres	43
Jana Krušelj: Jesenska čarolija	46
Luka Grabušić: Svađa	47
Jelena Cvetko: Maštovit učitelj	49
Helena Bokun: Mobitel Tonko	50
Helena Bokun: Babica i škuola	53
Lucija Pavić: Četvrt je najvažnije	55
Iva Harapin: Dječak s rogovima	57
Sara Vukić: Pismo u boci	60

Željka Hazulin: Književni rulet	62
Roko Knezić: Najpoznatiji zagorski projekt	65
Rina Pavić: Dostaje!	68
Laura Završki: Ne dirigieraju ruke tobu	73
Dina Jandžel: Fala	77
Magdalena Blagec: Istrošene cipele	79
Elena Matejaš: Najljepši dani	81
Maja Bregović: Orahova ljuska	83
Hrvoje Debeljak: Puževa kućica	85

Margareta Bencek: Stoji grad	88
Lea Beber: Trač parti	91
Lea Mraz: U afektu	93

CRIKVENICA

Sara Mehmedović: Život bez prošlosti	100
Dina Jurić: Priča jednog mobitela	103
Duje Car: Čovjek ispod zvijezda	106
Ela Haidinger: Jadran šalje SOS	109
Marija Krmpotić: Pustolovina proljeća	110
Karla Jurić: Rana jesen u šumi	111
Doria Pajan: O Europi dječjim očima	112
Sara Vojinović: More	114
Petra Levačić: Zelena boja	115
Nerea Petra Gašparović: Čovjek je kao more, u sebi nosi svoje oluje i svoje tištine	116
Luce Mudražija: Zaustavite Zemlju, silazim!	118
Korina Starčević: Žal čine raznobojni kamenčići	121

Antonela Devčić: Ja sam tvrđava sa jedinom zastavom srca.	122
Lara Usmani: I čovjek teži tamo gore nad zemlju, gdje meki, svilni plove oblaci	124

LIKOVNI RADOVI

POREČ

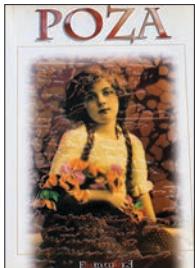
Gabriel Momić	6-7
Chiara Mačinić	9
Tereza Čehić	11
Noa Stojnić	13
Natali Laković	16
Ella Vrzić	19
Tena Pavković	20
Gabriel Momić	22
Ella Vrzić	24
Tereza Čehić	29
Natali Laković	31
Eva Palman	33
Adrian Deković	37

ZABOK

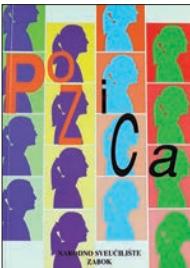
Lana Grgić, Dan-noć	38-39
Lucija Gregurić, La misère du romarin	42
Amadeja Rigač, Čovjek distopije	45
Mihael Tkalčević	48
Patricia Humljak	54
Jakov Papišta	59
David Supina, Memento mori	64
Damjan Fio	67
Ana Ptičar, Zlatni autoportret	71
Korina Sinković	72
Petar Grđan, Stol	76
Fran Carek	80
Jelena Markulin	84
Marina Mikša, Unutarnja praznina	87
Hana Hostić, Plakat za 9. Okolišni filmski festival	95
Paola Vincelj, Plakat za 9. Okolišni filmski festival	97

CRIKVENICA

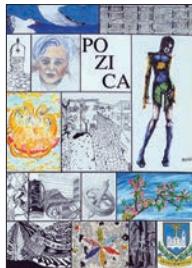
Mila Zubčić	98-99
Antonija Milošević, Arhitektura Škole	101
Korina Starčević, Autoportret	102
Dominik Bošnjak, Moja svecarska letjelica	105
Minela Begić, Baltazarov krajolik	107
Manuela Jelovac, Vrućina	107
Stella Babić	108
Sara Mehmedović, Sunce u oku	111
Ena Ban, Rekompozicija	113
Marta Ujdenoca	115
Antonija Milošević, Ptica	117
Magdalena Rubčić, Kostimografija	119
Karla Vukić, Perspektiva	120
Andrej Lovrić	123
Dea Maravić, Kostimografija	125
Ira Đerić Hasanac, Na perilu	126
Klara Šimić, Teško je nositi brentu	126



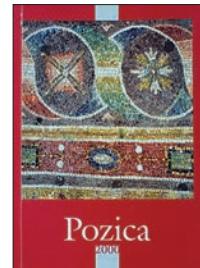
1997.



1998.



1999.



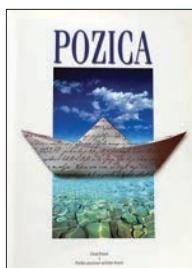
2000.



2001.



2002.



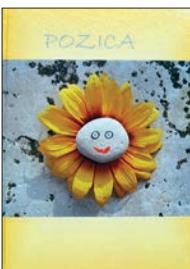
2003.



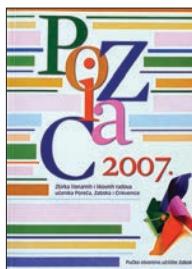
2004.



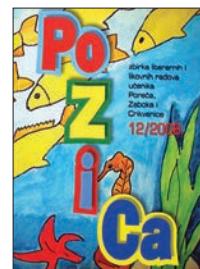
2005.



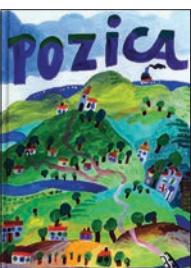
2006.



2007.



2008.



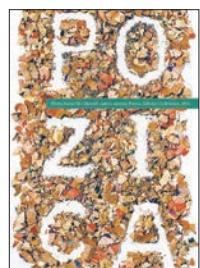
2009.



2010.



2011.



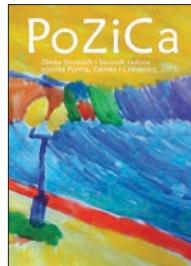
2012.



2013.



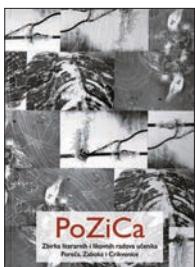
2014.



2015.



2016.



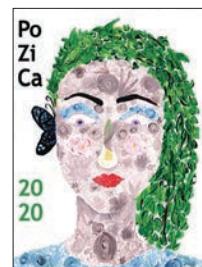
2017.



2018.



2019.



2020.



2021.

